

LETO VII.
1
januar
1981
glasilo szdl
občine
logatec

Logaške NOVICE

10206

Ob vstopu v novo leto

Izteklo se nam je leto, ki je bilo na družbeno-ekonomskem torišču izredno izgubano. Soočali smo se z nekaterimi izredno neugodnimi gospodarskimi pogoji. Številne motnje v oskrbi z nepogrešljivimi artikli so v veliki meri vplivale na slabše politično vzdušje tudi v naši občini. Podražitev skoraj vseh položajnih dobrin so prispevale svoj delež k negotovanju in zaskrbljenosti občanov, saj je vse to bolj ali manj povzročilo padanje življenjskega standarda našega delovnega človeka, še posebej tistega, ki živi samo od svojega dela. Z iztekom minulega leta se je končalo tudi srednjeročno obdobje, za katerega smo lahko z zadovoljstvom ugotovili, da je bilo za vse naše gospodarske organizacije dovolj uspešno. V obsebnih delovnih organizacijah že več let niso ugotavljali izgub. Tudi lansko leto, ko je bil velik del jugoslovanskega gospodarstva boril s hudimi težavami okrog oskrbe z reprodukcijskim materialom, so vse naše gospodarske organizacije dovolj uspešne. Ob 9-mesečnem obračunu je bilo sicer nekaj kršiteljev dogovora ugotavljanju, razporejanju in delitvi dohodka in osebnega dohodka, vendar so bili povsod sprejeti ustrezni ukrepi, ki naj bi delitev osebnega dohodka vskladili z nastjo dohodka.

V vseh gospodarskih in drugih DO ter v KS in KS so bili pravočasno pripravljani temeljni planovi za naslednje srednjeročno obdobje, te dni pa že sprejemamo tudi konkretne pláne za naše delo in življenje v naslednjem 5-letnem obdobju.

Rezultati našega dela v minulem obdobju so na gospodarskem in negospodarskem področju dovolj vidni, da jih ni treba posebej poudarjati. V vseh gospodarskih organizacijah je osnovna dejavnost tako napredovala, da se danes lahko prišteva med prvo polovico gospodarsko razvitejših občin naše republike. Enako bi lahko rekli tudi za družbeno dejavnost, saj naši osnovnošolski otroci obiskujejo pouk samo v eni izmeni, čeprav še ne vsi sodobnih novozgrajenih ali adaptiranih šolnih zgradb. Približno četrtina predšolskih otrok je deležna sodobnega varstva v sodobnih novozgrajenih prostorih za otroško varstvo.

Za področje vzgoje in izobraževanja imamo zagotovljene vire, iz katerih bo za najbližji čas rešen problem, kam z vsemi otroki v času, ko njihovi starši delajo. Že v tem letu bo dograjena nova šola za učence nižjih razredov v KS Tabor in otroški vrtec v Rovtjah, nekoliko pozneje pa tudi vrtec v KS Tabor.

Za nadaljnji gospodarski razvoj občine je v družbenem planu za naslednje obdobje načrtovana dovolj jasna pot, po kateri naj krenemo, da ne bi zaostajali pri razvoju, ki je bil uspešno začel v minulih obdobjih.

Če smo zadnjih 30 let gradili, oz. ustanavljali gospodarske organizacije, ki so ob koncu vojne zaposlovale skupno okrog 200 delavcev, danes pa že nad 1000, smo se morali zadovoljiti s tem da je večina naših občanov dobila delovna mesta čim bližje njihovemu domu. Če se danes odločamo za odpiranje novih delovnih mest, ne moremo in ne smemo biti zadovoljni z enakimi pogoji. V preteklosti je bilo dovolj, da so občani dobili delo, za katerega so se

hitro lahko priučili na delovnih mestih. Danes takšnih delovnih mest ne bi smeli odpirati, saj vemo, da so občani, ki so želeli zaposlitev na takšnih mestih, že zaposleni; mladina, ki prihaja iz šol pa želi drugačno, bolj zahtevno delo. Zato bomo torej morali poskrbeti za nova, po izobrazbi in kvalifikaciji zahtevnejša delovna mesta. Če nam to ne bo uspelo, bodo naši otroci morali iskati delo v drugih občinah, oz. v večjih centrih.

Zato nam tudi ne sme in ne more biti vseeno, kakšne obrate delovnih organizacij bomo organizirali v okoliških krajih. Vsi, ki se zavzemajo za nova delovna mesta v naši občini, naj se zavedajo, da ni dobro kakšnokoli delo,

še posebej pa ne takšno, kjer bo najpomembnejša ali celo edina delovna priprava človekova roka. Takšnih mest imamo že skoraj dovolj, potrebna pa so nam zahtevnejša, kamor naj zaposlimo naše mlade občane, ki jih je vsako leto nekaj več kot sto; to so oni, ki dokončujejo srednje, višje in visoke šole. Če teh ne bomo zaposlili, pomeni, da jih izobražujemo za delo v drugih občinah, na njihova mesta morajo prihajati NK in PK delavci iz drugih občin in republik, kar vse pa nas zopet stane, saj moramo vsakemu novemu delavcu, ki prihaja od drugod, zagotoviti normalne življenjske pogoje (stanovanje, šolo, vrtec itd.).

Z ozirom na majhno število prebivalcev naše občine, se lahko pohvalimo z razmeroma velikimi dosežki, ti pa so lahko še večji in bodo večji, če bomo vsi občani te občine enotni, če bomo pripravljene medsebojno sodelovati in drug drugemu pomagati. Tu mislim na sodelovanje med delovnimi organizacijami, kot tudi med KS in končno med vsemi občani. Tako, kot smo v preteklosti solidarno gradili šole, zdravstveni dom, vrtnice in tovarne, tako bi morali nadaljevati tudi v bodoče. Vsi delovni ljudje in občani, vsi vodilni gospodarstveniki in politični funkcionarji bomo morali najti skupen jezik in enotno mnenje za naš nadaljnji razvoj in napredek. Vsi skupaj j se bomo morali zavzeti za enoten cilj in akcijo za boj proti **nedelu**, za boj proti tistim, ki bi želeli zavirati razvoj in napredek.

Leto 1981 ne bo lahko za nikogar, saj bomo morali nadoknaditi marsikaj zamujenega, morali se bomo še čemu odpovedati; predvsem pa naj nam pride v zavest tudi stara kmečka misel, da ni mogoče **živeti bolje, kot delamo**, ni mogoče pojesti več kot je pridelano... Zavzeti se bo torej treba za še boljše delo, za večji do-

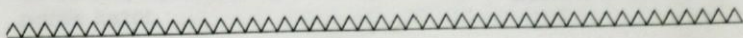
hodek in storilnost in preko tega tudi za večji osebni dohodek. K vsemu temu pa naj prispeva vsakdo na svojem delovnem mestu.

Vinko Haložan
predsednik OK SZDL

Veliko poslovnih uspehov in osebne sreče žele

SO LOGATEC
DPO LOGATEC
IN UREDNIŠTVO
LOGAŠKIH NOVIC

Nove komunalne graditve

Komunalno cestna skupnost Logatec kot investitor in Gradnik Logatec kot izvajalec sta jeseni letos uskladila načrt za nove naložbe v komunalna dela za leto 1981. Pri tem gre za troje nalog: III. faza čistilne naprave in kanalizacije Logatec, napajalni cevovodi v Logatcu ter II. faza ojačitve vodovoda v Hotedršici.

III. faza čistilne naprave in kanalizacija Logatec zajema dokončanje del in začetek delovanja čistilne naprave ter usposobitev zbiralnega kanala od Postaje milice do čistilne naprave.

Vrednost naložbe 10.530.000.-
od tega: za čistilno napravo 4.500.000.- din

Razlika do investicijske vrednosti bo šla iz kredita Ljubljanske banke.

II. faza ojačitve vodovoda v Hotedršici načrtuje pridobitev novih vodnih količin v Zeleni dolini in uvedbo teh vodnih količin v črpališče, ki je bilo zgrajeno v I. fazi.

Vrednost naložbe 2.715.892.- din
Zagotovljena lastna udeležba 635.892.- din

Razlika do naložbene vrednosti bo šla iz kredita Ljubljanske banke.

Območna vodna skupnost je v ta namen dodelila 3.000.000.- din, kar bo investitor uporabil za lastno udeležbo pri najetju posojila 7.530.000.- din pri Ljubljanski banki.

Napajalni cevovodi v Logatcu se vključujejo v dograditev vodovodnega omrežja na območju Zelenice, Loke, Martinjhriba, Rovatske ceste, za Narodnim domom in Pod Grintavcem.

Del teh cevovodov je že zgrajen in tako je že delno zagotovljena boljša oskrba s pitno vodo. Za že izvedena dela na omenjenih cevovodih je Gradnik angažiral lastna sredstva, ker gre sicer pridobivanje posojil glede na omejevalne bančne ukrepe v dolge postopke.

Vrednost naložbe 4.127.530.- din
Zagotovljena lastna udeležba 831.530.- din

Z deli, ki so programirana za leto 1981, bo urejen celotni glavni kanalizacijski sistem v Logatcu, dograjena in pripravljena bo za delovanje čistilna naprava, prav tako bo tudi zagotovljena normalna oskrba s pitno vodo v celotnem naselju Logatec in v Hotedršici.

Maš

Stanje in razvoj kmetijstva v zadnjih desetih letih

N otranjo organiziranost zadrug bo treba še krepiti

Za uspešno gospodarsko življenje kmetij je pomembno, kako so povezane z matično zadržno organizacijo, ki pravzaprav zadržnike proizvodno povezuje, vnovči njihove pridelke in skrbi za pravočasno dobavo reprodukcijskega materiala za proizvodnjo in sredstev za izvedbo investicij. Kljub združitvi nekdanjih majhnih zadrug v večje, teritorialni, poslovno, finančno in kadrovsko pa v močnejši organizaciji, se zadrugi nista odtrgali od svojih članov. Na sedežih nekdanjih zadrug so zadržale del svojih dejavnosti, ki jih kmet skoraj dnevno rabi. To so prodajna mesta in skladišča s kmetijskim repromaterialom od semen, gnojil, zaščitnih sredstev in manjših orodij, odkupna mesta za mleko in živino ter blagajne. V zadrugah delujejo kot osnovne samoupravne organizacije zadržne enote v Lazah, KS Tabor in Naklo, Hotedršici, Medvedjem brdu in v Rovtah. Zadržna samouprava po zadržnih enotah še ni zaživela do take aktivnosti, da bi bili odbori zadržnih enot pravi nosilec in organizator zadržne kooperacijske proizvodnje in sploh pospeševalnega programa na njihovem območju. V bodoče bodo ti odbori s pomočjo pospeševalne službe in drugih služb zadruge morali imeti večjo vlogo in odgovornost v izvajanju letnih akcijskih programov. Te naj bi bile skupno programiranje letnih pospeševalnih akcij, skrb za vključevanje opušenih ali slabo obdelanih zemljišč v skupno rabo (pašniki) ali dodeljevanje le-teh usmerjenim kmetijam, razvoj strojnih skupnosti in skrb za večjo tržno proizvodnjo mleka in mesa.

Sorazmerno hitro povečevanje odkupljenih količin mleka je bilo možno doseči le z dobro organizirano odkupno mrežo in z rednim dnevnim prevozem. Če živinorejec lahko odda mleko vsak dan, in redno dobi ob koncu meseca plačilo, je to velika ekonomska vzpodbuda za živinorejce, pa tudi hvaležno področje za delo pospeševalne službe, ki svoje akcije in pripomočila dokazuje s premiki v proizvodnji in s tem tudi z večjim dohodkom kmetije. Zadrugi sta si pred leti zadali nalogo, da bosta zbirali mleko na vseh območjih. V začetku so bile količine mleka majhne, stroški zbiranja in transporta do mlekarne pa tako veliki, da so jih morali pokrivati iz drugih dejavnosti zadruge. Večji in stalni dohodek od mleka pa pomeni večji interes živinorejcev za rejo krav, za delo selekcijske službe, za boljše pridelovanje krme in vlaganje v objekte. Več krav pomeni tudi več domačih telet za nadaljnje gojenje na meso. Zaradi ozke soodvisnosti mlečne in pitovne usmeritve na območju in rovtarskem območju nismo zasledovali ozke specializacije kmetij v izključno mlečno ali pitovno smer, pač pa kombinirano rejo v intenzivnih pogojih ob doma pridelani krmi. V ozko specializirano pridelavo klavne živine se je usmerilo le nekaj kmetij na Petkovcu in Medvedjem brdu, katerim zagotavlja redno dobavo telet poskusni obrat živinorejskega oddelka Biotehnične fakultete v KS Naklo. Za širši obseg takšne kooperacije so možnosti omejene.

Vloga občinskega sklada za pospeševanje kmetijstva in občinske kmetijske zemljiške skupnosti

Občinska skupščina je že od leta 1970 iz proračuna namenjala sredstva za občinski sklad za pospeševanje kmetijstva, iz katerega so financirane številne, pospeševalne akcije. Sklad se je lani preoblikoval v samoupravno terensko skupnost za pospeševanje kmetijstva. V njej združujejo sredstva intervencije v kmetijstvu poleg zadrug tudi druge organizacije zadržnega dela na območju občine. Iz pospeševalnega sklada se je vsako leto financiral pospeševalni program. Skoraj vsako leto je obsegal široko izobrazilno dejavnost za kmetovalce in kmečke žene, od številnih strokovnih predavanj, tečajev, kot so traktorski, za uporabo molznih strojev, gospodarski tečaji, do strokovnih ekskurzij na usmerjene kmetije.

Po vsej občini so bili izvedeni številni gnojilni poskusi na travinju in njivskih kulturah, s katerimi je strokovna služba v praksi dokazovala pomen pravega izbora in rabe mineralnih gnojil. Napravljene so bile tudi številne analize tal. Pospeševalni sklad regresira nabavo novih sort krompirja, koruze in men travnodeteljnih mešaníc. S tem podpira hitrejšo uvajanje bioloških sredstev v proizvodnjo. Veliko vlogo je sklad opravil s sofinanciranjem izdela usmeritvenih programov za posamezne kmetije, tehničnih načrtov za novoradnje in preureditve hlevov in programov za nabavo mehanizacije bodisi individualno rabo ali pa za skupnosti. Tudi skrb za nabavo dobrih plemenskih krav, plemenskih krav in svinj je bila v programu sklada skoraj vsako leto. Sebej je bilo učinkovito ukrepanje sklada ob suši, ko so regresirali nabavo ceno za koruzo, močna krmila in mineralna gnojila, kar je zadržalo živinorejski fond in preprečevalo pretirano odprodajo živine v zakol. Občinski sklad lani leta sofinancira tudi kmetijsko pospeševalno službo, ki jo bo treba v bodoče spriči obsežnih nalog še okrepiti in zagotoviti financiranje zastavljenih akcij.

Naloge in možnosti pri uvajanju kmečkega turizma, kot dupolnilne dejavnosti na kmetijah, so še velike.

Cilji in naloge kmetijske zemljiške skupnosti se dopolnjujejo z nalogami kmetijskih organizacij na področju razvijanja proizvodnje. Smotno pospeševanje v kmetijski prostor, ohranjanje najboljših površin za proizvodnjo hitro rastočih ter ponovno vključevanje opušenih in slabo izkoriščenih kmetijskih površin so glavne naloge skupnosti.

Le vsklajeni naporji v občini tudi v bodoče lahko rodijo uspehe.

Nanizali smo nekaj značilnih premikov, uspehov pa tudi nedoseženih ciljev pretečega obdobja. Dosegli bi lahko marsikaj več in hitreje. Zadrugi, kot silki razvojnih programov, potrebujeta stalno dobro družbeno politično okolje, ki se odraža v stalnem objektivnem ocenjevanju dela zadruge, močnejši materialni pomoči pri reševanju problemov vasi in kmetijstva, ki jih občinski zadržni kolektivi in zadržniki sami niso sposobni rešiti. Skrb za čimveč pridelovanje hrane na domačih tleh morajo biti izražena v letnih občinskih načrtih. V prejšnjih letih je bila zgrajena potrebna tehnična osnova za daljnjo rast proizvodnje.

Največji naporji bodo morali biti usmerjeni v intenziviranje kmetijskih dejavnosti, v povečanje pridelkov, v pocenitev pridelovanj s snovanjem proizvodnih skupnosti za stalno strokovno in družbeno politično izobraževanje kmetovalcev in kmečkih žena, v urejanje razdrobljenih površin v velike komplekse s komasacijo (Hotedršica) in malih melioracij. Zlasti na področju intenziviranja živinoreje imamo pred seboj še vrsto nalog, strokovnih in organizacijskih, ki jih bo potrebno v naslednjem obdobju speljati. Zadrugi te naloge jasno opredelile in jih vključile v svoje razvojne programe, tako pa bosta morala Samoupravna interesna skupnost za pospeševanje kmetijstva in Zemljiška skupnost zagotoviti svoj delež pri izvedbi zastavljenih ciljev.

Na podlagi 13. člena zakona o socialnem skrbstvu (Ur. l. SRS, št. 5/79) in 20. člena statuta občinske skupnosti socialnega skrbstva

Logatec je skupščina občinske skupnosti socialnega skrbstva Logatec na seji, dne 26. 11. 1980 sprejela

PRAVILNIK

o družbenih materialnih pomočeh v socialnem skrbstvu v občini LOGATEC

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

V skrbi za socialno varnost občanov zagotavljajo delavci, delovni udje in občani, združeni v občinski skupnosti socialnega skrbstva Logatec (v nadaljnjem besedilu: občinska skupnost) družbeno denarno in drugo materialno pomoč (v nadaljnjem besedilu: materialna pomoč) občanom v primerih in ob pogojih, ki jih v skladu z zakonom o socialnem skrbstvu in samoupravnimi splošnimi akti določa statut občinske skupnosti in ta pravilnik.

S tem pravilnikom se v skladu z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti določajo oblike materialnih pomoči v občini Logatec (1. člen tega pravilnika), pogoji za uveljavitev pravice do družbene materialne pomoči, obveznosti in odgovornosti, ki jih imajo prejemniki družbene materialne pomoči, in druga vprašanja v tej zvezi.

Organe, ki so pristojni za odločanje o materialnih pomočeh po tem pravilniku, določa statut občinske skupnosti.

Postopek za uveljavljanje pravice do materialnih pomoči in za valorizacijo materialnih pomoči po tem pravilniku določa Pravilnik o postopku za uveljavljanje pravice do materialnih pomoči in za valorizacijo materialnih pomoči v socialnem skrbstvu, ki ga na podlagi prvega odstavka 85. člena zakona o socialnem skrbstvu sprejme skupščina Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije.

II. POGOJI ZA DODELITEV MATERIALNE POMOČI

2. člen

Pravico do družbene materialne pomoči po tem pravilniku imajo osebe, ki imajo stalno prebivališče na območju občine Logatec (v nadaljnjem besedilu: občani), če izpolnjujejo pogoje po tem pravilniku in če jim ni mogoče zagotoviti preživljanja oziroma jim pomagati na drug ustrezen način.

Občani iz prejšnjega odstavka imajo pravico do družbene materialne pomoči, če so nesposobni ali bistveno zmanjšano sposobni pridobiti delo in so gmotno ogroženi.

V izjemnih primerih se lahko dodeli družbena denarna pomoč tudi tistim, ki nimajo stalnega prebivališča na območju občine Logatec, če pridejo na območju te občine v tak položaj, da jim je družbena pomoč nujno potrebna. Družbena denarna pomoč po tem odstavku je praviloma samo enkratna.

3. člen

Za nesposobne za pridobitno delo se štejejo občani, ki so dopolnili 65 let starosti.

Občani, ki so mlajši kot 65 let in so za delo nesposobni zaradi bolezni ali zaradi telesne ali duševne prizadetosti dokazujejo svojo nesposobnost oz. zmanjšano sposobnost za pridobitno delo na način, kot je določen s pravilnikom o postopku za uveljavljanje pravice do materialnih pomoči in za valorizacijo materialnih pomoči v socialnem skrbstvu, ki ga je sprejela skupščina Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije (Ur. l. SRS, 19/1980).

V primerih očitne in hude invalidnosti se nesposobnost za delo lahko dokazuje tudi le z izvidom zdravnika - posameznika.

Za nesposobne za pridobitno delo se štejejo tudi mladoletni občani do dopolnjenega 15. leta starosti, pozneje do dopolnjenega 18. leta starosti pa le, če se šolajo ali poklicno usposabljajo oziroma če zaradi bolezni ali motenosti v telesnem ali duševnem razvoju niso sposobni za delo.

Za nesposobno za pridobitno delo se šteje tudi nosečnica 45 dni pred predvidenim porodom, ter 60 dni po porodu, če za otroka ni skrbi in ga ima pri sebi. Če otroka nima pri sebi, se šteje za nesposobno za pridobitno delo le še 42 dni po porodu.

4. člen

Za gmotno ogroženega v smislu 2. člena tega pravilnika se šteje občan, ki nima nobenih ali pa ne dovolj sredstev za preživljanje, ki ga premoženja in ki tudi nima oseb, ki bi ga bile po zakonu, po-

godbi ali na kakšni drugi pravni podlagi dolžne preživljati v celoti ali deloma, oziroma, ki ima osebe, ki bi ga bile sicer deležne preživljati, vendar so te osebe same v tako težkem gmotnem položaju, da svoje obveznosti do njega sploh ne morejo izpolnjevati ali je ne morejo izpolnjevati v zadovoljivi meri.

Pri ocenjevanju stopnje gmotne ogroženosti se razen materialnih in zdravstvenih razmer ter starosti in morebitne preostale delovne zmožnosti občana, ki uveljavlja pravico do družbene materialne pomoči, upoštevajo tudi materialne in zdravstvene razmere ter starost in delovna sposobnost članov družine, s katerimi živi v skupnem gospodinjstvu, ter materialne in zdravstvene razmere ter druge pomembne okoliščine na strani oseb, ki so ga dolžne preživljati.

5. člen

Če ima za pridobitno delo nesposoben občan, ki nima premoženja in sredstev za preživljanje, pravico do dohodkov iz drugih virov ali pa pravico do preživljanja od drugih oseb, pa sam ne more uveljaviti teh pravic, se mu da materialna pomoč začasno iz sredstev občinske skupnosti, občinska skupnost pa mu je dolžna pomagati pri uveljavitvi njegovih pravic.

Z občanom iz prejšnjega odstavka se sklene pismen sporazum, da bo v primeru, če bo uspešno uveljavil svoje pravice do dohodkov iz drugih virov, občinski skupnosti povrnil izplačane zneske pomoči.

Če pravic iz prvega odstavka tega člena ni mogoče uveljaviti, se šteje, da občan nima dohodkov in se mu prizna materialna pomoč po kriterijih, določenih s tem pravilnikom.

6. člen

Polnoletni občan, ki je nesposoben ali zmanjšano sposoben za pridobitno delo, in ki nima oseb, ki bi ga bile dolžne in sposobne preživljati, je pa lastnik nepremičnin, od katerih nima nobenih dohodkov ali ne dovolj za preživljanje, ki nima drugih sredstev za preživljanje in ki mu teh sredstev oz. preživljanja ni mogoče zagotoviti na drug ustrezen način, je upravičen do družbene denarne ali druge materialne pomoči po tem pravilniku, če dovoli zemljiško-knjižno zavarovanje izplačanih zneskov pomoči pri svojih nepremičninah v korist občinske skupnosti.

Prejemnik družbene materialne pomoči po tem členu se s pogodbo tudi zaveže, da svojih nepremičnin ne bo odtujil in ne obremenil, če pa jih bo, bo o tem predhodno obvestil občinsko skupnost ter ji vrnil vse izplačane zneske materialne pomoči.

7. člen

Če občan iz 6. člena ne dovoli zemljiškoknjižnega zavarovanja prejetih zneskov materialne pomoči pri svojih nepremičninah, odloči pristojni organ občinske skupnosti o praviči do materialne pomoči glede na okoliščine posameznega primera.

Če se v primerih iz prejšnjega odstavka občanu dodeli materialna pomoč, izterja občinska skupnost izplačane zneske pomoči od prejemnika ob morebitni odtujitvi nepremičnin, oziroma ukrepa v skladu z 55. ali 56. členom tega pravilnika.

8. člen

Občani, ki so sposobni za pridobitno delo, so samo izjemoma upravičeni do družbene denarne pomoči, in sicer v izrednih okoliščinah zlasti:

- če so zašli v hudo gmotno stisko zaradi smrti v družini, bolezni, nesreče, elementarnih nezgod in drugih primerov višje sile, in ki nimajo sredstev za kritje nastalih nujnih stroškov;
- če so v težkem gmotnem položaju zaradi začasne nezaposlenosti, in so ostali brez nujnih sredstev za preživljanje sebe in oseb, ki so jih po zakonu dolžni preživljati, Nadaljnji pogoj za dodelitev družbene materialne pomoči v tem primeru je, da je občan prijavljen pri skupnosti za zaposlovanje in se tam redno javlja, ter da nima možnosti priložnostnega zaslužka;
- če se znajdejo v hudi gmotni stiski ob odpustu s prestajanja zaporne kazni;

– v drugih nujnih primerih.

Pomoč po tem členu je praviloma enkratna, oziroma v težjih primerih –časna.

9. člen

Ne glede na vse določbe tega pravilnika nima pravice do družbene materialne pomoči oseba, ki formalno sicer izkaže, da izpolnjuje pogoje za dodelitev pomoči po tem pravilniku, se pa na podlagi drugih dokazov ugotovi, da ne živi v slabih gmotnih razmerah in torej materialne pomoči ni nujno potrebna.

10. člen

Pravica do materialne pomoči traja, dokler občan izpolnjuje pogoje, ki jih določa ta pravilnik.

Sprememba dejstev in okoliščin, ki so bile podlaga za dodelitev in za določitev višine materialne pomoči, se upošteva od prvega dne naslednjega meseca ko je sprememba nastala, razen v primerih, ko je s tem pravilnikom ali drugih samoupravnim splošnim aktom drugače določeno.

Spremembo dejstev in okoliščin iz prejšnjega odstavka je dolžan sporočiti prejemnik materialne pomoči, v skladu z določbo 53. člena tega pravilnika.

Pristojni organ občinske skupnosti (svet) po uradni dolžnosti, najmanj enkrat letno, če je potrebno pa tudi večkrat, ponovno preizkusi, ali in v kolikšni meri prejemniki materialnih pomoči izpolnjujejo pogoje za nadaljnje prejemanje materialne pomoči po tem pravilniku (revizija materialnih pomoči).

III. OBLIKE MATERIALNIH POMOČI V SOCIALNEM SKRIBSTVU IN VIŠINA POMOČI

11. člen

Oblike družbenih materialnih pomoči v socialnem skrbstvu so:

1. Denarne pomoči:

- stalna denarna pomoč kot edini vir ali kot dopolnilni vir sredstev za preživljanje;
- dodatek za pomoč in postrežbo in dodatek za dietno prehrano;
- denarna pomoč družini;
- časna denarna pomoč;
- enkratna denarna pomoč;

2. Doplačilo ali plačilo stroškov oskrbe za odrasle občane v socialnih zavodih;

3. dodatek za drobne osebne izdatke (žepnina) občanom, ki so v oskrbi v socialnem zavodu ali v drugi družini, oziroma ki se jim plača celotna oskrba na njihovem domu;

4. doplačilo ali plačilo stroškov oskrbe za odrasle občane v oskrbi v drugi družini;

5. plačilo ali doplačilo k stroškom oskrbe občanov na njihovem domu oziroma plačilo ali doplačilo k stroškom za pomoč in postrežbo občanom na njihovem domu;

6. plačilo rejnine in plačilo oz. doplačilo k stroškom zavodske oskrbe za mladoletne občane.

12. člen

Skupščina skupnosti s sklepom določi:

1. višino denarne pomoči, ki pomeni upravičencem v občini edini vir sredstev za preživljanje (19. člen), vendar najmanj v višini kot je določena v samoupravnem sporazumu o temeljih plana Skup. soc. skrb. Slov.
2. višino dodatka za pomoč in postrežbo (27. člen); in višino dodatka za dietno prehrano (27. člen)
3. najvišjo možno višino enkratne denarne pomoči (34. člen);
4. najvišjo in najnižjo možno višino zimske pomoči (36. člen);
5. najvišjo možno višino denarne pomoči za nabavo šolskih potrebščin (37. člen);
6. višino dodatka za drobne osebne izdatke (žepnino), ki pripada občanom – prejemnikom materialne pomoči v obliki plačila ali doplačila k stroškom oskrbe v socialnem zavodu (41. člen) in drugim upravičencem (42. člen);
7. najvišjo možno višino pomoči v obliki plačila stroškov celotne oskrbe odraslih v drugi družini (43. člen), celotne oskrbe občana na njegovem domu (43. člen) in postrežbe in pomoči občanu na domu (47. člen).

A. DENARNA POMOČ Splošne določbe

13. člen

Pravico do družbene pomoči v denarni obliki (v nadaljnjem besedilu: denarno pomoč) imajo osebe, ki izpolnjujejo pogoje, določene s tem pravilnikom, in katerih problem je mogoče in smotno reševati z družbeno pomočjo v tej obliki.

14. člen

Stalna ali časna denarna pomoč pripada upravičencu od prvih dveh dni naslednjega meseca po vložitvi zahtevka, razen v primerih, ko glede na način uporabe denarne pomoči (npr. plačilo računov za prehrano ali prenočišče, za nabavo živil, ipd.), ne izhaja kaj drugega.

15. člen

Denarna pomoč se nakazuje upravičencu oz. njegovemu zakonitemu zastopniku (v nadaljnjem besedilu: upravičenec), razen v primerih, za katere je to drugače določeno s tem pravilnikom, oziroma v posameznih konkretnih primerih, ko tako odloči pristojni organ (svet) po lastni presoji.

Denarno pomoč se lahko nakazuje oz. nakaže tudi na naslov tretje osebe (fizične ali pravne), če je to bolj smotno, in v primerih, ko je ugotovljeno ali utemeljeno domneva, da bi z nakazilom pomoči neposredno upravičencu ne bila zagotovljena namenska uporaba denarne pomoči.

Na čigav naslov se nakazuje denarna pomoč oz. na kakšen način se zagotovi namenska poraba denarne pomoči, odloči pristojni organ (svet) z odločbo.

16. člen

Pravica do družbene denarne pomoči je osebna pravica.

V primeru smrti upravičenca morebitni že zapadli, a še ne izplačani zneski pomoči ne preidejo v njegovo zapuščino.

Stalna denarna pomoč

17. člen

Stalna denarna pomoč se dodeli polnoletnim občanom iz prvega in drugega odstavka 2. člena oziroma iz 6. in 7. člena tega pravilnika pri katerih ni pričakovati, da bi se razmere toliko izboljšale, da bi jim družbeno pomoč ne bila več potrebna.

Stalna denarna pomoč se dodeli za nedoločen čas.

18. člen

Pravico do stalne denarne pomoči, ki predstavlja prejemniku edini vir ali dopolnilni vir sredstev za preživljanje, imajo polnoletni občani, ki izpolnjujejo poleg drugih s tem pravilnikom določenih pogojev tudi še nadaljnji pogoj, da živijo v domači oskrbi.

Šteje se, da živi občan v domači oskrbi, če živi v skupnem gospodinjstvu s člani svoje družine ali drugimi osebami, ali če živi sam.

Če občan, ki sicer izpolnjuje pogoje za dodelitev denarne pomoči po tem členu, živi v skupnem gospodinjstvu s svojimi mladoletnimi otroki, ki tudi izpolnjujejo pogoje za denarno pomoč po tem pravilniku, se mu ne dodeli denarna pomoč kot edini ali kot dopolnilni vir sredstev za preživljanje po tem členu, temveč se dodeli denarna pomoč družini v skladu z določbami 28. do 30. člena tega pravilnika.

19. člen

Polnoletni občan, ki je nesposoben za pridobitno delo, ki nima drugih denarnih dohodkov in ki nima premoženja, pa tudi ne oseb, ki bi ga lahko na kakršnikoli podlagi dolžne in sposobne preživljati, in ki živi sam, je upravičen do denarne pomoči v višini, ki je določena za denarno pomoč, ki predstavlja prejemniku edini vir sredstev za preživljanje (1. točka 12. člena).

Če občan iz prejšnjega odstavka tega člena ne živi sam temveč v skupnem gospodinjstvu s svojci ali če živi z drugimi osebami, so prav tako prejemniki družbene denarne pomoči, niso pa izpolnjujejo pogoji za dodelitev denarne pomoči družini, mu pripada pravilnikoma za do 15 % nižja denarna pomoč kot če bi živel sam.

20. člen

V težjih primerih so do denarne pomoči po prvem oziroma drugem odstavku 19. člena upravičeni tudi občani iz 6. člena tega pravilnika.

pristojni organ (svet) občinske skupnosti pa lahko izjemoma dodeli pomoč po tem členu tudi v primerih iz 7. člena tega pravilnika.

21. člen

Polnoletni občan, ki je nesposoben za pridobitno delo in ki ima nekaj lastnih sredstev, vendar ne dovolj za preživljanje, in kateri ima oseb, ki so ga dolžne preživljati, ali pa ima te osebe, vendar pa ne same v taki gmotni stiski, da sploh ne morejo ali pa ne morejo zadostni meri prispevati za njegovo preživljanje, ima, če izpolnjuje vse druge pogoje iz tega pravilnika, pravico do denarne pomoči kot dopolnilnega vira sredstev za preživljanje.

Pravico do denarne pomoči kot dopolnilnega vira sredstev za preživljanje ima občan iz prejšnjega odstavka v primeru, če njegov skupni dohodek (če živi sam), oziroma poprečni znesek dohodka na člana družine, ki živi z njim v skupnem gospodinjstvu, ne dosega višine denarne pomoči, ki po tem pravilniku predstavlja edini vir sredstev za preživljanje, oziroma če za predšolske otroke ne dosega 50 % tega zneska.

Če je kateri izmed članov družine iz prejšnjega odstavka kronični bolnik, ki potrebuje dietno prehrano ali posebno oskrbo in nego, kar bistveno zvišuje stroške za njegovo preživljanje, oziroma če so iz drugih razlogov stroški za njegovo preživljanje bistveno zvišani, se dohodkovni cenzus iz prejšnjega odstavka za tako osebo poveča za 20 do 50 odstotkov zneska, ki predstavlja prejemniku edini vir sredstev za preživljanje. Povečanje po tem odstavku se prizna tudi za predšolske otroke.

22. člen

Kot člane družine po 21. členu tega pravilnika je šteti zakonca in mladoletne otroke, ki živijo v skupnem gospodinjstvu, in jih je občan katerega pravici do materialne pomoči se odloča, dolžan preživljati.

23. člen

V dohodek po 21. členu je poleg vseh denarnih prejemkov, dohodka iz kmetijske dejavnosti, dohodka iz obrti itd. treba šteti tudi prispevke za preživljanje, ki jih dajejo osebe, ki so po zakonu ali na kakšni drugi pravni podlagi dolžne preživljati polnoletnega občana, ki uveljavlja pravico do družbene denarne pomoči.

V dohodek po predprejšnjem odstavku se ne šteje dodatek za pomoč in postrežbo.

24. člen

Če je v dohodku poleg drugih dohodkov všteti še katastrski dohodek iz kmetijske dejavnosti od negozdnih površin ali če je v dohodku zajet samo takšen katastrski dohodek, se le-ta zaradi preračuna na raven osebnih dohodkov pomnoži s faktorjem, ki ga uporablja Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji v postopku ugotavljanja pravice do varstvenega dohodka starostnim, invalidskim in družinskim upokojevcem (in ga določi vsako leto s sklepom o premoženjskih pogojih za priznanje varstvenega dodatka).

Med dohodke se všteta tudi ugotovljeni dohodek iz gozda od denarne posekanih količin lesa.

25. člen

V primerih, ko ni mogoče ustvariti predvidenega katastrskega dohodka, ker niti zakonec niti otroci občana, in tudi druge osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu na kmetiji, niso sposobni polnevredno opravljati dela na kmetiji, je treba upoštevati, kolikšen dejanski dohodek je v danih okoliščinah na kmetiji oz. na zemljišču mogoče ustvariti.

Pri ugotavljanju ali je dejanski dohodek po prejšnjem odstavku bistveno manjši od predvidenega katastrskega dohodka oz. pri ocenjevanju, kolikšen dejanski dohodek je v danih okoliščinah sploh mogoče ustvariti, je treba zlasti upoštevati:

bistveno zmanjšano delovno sposobnost članov kmečkega gospodinjstva;

večje število otrok na šolanju ter ostarelih vzdrževanih članov kmečkega gospodinjstva;

posebno neugoden položaj kmetije zaradi oddaljenosti od tržišča.

Pri ocenjevanju okoliščin po tem členu se upošteva tu tudi mnenje komisije pri krajevni skupnosti, ki je pristojna za obravnavanje socialne problematike in ki tudi sicer daje mnenje o upravičenosti posameznih krajanov z območja njihove krajevnne skupnosti do družbene denarne pomoči.

26. člen

Višina denarne pomoči kot dopolnilnega vira sredstev za preživljanje predstavlja razliko med zneskom denarne pomoči, ki pomeni občanom edini vir sredstev za preživljanje, in skupnimi dohodki občana (če živi sam) oziroma poprečnim zneskom ugotovljenega dohodka na člana družine, če živi v skupnem gospodinjstvu. Dohodki se ugotavljajo v skladu z določbami 21. do 25. člena tega pravilnika.

Pri določanju višine pomoči se v primeru, ko občan ne živi sam, smiselno uporabljajo določbe drugega odstavka 19. člena tega pravilnika.

Dodatek za pomoč in postrežbo
Dodatek za dietno prehrano

27. člen

Invalidnim osebam, ki so upravičene do denarne pomoči po tem pravilniku in so potrebne postrežbe in pomoči druge osebe, pripada poleg denarne pomoči po drugih členih tega pravilnika še dodatek za pomoč in postrežbo, če do takega dodatka niso upravičeni že iz drugega naslova, in če živijo v domači oskrbi.

Za ugotavljanje upravičenosti do dodatka za pomoč in postrežbo se smiselno uporabljajo predpisi s področja invalidskega zavarovanja, pri določanju višine dodatka pa se upošteva tudi, ali živi upravičenec sam oziroma v tuji družini, ali pa živi skupaj s člani svoje družine (starši oziroma zakonci in otroci), pri čemer se v okviru razpona upošteva tudi, v kolikšni meri mu člani družine pomoč in postrežbo lahko nudijo.

Občani, ki so upravičeni do stalne denarne pomoči in so nujno potrebni dietne prehrane, imajo pravico do dodatka za dietno prehrano.

Denarna pomoč družini

28. člen

Če živijo v skupnem gospodinjstvu s starši tudi mladoletni otroci, ki so nesposobni za pridobitno delo (četrti odstavek 3. člena tega pravilnika), in če je družina gmotno ogrožena, se dodeli denarna **pomoč družini**.

Šteje se, da je družina gmotno ogrožena, če poprečni znesek dohodka na člana družine, ki živi v skupnem gospodinjstvu, ne dosega višine (dohodkovnega cenzusa) iz 21. člena upoštevajoč tudi določbe 23. člena do 25. člena tega pravilnika.

Kot člani družine po tem členu se poleg staršev in nepreskrbljenih mladoletnih otrok štejejo tudi mladoletni nepreskrbljeni pastorki.

29. člen

Denarna pomoč družini se praviloma dodeli v skupnem znesku.

Če pristojni organ (svet) občinske skupnosti odloči, da se del zneska, ki pripada kot denarna pomoč družini – zaradi zagotovitve namenske porabe pomoči ali zato, ker je tako bolj smotno, – nakazuje drugi fizični ali pravni osebi, se to v izreku odločbe posebej navede, lahko pa se za tisti del zneska, ki se nakazuje drugi fizični ali pravni osebi, izda posebna odločba.

30. člen

Višina denarne pomoči družini, skupaj z vsemi dohodki iz 23. člena tega pravilnika, ki jih imajo starši, razen dodatka za pomoč in postrežbo, in skupaj z dohodki mladoletnih otrok (otroški dodatek, varniška nagrada, morebitna preživnina, ki jo za otroka plačuje roditelj, ki ne živi v skupnem gospodinjstvu, ipd.), ne sme preseči višine seštevka dohodkovnih cenžusov za vse člane družine, ki živijo v skupnem gospodinjstvu, pri čemer se cenzus ugotavlja v skladu z drugim in tretjim odstavkom 21. člena, dohodek pa se ugotavlja v skladu s 23. do 25. členom tega pravilnika.

Če je kateri izmed družinskih članov upravičen do dodatka za pomoč in postrežbo po tem pravilniku, ali do dodatka za dietno prehrano, se takemu članu dodeli tudi dodatek. Višina dodatka se določi posebej (v skladu s 27. členom tega pravilnika) in se to navede v posebnem delu izreka odločba o dodelitvi denarne pomoči družini, oziroma se izda posebna odločba, če se dodatek dodeli naknadno.

Začasna denarna pomoč

31. člen

Začasna denarna pomoč se dodeli gmotno ogroženim občanom, ki so začasno nesposobni za delo, oziroma, ki ostanejo brez nujnih sredstev za preživljanje iz drugih utemeljenih vzrokov (zlasti v nekaterih primerih iz 8. člena tega pravilnika) in pri katerih je pričakovati, da bo v krajšem časovnem obdobju prišlo do spremembe okoliščin, zaradi česar jim družbena denarna pomoč praviloma ne bo več potrebna.

Začasna denarna pomoč se dodeli za določen čas, praviloma za obdobje do 6 mesecev, izjemoma pa se lahko podaljša za nadaljnjih največ 6 mesecev.

Čas (obdobje od – do) za katerega se dodeli začasna denarna pomoč, določi pristojni organ z odločbo.

32. člen

Višina začasne denarne pomoči lahko znaša največ toliko, kot znaša denarna pomoč, ki pomeni prejemnikom v občini edini vir sredstev za preživljanje.

Višina začasne denarne pomoči v posameznem primeru se določi glede na stopnjo gmotne ogroženosti upravičenca in glede na ostale okoliščine iz 4. člena tega pravilnika.

33. člen

Začasna denarna pomoč se lahko dodeli tudi v primerih, ko občan uveljavlja pravico do stalne denarne pomoči, plačila oz. doplačila k stroškom oskrbe v socialnem zavodu, ipd., ko gre torej za dolgotrajnejši postopek, razmere, v katerih občan živi pa so takšne, da mu je potrebna takojšnja denarna pomoč.

Začasna pomoč v primerih iz prejšnjega odstavka se dodeli za čas, dokler ni odločeno o stalni denarni pomoči oz. o drugi obliki pomoči, o kateri se vodi postopek.

Enkratna denarna pomoč

34. člen

Enkratna denarna pomoč se dodeli osebam, pri katerih gre za premostitev trenutnih gmotnih težav, zlasti v primerih iz 8... člena, in v drugih primerih, določenih s tem pravilnikom.

Višina enkratne denarne pomoči v vsakem konkretnem primeru se določi glede na stopnjo gmotne ogroženosti upravičenca in glede na druge pomembne okoliščine.

35. člen

Enkratna denarna pomoč se lahko dodeli tudi v primerih, ko so podane okoliščine iz prvega odstavka 33. člena tega pravilnika, in ni nujne, da bi se dodelila začasna denarna pomoč.

Denarna pomoč po tem členu ne sme preseči višine pomoči, ki predstavlja upravičencem edini vir sredstev za preživljanje.

36. člen

Enkratna denarna pomoč v obliki tako-imenovane »zimске pomoči«, ki je namenjena za nabavo ozimnice in kurjave, pripada vsako leto občanom – prejemnikom denarne pomoči, ki jim le-ta predstavlja edini vir sredstev za preživljanje.

Zimska pomoč se lahko dodeli tudi drugim občanom, ki zaradi svojih nizkih dohodkov in nasploh slabega gmotnega stanja ne morejo sami kritiki stroškov za nabavo ozimnice in kurjave.

Višina zimske pomoči v vsakem posameznem primeru se določi glede nastopanja gmotne ogroženosti upravičenca in glede na druge pomembne okoliščine (stanovanjske razmere, bolezen, invalidnost, ipd.).

37. člen

Enkratna denarna pomoč za nabavo šolskih potrebščin pripada enkrat letno rejencem, za katere plačuje rejnino občinska skupnost, razen če so rejenci v rejništvu zato, da se jim omogoči usposabljanje po predpisih o izobraževanju in usposabljanju otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju (razvrščeni otroci).

Enkratna denarna pomoč za nabavo šolskih potrebščin se praviloma nakaže na naslov rejnice oz. rejnika.

Enkratna denarna pomoč po tem členu se lahko dodeli tudi otrokom iz socialno šibkih družin, ki živijo v rodni družini.

Višina denarne pomoči za nabavo šolskih potrebščin je odvisna od starosti rejencev, v primerih iz tretjega odstavka tega člena pa tudi še od stopnje materialne ogroženosti družine, v kateri otrok-šolar živi.

B. PLAČEVANJE STROŠKOV OSKRBE ODRASLIH OBČANOV V SOCIALNIH ZAVODIH

38. člen

Polnoletni občani iz 2. in 6. člena tega pravilnika, ki jim ni mogoče zagotoviti nujno potrebne oskrbe na kak drug primeren način, imajo pravico do družbene materialne pomoči v obliki delnega ali celotnega plačila oskrbnih stroškov v ustreznem socialnem zavodu, ki ga določi pristojni organ (svet) občinske skupnosti pred njihovim sprejemom v zavod odločil, da so upravičeni do družbene materialne pomoči v navedeni obliki, oziroma če v utemeljenih primerih pristojni organ naknadno sprejme tak sklep.

V nujnih primerih se lahko odobri materialna pomoč po prejšnjem odstavku tudi v primerih iz 7. člena tega pravilnika.

Pravico do materialne pomoči v obliki plačila celotnih oskrbnih stroškov v zavodu imajo občani iz prvega oz. drugega odstavka tega člena, ki izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka 19. člena, in iz drugega odstavka 20. člena.

Plačilo do materialne pomoči v obliki delnega plačila oskrbnih stroškov v socialnem zavodu imajo občani iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena, ki izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka 21. člena.

Občani iz prejšnjega odstavka imajo pravico do materialne pomoči v višini razlike med polnim zneskom oskrbnih stroškov in njihovimi lastnimi dohodki, ugotovljenimi v skladu z določbami tega pravilnika, vendar upoštevajoč tudi morebitni dodatek za pomoč za postrežbo, ki ga občan prejema po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju; k razliki je treba prišteti še pripadajoči znesek dodatka za drobne osebne izdatke (žepnino) po 41. čl. tega pravilnika, ki ga občan zadrži od svojih dohodkov.

39. člen

Materialna pomoč v obliki delnega ali celotnega plačila oskrbnih stroškov v socialnem zavodu se nakazuje mesečno neposredno socialnemu zavodu, kjer je občan v oskrbi, in sicer na podlagi računa, s katerim je zaračunan tisti del oskrbnih stroškov, ki pripada občanu kot pomoč po 38. členu tega pravilnika.

Upravičenec do materialne pomoči v obliki delnega plačila oskrbnih stroškov plača svoj delež oskrbnih stroškov praviloma neposredno zavodu, kjer je v oskrbi.

40. člen

Višina prispevka oseb, ki so po zakonu (zakonec, polnoletni otroci oz. starši v primerih, ki jih določa zakon) dolžne preživljati občane iz 38. člena tega pravilnika, in ki ne dajejo svojega prispevka že na podlagi dogovora o preživnini po 130. členu zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ali kakega drugega posamičnega akta, določi s sporazumom, ki ga sklenejo te osebe (preživninski zavazanci) in občinska skupnost, v skladu s kriteriji za dogovarjanje o višini prispevka preživninskih zavezancev za preživljanje občanov, uveljavljajo pravico do družbene materialne pomoči; kriterije določa skupščina občinske skupnosti.

Preživninski zavezanci iz prejšnjega odstavka plačujejo svoj mesečni prispevek neposredno na račun občinske skupnosti, v roku določenih s sporazumom iz prejšnjega odstavka tega člena, razen če ni izredno dogovorjeno, da ga izročajo neposredno upravičencem.

Če zavezanci nočejo skleniti sporazuma po prvem odstavku tega člena, oziroma če ne izpolnjujejo s sporazumom sprejetih obveznosti ali jih ne izpolnjujejo v celoti in redno, ukrepa občinska skupnost tako, kot je to določeno v 55. ali 56. členu tega pravilnika.

C. DODATEK ZA DROBNE OSEBNE IZDATKE (ŽEPNINA)

41. člen

Vsem odraslim občanom, ki prejema materialno pomoč v obliki delnega ali celotnega plačila oskrbnih stroškov v socialnem zavodu, pripada za njihove drobne osebne izdatke vsak mesec določen znesek (žepnina).

Občani, ki plačujejo del oskrbnih stroškov z lastnimi sredstvi (torej prejema materialno pomoč v obliki delnega plačila oskrbnih stroškov), si znesek iz prejšnjega odstavka zadržijo od svojih dohodkov.

odhodkov, v skladu z določbo petega odstavka 38. člena tega pravilnika.

Občani, ki prejemajo materialno pomoč v obliki celotnega plačila oskrbnih stroškov, so upravičeni do zneska po prvem odstavku tega člena, poleg plačila celotnih oskrbnih stroškov. Znesek se nakazuje posebno upravičencem, če ni z odločbo pristojnega organa (sveta) izrecno drugače določeno.

42. člen

Dodatek za drobne osebne potrebe (žepnina), pripada tudi občanom, ki so v oskrbi v drugi družini, razen v primerih iz 45. člena tega pravilnika, ter občanom, ki so upravičeni do plačila ali doplačila k stroškom celotne oskrbe na svojem domu (47. člen).

Č. OSKRBA ODRASLIH OBČANOV V DRUGI DRUŽINI

43. člen

Odrasli občani iz 2. ali iz 6. člena tega pravilnika, ki iz kakršnihkoli razlogov ne morejo živeti pri svojih in se ne morejo oskrbovati sami, in pri katerih je oskrba v tuji družini ustrežna oblika družbenega varstva, imajo pravico do materialne pomoči v obliki celotnega ali delnega plačila stroškov oskrbe v drugi družini.

V nujnih primerih se lahko odobri materialna pomoč po prvem odstavku tudi v primerih iz 7. člena tega pravilnika. Pri ugotavljanju višine pomoči za oskrbo v drugi družini se smiselno uporabljajo določbe tretjega, četrtega in petega odstavka 38. člena tega pravilnika.

44. člen

Oskrba odraslega občana v drugi družini se uredi s pogodbo, ki jo sklene pristojni organ občinske skupnosti (svet) in oseba, ki sprejme občana v svojo oskrbo.

S pogodbo se določijo zlasti pravice in dolžnosti oskrbovalca, pravice oskrbovanca, obveznosti in pravice občinske skupnosti, zlasti obveznost in višina plačila oziroma doplačila k stroškom oskrbe.

Višina oskrbnice v posameznem primeru je odvisna zlasti od obsega in zahtevnosti dogovorjene oskrbe, upoštevajoč zlasti zdravstveno stanje oskrbovanca in morebitne druge posebne okoliščine, ki vplivajo na povečan obseg dela v zvezi z oskrbo, na višje materialne stroške, ipd.

45. člen

Če s pogodbo o oskrbi v drugi družini občanu iz 44. člena tega pravilnika ni zagotovljena celotna oskrba, ima občan zaradi zagotovitve polne oskrbe pravico prejemati tudi še pomoč v denarni obliki neposredno na svoje ime) v kolikor ni izrecno drugače odločeno v tretji odstavku 15. člena).

46. člen

Glede dogovarjanja o višini prispevka oseb, ki so dolžne prispevati za preživljanje občana-oskrbovanca v drugi družini, ter glede uveljavljanja zahtevkov za povračilo izdatkov, se smiselno uporabljajo določbe 1. in 3. odstavka 40. člena tega pravilnika.

PLAČEVANJE POSTREŽBE IN POMOČI OZIROMA CELOTNE OSKRBE NA DOMU UPRAVIČENCA

47. člen

Občani iz 2. člena in iz 6. člena tega pravilnika, ki imajo lastno stanovanje, so pa nujno potrebni pomoči in postrežbe druge osebe ali celotne oskrbe na svojem domu, so upravičeni do materialne pomoči in postrežbe oziroma celotnega plačila stroškov pomoči in postrežbe oziroma celotne oskrbe na svojem domu, če izpolnjujejo s tem pravilnikom določene pogoje za dodelitev materialne pomoči in postrežbe. Če jim to obliko družbenega varstva uredi občinska skupnost, oziroma če občinska skupnost to naknadno odobri.

48. člen

V primerih iz prejšnjega člena se smiselno uporabljajo določbe 14. člena ter določbe 40. in 45. člena če gre za celotno oskrbo na domu upravičenca pa se smiselno uporabljajo tudi določbe 41. in 42. člena tega pravilnika.

PLAČEVANJE REJNINE IN ZAVODSKE OSKRBE ZA MLADOLETNE OBČANE

49. člen

Za mladoletne občane, ki so z odločbo pristojnega organa, (sveta) dani v oskrbo k rejnici oziroma rejniku ali v zavod, oziroma, ki jim

je sodišče izreklo ukrep oddaje v vzgojni zavod, se plača rejnina ali oskrbnina v celoti ali delno iz sredstev občinske skupnosti socialnega skrbstva, če ni z zakonitimi predpisi izrecno določeno drugače.

Občinska skupnost ima pravico do celotnega ali delnega povračila rejnine od staršev oziroma iz dohodkov in premoženja otroka.

Starši, ki niso zmožni v celoti povrniti stroškov iz prvega odstavka tega člena, prispevajo k rejnini ali oskrbnini v zavodu v skladu s svojimi gmotnimi možnostmi. Druge osebe, ki so na kakšni drugi pravni podlagi dolžne prispevati k preživljanju, prispevajo v višini in na način, ki sta določena v aktu, ki jih zavezuje k prispevku za preživljanje.

Višina prispevka staršev k rejnini ali oskrbnim stroškom za otroke iz prvega odstavka tega člena, se določi s sporazumom, ki ga sklenejo starši in občinska skupnost v skladu s kriteriji za dogovarjanje o višini prispevka staršev k rejnini oz. k stroškom zavodske oskrbe za otroka, ki jih sprejme skupščina občinske skupnosti.

Zavezanci nakazujejo prispevke neposredno na račun občinske skupnosti.

Če starši nočejo skleniti sporazuma iz četrtega odstavka tega člena ali če ne izpolnjujejo s sporazumom sprejetih obveznosti, sme občinska skupnost v skladu s 133. členom Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih s tožbo zahtevati od njih povračilo izdatkov, ki jih je imela za osebe iz prvega odstavka tega člena.

50. člen

Višina rejnine se določa v skladu s samoupravnim sporazumom o skupnih osnovah in merilih za določanje višine rejnine in o plačevanju rejnine, ki ga sklenejo občinske skupnosti socialnega skrbstva na območju SR Slovenije.

Višina rejnine v vsakem posameznem primeru se določi z rejniško pogodbo v skladu z zakonom (zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih) in samoupravnim sporazumom iz prejšnjega odstavka, pri čemer se upošteva zlasti:

- starost rejenca;
- zahtevnost oskrbe ter varstva in vzgoje rejenca glede na zdravstveno stanje rejenca, obseg potrebne pomoči pri učenju itd., pri otrocih z motnjami v telesnem in duševnem razvoju pa tudi glede na vrsto, stopnjo in naravo motenosti rejenca;
- življenjski standard rejniške družine, v kateri rejnec živi in objektivne možnosti, ki jih nudi širše okolje rejnikovega doma za uspešnejše izobraževanje in vključevanje v družbene aktivnosti ter sploh za skladnejši in čim bolj vsestranski razvoj rejenca;
- STANOVANJSKE RAZMERE, V KATERIH ŽIVI REJENEC PRI REJNICI OZ. REJNIKU;
- časovni obseg oskrbe in varstva ter vzgoje rejenca v rejniški družini (vse dneve v letu brez prekinitve; po 5 oziroma 6 dni v tednu skozi vse leto; po 5 ali 6 dni v tednu in s prekinitvijo v času šolskih počitnic; ipd.).

51. člen

Rejmino nakazuje občinska skupnost neposredno na naslov rejnice oz. rejnika, in to v celotnem znesku, določenem z rejniško pogodbo, najpozneje do vsakega 5. v mesecu za tekoči mesec.

Oskrbnina za mladoletne osebe v zavodu se nakazuje zavodom v celotnem znesku iz sredstev občinske skupnosti na podlagi računov, za vsak mesec posebej.

Starši oziroma drugi zavezanci plačujejo svoj mesečni prispevek k rejnini ali k stroškom oskrbe v zavodu za mladoletne neposredno na račun občinske skupnosti, v rokih, določenih s sporazumom iz 4. odstavka 49. člena tega pravilnika.

52. člen

Svet za varstvo otrok in družine kot pristojni organ občinske skupnosti ugotovi, ali je dosežen sporazum glede prispevka staršev k rejnini oziroma k stroškom zavodske oskrbe za njihovega otroka, in ali je višina prispevka v skladu s kriteriji iz 4. odstavka 49. člena tega pravilnika.

Če sporazum o prispevku staršev kot zavezancev ni dosežen ali če višina prispevka ni v skladu s kriteriji iz 4. odstavka 49. člena tega pravilnika, ter v primeru, ko starši dogovorjenega prispevka ne plačujejo ali ga ne plačujejo v celoti in redno, Svet za varstvo otrok in družine odloči, ali naj OSSS ukrepa v skladu s 133. členom zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, in ugotovi, kolikšen znesek povračila naj se s tožbo zahteva od staršev.

Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi, ko so k preživljanju osebe iz prvega odstavka 49. člena zavezane druge osebe (ne starši).

Svet za varstvo otrok in družine OSSS sme opustiti svoj predlog za vložitev tožbe zoper posamezne preživninske zavezanec le tedaj, če ugotovi (v posebnem postopku), da preživninski zavezanec svoje obveznosti ni izpolnil zato, ker bi z izpolnjevanjem te obveznosti resno ogrozil preživljanje sebe in drugih oseb, ki jih je po zakonu dolžan preživljati.

OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI PREJEMNIKOV DRUŽBENE MATERIALNE POMOČI

53. člen

Občan, ki prejema družbeno materialno pomoč, je dolžan sporočiti občinski skupnosti ali pristojnemu Centru za socialno delo vsako spremembo okoliščin, ki so bile podlaga za dodelitev in za določitev oblike in višine družbene materialne pomoči.

Prejemniki materialne pomoči so dolžni povrniti občinski skupnosti neupravičeno prejete zneske družbene materialne pomoči.

54. člen

Če občan, ki je prejemnik družbene materialne pomoči, naknadno pridobi pravico do drugih dohodkov (npr. pokojnino, preživnino ipd.), ki mu pripadajo tudi za nazaj, je dolžan občinski skupnosti povrniti izplačane zneske pomoči od tistega dneva dalje, ko mu pripada pravica do dohodkov iz drugih virov, oziroma ko je pridobil premoženje in s tem možnost, da se preživlja družbene materialne pomoči.

O obveznosti občana po tem členu je treba z njim skleniti sporazum pred odločitvijo o pravici do materialne pomoči.

55. člen

V vseh primerih dodelitve materialne pomoči, v katerih pride do pošte, zahteva občinska skupnost povračilo izplačanih zneskov pomoči od oseb, ki so dolžne preživljati prejemnika materialne pomoči (133. člen ZZZDR).

56. člen

Ob smrti občana, ki je prejemal družbeno materialno pomoč in bil lastnik nepremičnega ali premičnega premoženja, zahteva občinska skupnost povračilo izplačanih zneskov pomoči bodisi iz pravega premoženja zapust (omejitev dedovanja), bodisi od dedičev, če so dediči obvežejo povrniti vrednost zapustniku dane pomoči (121. člen zakona o dedovanju).

Občinska skupnost se lahko do konca zapuščinske obravnave odpove pravici do povračila zapustniku izplačane pomoči, če so zapustnikovi dediči njegov zakonec ali njegovi otroci, vendar le v primeru, če so te osebe same gmotno ogrožene.

V. KONČNA DOLOČBA

57. člen

Z dnem, ko se začne veljati ta pravilnik, prenehajo veljati določbe o dodelitvi materialnih pomoči v socialnem skrbstvu v statutu občinske skupnosti, sprejetem 23. 12. 1976.

58. člen

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po objavi v Logaških novicah.

Predsednik skupščine občinske skupnosti
socialnega skrbstva Logatec
Majda DRAŠLER I. r.

Iz komunalnih naložb v letih 1979-1980

Program naložbenih del za leto 1979-1980 je predvideval gradnjo kanalizacije in vodovoda, natančneje: I. fazo ojačitve vodovoda v Hotedršici, II. fazo graditve čistilne naprave z zbiralnimi kanali in dokončanje novih zajetij v Črnem potoku za logaški vodovod. Naložbe sprva niso mogle steči dovolj hitro zaradi omejitvenih ukrepov Narodne banke v zvezi s porabo sredstev za komunalije. Potrebna so bila dodatna preverjanja naših potreb, da smo lahko pridobili posojila za kanalizacijo in čistilno napravo ter vodovod Hotedršica šele tik pred koncem 1979. leta. Tako je bilo moč začeti uporabljati kredite šele januarja letos in zato so se tudi dela začela kasneje; vendar pa so bila po programu izvedena vsa do konca leta 1980. Tako je že pridobljeno obratovalno dovoljenje za hotenjski in logaški vodovod, pri čistilni napravi pa tečejo dela, ki sodijo v III. fazo, kar pomeni dokončanje čistilne naprave. Nadalje so bili zgrajeni kanali, načrtovani v srednjeročnem planu občine v letih 1976-1980 in sicer: kanalske zveze od Gor. Logatca, Blekove vasi, izza Narodnega doma, prek Poštnege vrta, mimo novega vrtca in šole do čistilne naprave ter od železniške postaje do čistilne naprave. V gradnji pa je še del kanala od kmetijske zadruge proti čistilni napravi. Sama čistilna naprava pa je zgrajena do take faze, da se je pričela montaža opreme. Potrebna pa je še ureditev zunanosti in ureditev bazenov za oksidacijo odpadkov.

V spodnji tabeli prikazujemo vrednosti opravljenih del.

1. Kanalizacija s čistilno napravo v Logatcu

	I. faza	II. faza	Skupaj
Investitorski stroški	655.000,00	2.162.659,00	2.817.659,00
Kanal S	1.234.855,25	6.244.930,65	7.479.785,90
Kanal D	1.521.148,95	1.661.149,90	3.182.298,85
Kanal E-EI	1.208.116,75	586.031,12	1.794.147,87
Razbremenilniki (RVV)		515.812,26	515.812,26
Kanal G-GI		3.981.017,86	3.981.017,86
Čistilna naprava	2.189.550,90	3.904.083,96	6.093.634,86
SKUPAJ:	6.808.671,85	19.055.684,75	25.864.356,59

2. Vodovodna dela

	I. faza	II. faza	Skupaj
Vodno zajetje Črni potok		9.200.000,00	9.200.000,00
Vodovod Hotedršica	4.600.000,00 (v delu: geološke razisk. s tehn. dokument.)		

Doslej so nam komunalne naložbe šle po načrtih; vprašljivi bodo nadaljnji programi komunalnih gradenj, ker bo zaradi omejitvenih ukrepov močno utesnjeno pridobivanje ugodnih bančnih posojil. Že v tem trenutku občutijo komunalni investitorji močno zadržanost Ljubljanske banke.

Mladi in kultura

Po vsaki kulturni prireditvi, ki smo jo mladi organizirali bodisi v okviru mladinske organizacije, bodisi kje drugje, sem se zamislila in vedno znova odkrila isto napako: ljudje iz našega kraja se bore malo zanimajo za to, kar mi, mladi, pravzaprav počnemo tudi zanje. In to me tudi vedno znova zaboli.

Tudi minula prireditve, ki smo jo organizirali pod naslovom Dnevi kulture mladih, ni bila izjema. Vedno pójemo, igramo in recitiramo istim ljudem. Istim ljudem tudi tožimo o svojih problemih. Kje pa so vsi ostali? Zakaj je med njimi ravno za našo kulturo, kulturo mladih, tako malo zanimanja?

Mogoče smo pretihi, mogoče premalo zanimivi ali pa se mogoče ljudje bojijo, da ne sodijo na naše prireditve. Zanima me, če večina naših krajanov sploh ve, koliko literarnih večerov, glasbenih predavanj in drugih prireditev smo sami organizirali. Verjetno jih največ ve le to, da mladi sodelujemo na proslavah, v dramski skupini in godbi na pihaja. Še bolj žalostno pa je, da tudi med večino naših vrstnikov za našo - tudi njihovo kulturo ni zanimanja. Privlači jih v glavnem zabava. Zelo veliko jih pride, če je v kinu na sporedu kakšen posebno razvpit film, ali pa če pride v Logatec kakšna

skupina hipnotizerjev, čarodejev podobnega. Vsak človek ima pravo, da svobodno odloča o svojem prostem času, zato nikakor ni namen klitizirati posameznih okoliščin. Kot mlad človek pa bi seveda pričakovala od drugega mladega človeka, da bi si včasih zaželel poleg lagodne udobne zabave tudi zahtevnejšega, nekaj, kar bi mu pomenilo več kot samo sprostitve; pa bi si mlad človek to tudi želel, ga morali znati tudi pravilno seznanjati in vzgajati. To pa bi lahko uspelo le dobrim mentorjem. Teh pa, v našem kraju nimamo ravno v izobilju. Nekateri so se celo odselili drugam, ker jih nismo znali prav zadržati. Dobri mentorji bi lahko veliko spremenili na področju kulture Logatec.

Potrebna bi bila javna tribuna kulture. Pogledali bi resnici v obveščeni prešetali slabosti, sprejeli nove ideje in tako premaknili kolo logatec ke kulture naprej...

Zato so potrebni takšni pogovori o kulturi, ki smo ga imeli ob Dnevi kulture mladih... Zato je tudi potrebno, da lahko vsak izrazi svoje mnenja in želje...

Vedeti moramo, da kultura ni stvar posameznikov; vsi smo jo dolžni bogatiti. Če pa že nimamo želje po tem, da bi se aktivno vključevali v kulturno dejavnost našega kraja, vsaj pokažemo razumevanje in zanimanje zanje.

Bojana Kl

Zdravniki v stalni pripravljenosti

za čas od 26. 1. do 9. 2. 1981

26. 1. do 2. 2. 1981 - dr. Čalič, tel. 741-559
2. 2. do 9. 2. 1981 - dr. Skvarča, tel. 741-235

Mladina vedno v prvih bojnih vrstah

V enoti tovariša Boža Novaka zelo uspešno deluje organizacija ZSMJ. Mladinska organizacija je organizirana kot konferenca ZSM s svojimi osnovnimi organizacijami. Konferenca se ukvarja z vsemi vprašanji v zvezi z organiziranjem mladincev v enoti in koordinira delo osnovnih organizacij ZSM. Mladinci so angažirani in mobilizirani v zvezi s konkretnimi nalogami, ki so najpomembnejše za enoto in za JLA v celoti. Naši mladinci so pripravljene sprejeti vse naloge in obveznosti.

V delu organizacije posvečamo veliko pozornost izvrševanju delovne obveznosti naših članov, to je, pozornost posvečamo moralnemu in delovnemu obnašanju mladincev. Vsebinska dela in angažiranje mladine v politični organizaciji mladih pa nista usmerjena samo na čiste politične akcije in naloge v ožjem okviru, temveč obsegata vprašanja:

- Obuke in vzgoje, moralno-političnega stanja, varnosti in samozaščite, idejno-političnega izobraževanja, sprejema v ZSMJ in priprave za sprejem v ZKJ, organizacijske in akcijske usposobljenosti ZSM, kulturno, zabavne in športne aktivnosti mladim.

Obuka in vzgoja sta naši najvažnejši nalogi in glavno področje angažiranja mladinske organizacije. Veliko je primerov sodelovanja mladincev in izboljševanju in posodabljanju obuke in učnih sredstev.

Moralno-politično stanje je zelo pomemben faktor v eventualni vojni, ker vsak človek, poleg sodobne vojne tehnike, še naprej odločilno vlogo v vojni. Tovariš Tito je vedno poudarjal, da lahko dobi bitko samo človek: politično zavesten, moralno čvrst in fizično usposobljen. Zaradi tega je pomemben poudarjen moralno-političnega stanja mladine naloge ZSM.

Naša organizacija zbira mlade ljudi v letih, ko se še formira njihova osebnost, njihov pogled na svet in družbene vrednote in zaradi tega je **vzgojna vloga ZSM** zelo velika. Obstoj mladinske organizacije v JLA omogoča, da se v njene vrste sprejmejo, kar pomeni da sodelujejo v organiziranem družbenopolitičnem življenju tudi mladinci iz vaških in drugih okolij, kjer je to življenje manj razvito in ki do prihoda v vojsko niso bili vključeni v organizirane mladinske aktivnosti. Trudimo se, da se vsi mladinci, ki izpolnjujejo pogoje, vključijo v ZSM, najboljše pa predlagamo za sprejem v ZKJ. Pred sprejemom v članstvo ZKJ kandidati predelajo program in statut ZKJ ter dobijo konkretne zadolžitve, kjer pridobijo določene izkušnje in pokažejo svoje organizatorske in druge sposobnosti. Organiziramo tečaje marksističnega izobraževanja, ki so tudi oblika usposabljanja mladim za njihovo kasnejše delo v ZK.

Trudimo se da v delo vodilnih organov v ZSM vključimo čim večje število mladincev, ki si na ta način pridobijo določene izkušnje tako da mnogi od njih, po odhodu iz vojske postanejo **aktivisti** v okoljih, kjer živijo in delajo.

Uresničevanje mednarodnih odnosov v naši večnacionalni družbeni skupnosti ima izreden pomen za njen razvoj in s tem tudi za mladino. Mladina s svojim idejno-političnim in vzgojnim vplivom, **z organiziranjem raznovrstnih delovnih, kulturnih in športnih prireditev** ter drugimi oblikami medsebojnega sodelovanja in zблиževanja mladih, prispeva k uresničevanju nacionalne svobode in enakopravnosti, h krepitvi bratstva in enotnosti, k negovanju jugoslovanskega socialističnega patriotizma in internacionalizma. Sodelovanje z mladino iz Logatca je trajna naloga naše konference, ker se s sodelovanjem mladina med seboj spoznava in zблиžuje, razvijajo se

solidarnost, bratstvo in enotnost in zavest o skupnih interesih vse jugoslovanske mladine. Zelo uspešno je sodelovanje konference z OK ZSMS Logatec na idejnem, kulturnem in športnem področju. Trudimo se tudi razširiti in poglobiti sodelovanje z mladino iz delovnih organizacij.

Mladinska organizacija naše enote je v svojem dosedanjem delu dosegla velike uspehe na vseh področjih svojega delovanja in je za to delo dobila tudi priznanja, tako da spada med najboljše organizacije v RV iPVO.

Prepričani smo, da samo s predanim in neprestanim delom, doslednim in neumornim izvrševanjem vseh nalog, prispevamo h krepitvi našega splošnega ljudskega odpora in k hitrejšemu in uspešnejšemu razvoju naše samoupravne socialistične skupnosti. Še naprej bomo zvesto izvrševali vse naloge.

Radomir Živojinović

KULTURNA KRONIKA

OB PRAZNIKU JLA – Na predvečer dneva JLA je mladinska organizacija v KS Naklo pripravila slavnostno proslavo v čast praznika jugoslovanskih vojaških enot. V žal ne prepolni dvorani Narodnega doma se je odvijal slikovit program, ki ga je začel slavnostni govornik, nadaljevali pa mladi recitatorji skupaj z vojaki, moški pevski zbor teritorialne obrambe ob spremljavi harmonikarja ter Pihalni orkester Logatec, ki se je to pot prvič predstavil z novim dirigentom Francetom Korbarjem. Kulturni spored je dovolj zanimivo zrežirala Bojana Kleč.

OSMO SREČANJE LESARSKIH OKTETOV – 20. decembra 1980 so se osmi srečali okteti lesne industrije Slovenije, to pot v Pivki, kjer je bil organizator srečanja vokalni oktet »Javor«, pokrovitelj pa Lesna industrija »Javor« Pivka. Poleg domačinov so na skupnem koncertu peli še okteti: »Lesna« iz Slovenj Gradca, »Marles« iz Maribora, »KLI« iz Logatca, »Jelovica« iz Škofje Loke, »TRO« s Prevalj in »Hoja« iz Podpeči. Vsa letošnja srečanja »lesarjev« velja za eno najpomembnejših kulturnih manifestacij v kraju, kjer okteti pojo; na dosežke oktetov so, seveda, nadvse ponosni kraji in delovne organizacije, od koder prihajajo okteti, navdušeni pa so pevci, še prav posebej, ko zapoje v veličastnem zboru lesarjev, ki ga uspešno vodi Tomaž Tozon. Tako je bilo tudi na osmem srečanju, ki je bilo posvečeno uvodnim praznovanjem 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in 30-letnice delovne organizacije »Javor« s Pivke.

Logaški oktet se je na srečanju dopadljivo predstavil z Gallusovo skladbo Hecaeas diaes, Kernjakovo Mojcej in Gobčevo Mravlo. Navdušenje nabito polne dvorane je bilo vsekakor na strani logaških pevcev.

Maš

Zanima nas

V januarski številki pričujemo z novo rubriko, za katero želimo, da bi bila stalna. Nastala je na pobudo vas samih, dragi bralci. Namreč, v zadnjem času prihajajo nekatera vprašanja na uredništvo Logaških novic (na nekatera smo že odgovorili v posameznih člankih) in sklenili smo z rubriko dati možnost tako občanom za postavljanje vprašanj, kot tistim, na katere so vprašanja naslovljena, možnost za odgovor. Danes objavljamo primer, oz. vprašanje, ki je bilo postavljeno v času pluzenja ulic, in kajpak odgovor. Pričakujemo nadaljnje sodelovanje vseh občanov.

Urednik

Stanovalci in drugi uporabniki poslovnih stavb na Cankarjevi cesti smo močno prizadeti ob vsakem večjem pluzenju snega. Pluzne naprave nam nabijejo sneg na okna, vrata in fasado v toliki meri, da se nam dela dobršna škoda. Zato naj logaška komunala pojasni, ali ne bi mogla nekoliko pozorneje pluziti, da do opisanih okolištin ne bi prišlo?

Pojasnilo: Cankarjeva ulica je resda nesrečno ozka pot, kar zadeva pluzenje, pa tudi prometnost sploh. Dogajalo se je, da so delavci Gradnika (po domače »komunale«) negodovali nad lastno delovno organizacijo, ki da jim s pluzenjem snega v tej ulici povzroča neprijetne situacije. Vendar bodi pojasnjeno, da Cankarjeve ceste ne pluzi Gradnik, temveč Cestno podjetje Ljubljana, ker tudi drugače vzdržuje to ulico navedeno podjetje (razen prometanja smeti); prav je, da vemo, da je cesta od križišča pri Alpini proti Kmetijski zadrugi, nato Cankarjeva in Notranjska cesta republiške kategorije, zato te prometnice ne vzdržuje Gradnik (oz. »komunala«).

Gradnik Logatec

ZAHVALA

Ob težki smrti naše drage mame in stare mame

MARIJE TRČEK

upokojenke

se zahvaljujemo vsem tistim, ki so nam izrekli sožalje, jo pospremili na zadnji poti in ji darovali cvetje. Posebna zahvala sodelavcem KLI Logatec za venca in drugo pomoč, ter g. župniku za pogrebni obred.

Žalujejo: sin Jože z ženo, sinova Pavle in Vinko z družinama, hči Marija z družino ter vnuki.

Ocena razvoja občine in komunalnega sistema

I. UVOD

Pred vsemi družbenimi dejavniki je zahteva, da se korenito analizira in oceni praktično uresničevanje ustavne zamisli občine in komunalnega sistema v širšem smislu, ter konkretnije opredelijo smeri in naloge za njegovo hitrejšo vsebinsko preobrazbo. V oceni je celota vseh odnosov pri razvijanju in dograjevanju občine kot samoupravne skupnosti in hkrati podan predlog nalog za učinkovitejšo uveljavljanje njenih funkcij, kot temeljne družbenopolitične skupnosti, ki naj raste iz razvejanega samoupravnega življenja in odnosov, pri čemer gre za izredno obsežne, kompleksne in trajne naloge. Da bi se sistem uveljavljanja občine kot komune razvijal tako kot je začrtano v ustavi in zakonu o združenem delu, je potrebno tudi kontinuirano in vsklajeno celovito spremljanje vseh procesov, ki omogočajo, oziroma ovirajo hitrejši razvoj komunalnega sistema.

Na nivoju republike je dogovorjeno, da morajo v vsaki občini ob usklajevalni in usmerjevalni vlogi občinske konference SZDL ter občinske skupščine oceniti stanje s posebnim poudarkom na doseženih rezultatih, pa tudi na posameznih težavah dilemah in nejasnostih, ki se pojavljajo. Pripravljeni so oceno stanja naj bi obravnavali na seji občinske konference SZDL, kjer naj bi na podlagi preiščenih predlogov vseh družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih ter samoupravnih interesnih skupnostih, občinske skupščine ter njenega izvršnega sveta in drugih družbenih dejavnikov sprejeli tudi program aktivnosti za preseganje ugotovljenih pomanjkljivosti, oziroma za zagotovitev hitrejše preobrazbe občine in njeno uveljavljanje kot odprte demokratične samoupravne skupnosti in za učinkovito uresničevanje funkcij, ki jih ima kot temeljna družbenopolitična skupnost.

V tej oceni so opredeljena zlasti naslednja vprašanja:

- kako je bil doslej začrtan komunalni sistem v občini, kakšna je bila aktivnost na tem področju in kaj je doseženega,
- delegatski sistem, njegov razvoj in odnosi,
- položaj in vloga krajevnih skupnosti v komunalnem sistemu,
- samoupravna preobrazba organizacij združenega dela,
- samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje kot oblika in način medsebojnega usklajevanja odnosov, interesov in razporejanje skupno ustvarjenega dohodka,
- preobrazba samoupravnih interesnih skupnosti na podlagi svobodne menjave dela
- vsebina dela skupščine občine, skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, izvršnega sveta, upravnih organov ter družbenopolitičnih organov in organizacij,
- pravosodje, sodišča in drugi pravosodni organi,
- uveljavljanje javnosti dela,
- osebna in kolektivna odgovornost,
- delovanje družbenopolitičnih organizacij v komunalnem sistemu,
- stališča, naloge in ukrepi za uresničitev vseh funkcij občine kot komune,

II. STANJE URESNIČEVANJE KOMUNALNEGA SISTEMA

ELEMENTI URESNIČEVANJA USTAVNE ZASNOVE KOMUNALNEGA SISTEMA IN NALOGE

Prenos težišča odločanja o pogojih in rezultatih dela v temeljne organizacije združenega dela je narekoval razčlenjen splet samoupravnega in družbenega dogovarjanja na vseh področjih družbene reprodukcije. Dohodek, ustvarjen v materialni proizvodnji skupno z delovanjem vseh subjektov izven nje (družbenih dejavnosti, materialne proizvodnje posebnega družbenega pomena in dejavnikov družbenega sistema, ki se družbeno sporazumejo z vsemi temi subjekti), se razporeja za tekoče potrebe razvoja celotne družbe. Takšen značaj družbenega dohodka pa se mora jasno opredeliti po vsebini in določiti osnove in merila za njegovo razporejanje, zlasti na samoupravni osnovi preko samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja in le še nekatere funkcije »nujnega državnega« urejanja, ostajajo na nivoju odločanja po starem »oblastnem« principu, seveda pa tudi o teh potrebah delavci odločajo po delegatski poti, kar jim omogoča, da prevzemajo oblast v svoje roke, torej da sami odločajo o vseh vprašanih vodenja družbenopolitične skupnosti v ožjem in širšem smislu (od krajevnih skupnosti do federacije). Pri tem pa se postavlja vprašanje, ali je v celoti že omogočeno, da delavci, delovni ljudje in občani v resnici tako tudi odločajo.

1. ODLOČILNA VLOGA DELAVCEV TOZD NA CELOTEN PROCES SAMOUPRAVLJANJA IN POLITIČNEGA ODLOČANJA (ODLOČANJE O DOHODKU V TO)

Poglabljanje delegatskega sistema, krepitev in razvijanje novih oblik samoupravne odločanja je doseglo tako fazo, v kateri se kažejo ogromni dosežki začrtanega sistema in tudi praktična odstopanja ter deviacije.

Natančnejše poznavanje in stalno jasno opredeljevanje doseženih uspehov in neuspehov razvoja samoupravnih odnosov, je način, kako se boriti za sistem, ki bo delavcu blizu, ki ga bo vzpodbujal k tvornemu sodelovanju in mu dajal moči, da vedno bolj zavestno spremlja odločitve ne-le v TOZD, ampak tudi v komuni, v svojem in splošnem skupnem interesu.

Odločanje o življenju in delu, o rezultatih dela – o dohodku, doseženem v TOZD je preseglo stopnjo, ko je delavec le pasivno opazoval upravljanje in je glasoval »ZA« ali »PROT« stvari, ki je bila največkrat že vnaprej odločena od tistih, ki menijo, da so zato poklicani, da »komandirajo«.

Ustava sprejeta 21. 2. 1974 in Zakon o združenem delu sprejet 25. 11. 1976, ki jasno opredeljujeta in konkretizirata tako položaj delavcev v združenem delu in njegove neodtujljive pravice, sta omogočila, da je delavec postal subjekt urejanja medsebojnih odnosov in družbenoekonomskega razvoja.

Še vedno pa nekateri pojavi kažejo na to, da znotraj organizacij združenega dela ne le institucionalno ampak tudi konkretno delavci pri odločanju o svojem delu in ljenju, pri odločanju o razvoju družbenih dejavnosti ter gospodarskih dejavnosti sebnega družbenega pomena, še vedno ne sodelujejo s tako zavzetostjo, kot bi morali.

Novo ustvarjena vrednost – dohodek se še ne razporeja v celoti po principih liziranih programov za družbene dejavnosti na osnovi svobodne menjave dela, ampak še vedno bolj po proračunskem principu.

Še vedno se celotna sredstva, planirana za izvedbo programa in vplačana na novi dogovorjene prispevne stopnje, smatrajo kot izključna pravica izvajalcev storilne glede na realizacijo programa, kar pomeni, da svobodne menjave dela še ne uresničujemo po jasno sprejetih določilih zakona o svobodni menjavi dela in vseh posebnih zakonih za družbene dejavnosti.

Delavci v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah skupnostih se morajo medsebojno sporazumevati in dogovarjati o vseh vprašanih posrednega povezovanja glede planiranja razvoja, združevanja dela in sredstev, varjanja in razporejanja dohodka ter čistega dohodka, skupnih osnov in meril delovnih sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, urejanje odnosov med proizvajalci in trgovskimi organizacijami, urejanje svobodne menjave dela, zadovoljevanja interesov v krajevnih skupnostih in drugih za razvoj organizacij združenega dela in skupnih pomembnih vprašanih.

2. DRUŽBENO DOGOVARJANJE IN SAMOUPRAVNO SPORAZUMEVANJE

S sprejemom nove ustave in Zakona o združenem delu je bilo družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje opredeljeno kot temeljna oblika samoupravnega urejanja družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov.

2.1. Družbeno dogovarjanje

Družbenega dogovarjanja je bilo izredno malo in še to predvsem republiškega medobčinskega značaja. V obdobju od leta 1974 smo kot družbenopolitična skupnost pristopili k 6 družbenim dogovorom, ki urejajo določena vprašanja na območju celotne republike (malo gospodarstvo, splošna poraba, kadrovska politika, štipendijska politika). Ker je krog udeležencev pri republiških družbenih dogovorih precej širok, za to oblikovani ožji odbori udeležencev, ki spremljajo izvajanje dogovorjenega. Zaradi tega je praviloma informirano o izvajanju teh družbenih dogovorov in o delu odborov udeležencev slabša.

V tem času smo obravnavali in sprejeli tudi 10 družbenih dogovorov, ki zajemajo udeležence iz območja ljubljanske regije, z njimi pa se urejajo vprašanja, ki so skladenega pomena za celotno ljubljansko regijo (zagotavljanje pogojev za delo temeljnih sodišča, sodišča združenega dela, financiranje krajevnih skupnosti itd.).

Izvajanje teh družbenih dogovorov spremljajo odbori udeležencev, ki v sodelovanju s skupnostjo ljubljanskih občin organizirajo sestanke s predstavniki udeležencev glede vprašanih, ki jih urejajo ti družbeni dogovori.

V zvezi s samim izvajanjem družbenih dogovorov se postavlja vprašanje samoupravnosti udeležencev, saj je po določilih ZZZ udeleženec le družbenopolitično govoren, če se ne ravna po določbah dogovora.

V občini imamo le družbeni dogovor o kadrovske politiki, o štipendiranju, o novitvi in delovanju družbenih svetov, dogovor o izročanju odlikovanj SFRJ na občini, dogovor o zagotovitvi garancije za vračilo anuitet kredita za dokončanje faltiranja ceste, družbeni dogovor o zadevah skupnega odločanja pri opravljanju komunalnih dejavnosti posebnega družbenega pomena in cestne dejavnosti na območju občine in družbeni dogovor o osnovah družbenega plana 1976-1980. Vprašanje izvajanja teh družbenih dogovorov je bilo večkrat postavljeno na dnevni red v okviru sestankov z udeleženci dogovora in tudi v skupščini občine (na primer kadrovska politika).

Še vedno pa nimamo družbenega dogovora o razporejanju dohodka in čistega dohodka ter skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, čeprav je skupščina občine sklenila, da je nujno pristopiti k njegovi izdelavi.

V tem obdobju še ni bilo dane nobene pobude, ki jo omogoča ZZZ, da bi pomembna organizacija, skupnost ali organ, pristopila naknadno k že sklenjenemu družbenemu dogovoru. Iz tega je razvidno, da se ne kaže potreba in interes po naknadnem vključevanju med udeležence posameznega družbenega dogovora.

Enako pa tudi ni bilo danih zahtev, da bi posamezni udeleženci odpovedali svojo udeležbo pri družbenem dogovoru zaradi določenih razlogov. Doslej ni bilo sproženih praktično nobenih sporov v zvezi z izvajanjem družbenih dogovorov.

2.2. Samoupravno sporazumevanje

V preteklem obdobju od leta 1974 do danes je bilo v občini sklenjenih 14 samoupravnih sporazumov, katerih udeleženci so bili organi družbenopolitične skupnosti, organizacije združenega dela in delovne skupnosti, družbenopolitične organizacije občini ter samoupravne interesne skupnosti.

Z navedenimi samoupravnimi sporazumi se rešujejo določena vprašanja na družbenoekonomskem področju (združevanje sredstev za financiranje razvoja kmetijskega financiranje KS), ureja določena vprašanja na področju družbenih dejavnosti (financiranje »Logaških novic«, štipendiranje, izgradnja šolskih in vzgojno varstvenih objektov, ustanovitev in delovanje kluba samoupravljalcev, združevanje finančnih sredstev na področju ljudske obrambe) in na področju samoupravnih interesnih skupnosti gospodarskih dejavnosti (ustanovitev KCS in SSS). Z navedenimi samoupravnimi sporazumi se določajo konkretna ravnanja in obveznosti udeležencev za reševanje določenih vprašanih.

Pobude za sklepanje namenjenih sporazumov so v glavnem bile dane s strani družbenopolitičnih organizacij v občini, samoupravnih interesnih skupnosti in upravnih

Članov, malo pa je bilo danih pobud za urejanje določenih vprašanj v samoupravnih organizacijah in skupnostih, kar pomeni da je vpliv delavcev, delovnih ljudi in občanov pri urejanju vprašanj po samoupravni poti še premalo prisoten.

Spremljanje izvajanja teh samoupravnih sporazumov je v večji meri zagotovljeno. Naj gre pri večini sporazumov tudi za finančne obveznosti, zato so v glavnem vsaj enkrat letno sklicani predstavniki udeležencev, da se jih seznanijo o izvajanju določenega samoupravnega sporazuma in o obveznosti udeležencev.

Vprašanje izvajanja posameznih samoupravnih sporazumov pa je bilo večkrat uveljavljeno tudi na dnevni red skupščine občine ali posameznih družbenopolitičnih organizacij v občini.

Doslej še ni bilo uveljavljeno določilo ZZZ, po katerem lahko udeleženec odstopi od samoupravnega sporazuma po določenem odpovednem roku. Ta možnost ni dovoljena v večini samoupravnih sporazumov, zlasti tistih, ki so bili sprejeti pred ZZZ.

Na področju sporazumevanja in dogovarjanja je veliko storjenega, podane so osrednje poglobljanja teh odnosov, še vedno pa so sistemi sporazumevanja in dogovarjanja na poti prepreke, ki jih moramo ugotoviti, da bi jih lahko odstranili. Najbolj karakteristične ovire so: samoupravni sporazumi so pogosto premalo dorečeni in konkretni,

nedosledno izvajanje sporazumov ne le, da povzročajo nezadovoljstvo udeležencev, ampak daje samemu sistemu sporazumevanja pečat nezaupanja,

kar sporazumi veljajo samo za tiste, ki so jih sprejeli in podpisali, za druge pa ne, kar je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci je razumljivo, vendar povzročajo tudi težave, saj imamo primere, ko so bili udeleženci

Dejstvo je, da delegacije pri svojem delu premalo upoštevajo določila poslovnika ali pa ga niti nimajo.

Delegacije se še vedno ne upoštevajo kot organ, preko katerega temeljne samoupravne organizacije in skupnosti uveljavljajo svoje interese v občinski skupščini, pač pa kot organ občinske skupščine, ki je zunaj teh organizacij in skupnosti.

To povzroča nepovezanost delegacije z delovnimi ljudmi in občani v svojem okolju, z organi upravljanja in z družbenopolitičnimi organizacijami ter z delegacijami za skupščine SIS.

Del odgovornosti za tako stanje imajo samoupravni organi, ki ne opravljajo oz., ki ne zagotavljajo usklajevanja med samoupravnimi in drugimi organi temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Družbenopolitične organizacije ter delovni ljudje in občani ne spremljajo aktivnosti posameznih članov delegacije ali delegacije v celoti ter ne ugotavljajo vzrokov za njihovo neaktivnost in neodgovornost.

Vabila za seje občinske skupščine prejmejo delegacije običajno 10 dni pred sejo. Delegacije pa se sestanejo od 1-4 dni pred sejo občinske skupščine. Problem zase je udeležba delegatov na sejah delegacije. Po podatkih iz vprašalnikov bi lahko sklepali, da je udeležba na sejah še kar zadovoljiva in da so seje v večini primerov sklepčne. Praksa in drugi podatki pa kažejo, da so seje delegacij v večini primerov nesklepčne, kljub temu se seje opravijo. Kot vzroke za nesklepčnost delegatov, preveliko sestankov, nezainteresiranost delegatov in delo v popoldanski izmeni.

Zapisnikov ne pišejo v vseh delegacijah. Kjer pa jih, jih piše tajnik KS, vodja delegacije ali pa tajnik samoupravnih organov. Delegate za sejo občinske skupščine v večini primerov določajo izmed navzočih na seji, dostikrat pa vodja delegacije nese gradivo delegatu na dom. Ta delegat zdaj seveda ne ve za stališča delegacije, saj ni bil na seji, niti mu ni znana druga važna problematika.

Skoraj nikjer delegati ne poročajo o sklepih zadnje seje občinske skupščine, da bi tako tudi člani delegacije dobili povratne informacije.

Gradiva za seje občinske skupščine so še vedno preobširna, ni variantnih predlogov, ni povzetkov itd. Sestavljena naj bi bila v čim krajši obliki in bolj razumljiva.

Delegacije prejmejo določeno število izvodov gradiva, v OZD še direktorji, ne pa DPO, kar le-tom onemogoča ali otežuje pravočasno politično aktivnost v delegacijah za DPS.

Za odpravljanje ugotovljenih slabosti in nepravilnosti v delu delegacij za delegiranje delegatov v skupščino DPS in da bi zagotovili aktivni vpliv občanov na družbene odločitve, je potrebno zlasti:

- z družbenopolitično aktivnostjo krepiti neposredni vpliv delovnih ljudi in občanov na odločitve v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter s tem zagotoviti prisotnost njihovih interesov na širših družbenih ravneh, upoštevajo pri tem tudi skupne in splošne družbene interese in potrebe, s tem pa zagotoviti njihov neposredni vpliv na oblikovanje družbenih odločitev;

- zagotoviti delegacijam enakopraven položaj z organi upravljanja, pri tem pa vztrajati, da delegacije stalno delajo in tekoče spremljajo celotno problematiko, ker lahko le na ta način spoznajo interese delovnih ljudi in občanov in jih stalno soočajo z interesi drugih;

- zagotoviti povezanost vseh delegacij v OZD ali KS med seboj in s samoupravnimi organi;

- zagotoviti vsebinsko in časovno povezanost delegatske aktivnosti z aktivnostjo DPO, zlasti SZDL in sindikata;

Delovna usmeritev delegacije mora imeti osnovo v programu dela samoupravnih organov ter v programih in periodičnih načrtih občinske skupščine

Hkrati pa je delegacija dolžna delovne ljudi in občane sproti seznanjati s širšo družbeno problematiko in aktivno sodelovati pri oblikovanju interesov delovnih ljudi in občanov.

3.2. Delovanje delegacij, ki delegirajo delegate v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti

Splošne delegacije za delegiranje delegatov v skupščine SIS imajo oblikovane v manjših KS in samoupravnih skupnostih, združene delegacije pa so v večjih KS, enovitih OZD in TOZD. V KS Logatec-Naklo imajo za skupščine SIS oblikovane posebne delegacije. V nekaterih TOZD pa imajo poleg združenih delegacij še posebno delegacijo (npr. za telesno kulturo).

Glede pisanja zapisnikov na sejah delegacij veljajo enake ugotovitve, kot so navedene že pri delu delegacij za delegiranje v občinsko skupščino. Vzorec poslovnika o delu delegacij je bil posredovan vsem temeljnim samoupravnim organizacijam in skupnostim, vendar iz vprašalnika ni mogoče z gotovostjo ugotoviti, ali so ga delegacije sprejele in še manj, ali se pri svojem delu tudi po njem ravna. Nadalje je mogoče iz odgovorov zaključiti:

- da so skupne in splošne delegacije za SIS glede na sedanjo prakso manj primerne oblike organiziranja delovnih ljudi in občanov, zato bi kazalo v pripravah na naslednje volitve izpeljati postopek za izvolitve oz. oblikovanje posebnih delegacij za vsako SIS;

- v statutih SIS so opredeljene naloge in vloga delegacije za SIS, hkrati pa tudi odgovornost delegacij za svoje delo. Navedene so tudi naloge delegacije in samoupravnih organov v pogledu medsebojnega povezovanja, še posebej, ko gre za sprejemanje odločitev, ki imajo materialne posledice. Hkrati pa je mogoče ugotoviti, da tega povezovanja razen redkih izjem skorajda ni;

- socialna struktura in zastopanost vseh delov delovnega procesa oz. strukture prebivalstva je zadovoljiva, kar je predvsem posledica delovnih priprav na volitve;

- Pri delu delegacije v večini primerov ne sodeluje večina delegatov. Veliko odgovorov v vprašalniku to tudi potrjuje, da namreč delegacije sprejemajo stališča brez večine glasov vseh izvoljenih članov delegacije;

- Ugotavljamo, da delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti pri sprejemanju stališč ponekod upoštevajo samoupravno opredeljene cilje, ki so sprejete v srednjeročnih in letnih programih dela, ponekod pa ne.

- Delegati po opravljeni seji ne poročajo o sprejetih sklepih in stališčih v skupščinah SIS svoji delegaciji na prvi naslednji seji;

- Iz vprašalnika bi se dalo zaključiti, da je sodelovanje med delegacijami in DPO redko ali pa da ga skoraj ni;

- Delegacije predlagajo, da se poleg gradiva za vodjo in gradiva za samoupravni organ samoupravnih organizacij in skupnosti poskuša poslati tudi kratke izvlečke, ki

bi jih morali delegati dobiti hkrati z vabilom za sklic temeljne delegacije. Na ta način bi se delegati lahko pred samo sejo delegacije posvetovali z delavci tistega dela proizvodnega procesa oz. občani naselja, iz katerega izhajajo;

- Delegacije predlagajo, da se pred pomembnejšimi sejami skupščin SIS opravi razgovor z vodji vseh delegacij, gradivo pa naj bi obrazložili člani IS SIS in delavci skupne strokovne službe SIS predvsem v pogledu gradiv, ki so finančnega značaja.
- Na odgovor, ali ima delegacija osnovne pogoje za svoje delo, je v večini primerov odgovor pozitiven. Če pa izhajamo iz poznavanja dejanskega stanja mislimo, da temu ni tako, saj do sedaj še nobena SIS ni v svojem finančnem načrtu opredelile zneska, ki naj bi zagotavljal materialne pogoje za delo delegacije SIS.
- Glede nadomestil za zamujeni čas delegatov na sejah je kljub pozitivnim in negativnim odgovorom v vprašalnikih mogoče ugotoviti, da delegati in delegacije SIS še nimajo enakega položaja kot delegacije za skupščino občine. Potrebno bi bilo pohenotiti sistem in višino izplačevanja sejin od skupščine občine preko skupščin SIS pa vse do temeljnih delegacij, saj se zasedanje skupščine v bistvu prične s sejo delegacije.
- Kljub odgovoru v vprašalniku, da strokovne službe v delovnih organizacijah, TOZD in delovnih skupnostih pomagajo delegacijam pri tolmačenju posameznih gradiv, iz dosedanjega praktičnega dela delegatov v skupščinah tega ne bi mogli v celoti podtrditi.
- Gradivo za seje skupščine bi morali IO SIS zagotavljati veliko prej kot se dogaja sedaj. Poleg tega bi se morali v delo delegacij, člani IO aktivneje vključevati, predvsem v pogledu vsebine posameznih gradiv, saj so po svoji funkciji in članstvu v IO predlagatelji gradiv.
- Z vprašalnikom nismo dobili pravega vpogleda v delo konferenc delegacij, ravno tako tudi ne v delo delegacij za zbor izvajalcev, zato bi veljalo to področje posebej oceniti.
- Preveriti bi bilo potrebno sestavo in kadrovske zasedbe v IO SIS, kjer se v nekaterih primerih pretežno pojavljajo izvajalci. Tako je lahko tudi vprašljiva vloga in funkcija IO, ki bi moral skrbeti predvsem za izvajanje politike, ki jo oblikujejo delegati v skupščini SIS, hkrati pa zagotavljajo izvedbo sklepov in stališč v pogledu vsebine in veliko manj v pogledu tehnike, ki bi jo naj izvajale zato pooblaščenca in odgovorna služba.
- Verjetno ni politično pa tudi samoupravno sprejemljivo, da so nosilci izvršnih funkcij iz vrst iz izvajalcev.
- Potrebno je oceniti celo organov SIS od IS, odbora za SLO in DS, odbora samoupravne kontrole pa tudi skupščine v pogledu skladnosti njihovega dela s samoupravnimi sporazumi ter ostalo zakonodajo.

4. OBČINSKA SKUPŠČINA KOT ORGAN DRUŽBENEGA SAMOUPRAVLJANJA IN USKLAJEVANJA SAMOUPRAVNIH INTERESOV TER NJENI ORGANI

Nova podoba občine kot komune, ki je razvita in odprta dinamična skupnost, v kateri delovni ljudje na najbolj pristen način in pomeri svojih interesov povezujejo neposredno sporazumevanje in procese političnega odločanja, ne more sloneti samo na delu občinske skupščine in še manj na delu izvršnega sveta ali upravnih organov. Še vedno je prisotno pojmovanje in praksa, po kateri se občina z občinsko skupščino, izvršnim svetom ali celo z občinsko upravo. Občina kot komuna mora imeti zato čim bolj razvite in delovne vse organe od občinske skupščine, skupščin samoopragih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela, družbenopolitičnih organizacij, društev in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, da lahko v največji meri zaživi kot enoten organizem, ki se je sposoben vsestransko razvijati, ter nuditi možnost razvoja takih odnosov med ljudmi pri samoupravnem urejanju skupnih problemov, življenja in dela, ki jih zblizujejo in združujejo, pri prizadevanjih, da se rešujejo posamični in skupni družbeni interesi.

4.1. Občinska skupščina

Občinska skupščina mora s svojim delovanjem vsestransko pripravljati, usklajevati in odločati o skupnih interesih delovnih ljudi in občanov, mora biti tudi usmerjevalec samoupravnega izražanja in uresničevanja družbenih procesov v združenem delu ter razreševanja različnih interesov v občini in vplivati, da se uresničujejo splošni družbeni interesi.

Delovanje občine in skupščine v ožjem smislu je opredeljeno v ustavi in zakonu. Kako pa se njeno poslanstvo uresničuje v vsakodnevni praksi in kako pospešiti hitrejši razvoj samoupravnega delovanja skupščine občine in njenih organov, pa je potrebno proučiti in predložiti ukrepe in sprejeti sklepe za poglobljanje demokratičnosti njene delovanja.

V novem mandatnem obdobju smo v občini storili določene spremembe pri oblikovanju delegacij in konference delegacij s sprejemom odloka o določitvi in številu delegatskih mest v zborih skupščine. Pri sprejemanju odloka smo izhajali iz stališča, da je potrebno vsaki TOZD zagotoviti lastno delegatsko mesto in tudi s tem pripetati k uveljavljanju njene vloge in zagotoviti večji vpliv na tem področju, ostalim manjšim delovnim skupnostim pa zagotoviti bodisi samostojno delegatsko mesto ali pa povezanost v okviru konferenc delegacij.

Pri tem ugotavljamo, da v nekaterih TOZD še ne smatrajo ali se ne zavedajo pomena skupščine v delegatskem sistemu kot poti za reševanje posameznih vprašanj, ki se pojavljajo v združenem delu, kar se odraža tudi v večkratnem izostanku delegatov teh samoupravnih organizacij in skupnosti na sejah.

V zboru krajevnih skupnosti smo z odlokom določili njegovo sestavo tako, da šteje skupaj 14 delegatskih mest, s tem da ima vsaka krajevna skupnost 2 delegatski mesti ne glede na velikost območja ali števila prebivalcev.

Pri dosedanjem delu se je to pokazalo kot ustrezno, saj je s tem zagotovljen v tem pogledu enakovreden položaj tudi manjšim krajevnim skupnostim, ki tudi aktivno delujejo preko svojih delegatov.

Družbenopolitični zbor šteje 14 delegatskih mest, sestavljajo pa ga delegati družbenopolitičnih organizacij na podlagi dogovora med njimi.

4.2. Programiranje dela skupščine

V cilju načrtnega in programiranega dela skupščine v začetku leta skupščina sprejema svoj program dela.

Da bi bila skupščina občine po svoji ustavni vlogi in funkciji povezovalac in u-lajevalc dejavnosti v občini, mora biti njen program dela usklajen z delovanjem v ostalih subjektov v občini. V tem obdobju je bila organizirana dokaj široka razpr-o o osnutku programa dela skupščine, saj je bil poslan v obravnavo vsem delegacij v temeljni samoupravnih organizacijah in skupnostih, DPO, samoupravnim organ-poslovodnim organom in samoupravnim interesnim skupnostim, da se vključijo v no oblikovanje, kot programa skupne aktivnosti v občini.

V letošnjem letu je bil dosežen pri tem določen napredek, saj smo prejeli nekaj pomb in predlogov od družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organizacij skupnosti. Kvaliteta teh predlogov in pripomb k programu dela skupščine je v tem dopolnjujejo zlasti tiste naloge, ki jih predlagajo izvršni svet in upravni organi po-ravni plati in po svoji funkciji, z zadevami, ki so vsebinskega značaja ali zajemajo b-blematiko iz določenega področja delovanja.

Kljub določenemu napredku je vključevanje vseh navedenih subjektov k obliko-nju programa dela še premajhno in bo potrebno te oblike usklajevanja aktivnosti-utrjevati. Po drugi strani pa je premalo storjenega pri vseh subjektih, da bi programi-svoje delovanje sočasno in skladno z aktivnostmi skupščine, kar bi vsekakor pri-moglo k boljšim rezultatom posameznih akcij.

V tem mandatnem obdobju je bilo na sejah skupščine občine obravnavanih po-čno po 16 točk dnevnega reda in to pomeni veliko obremenjenost skupščine z razni-zadevami. Z doslednejšim uveljavljanjem funkcije občinske skupščine kot konfere- delegacij za republiško skupščino, pa se ta še povečuje, saj je občinska skupšč- obravnavala v fazi osnutka pomembnejša gradiva iz delovnega področja republi- skupščine.

Skupščina občine obravnava vse pomembnejše zadeve po dvofaznem postop-ku. Vprašanja, ki neposredno zadevajo interese in potrebe delovnih ljudi in občanov- so obravnavana na javnih razpravah z občani. Skupščina občine v večji meri kot dos- obravnava programe delovanja SIS, analize in ocene o stanju in pojavih na posami- nih področjih ter razna poročila o delovanju samoupravnih organizacij oziroma sku- nosti. Pri obravnavi posameznih programov delovanja, ocen in analiz, skupščina o- čine sprejema priporočila, stališča in sklepe ter s tem pričenja ustvarjati pogoje postopno spreminjanje skupščine kot organa oblasti tudi v organ samoupravljanja.

Za uveljavljanje take vloge skupščine bo zato potrebno na skupščini obravnava- vse več poročil, ocen in analiz s posameznih področij, sprejemati priporočila in s- lišča ter usklajevati in usmerjati aktivnosti v družbenopolitični skupnosti. Tak na- dela pa bo narekoval več dela in truda v izvršnem svetu, upravnih organih, družben- političnih organizacijah, samoupravnih organizacijah in skupnostih za pripravo vseb- skih gradiv in zaključkov.

Posebno vprašanje v delu skupščine občine predstavlja tudi spremljanje izvajal- sprejetih aktov, priporočil, sklepov in stališč. Skupščina občine v svojem program- opredeli, da bo obravnavala poročila o stanju na določenih področjih, vendar je te- premalo, ter skupščina tako ne spremlja vedno dogajanj in problematike v občini- .

Enako je tudi na področju spremljanja in izvajanja sklepov, stališč in priporočil. I- tem upravni organi še premalokrat predložijo skupščini občini poročila o izvajan- predpisov na področju za katerega so zadolženi, nakazujejo odprta vprašanja v zve- s tem in predlagajo ukrepe za boljše izvajanje nalog.

4.3. Način in vsebina dela zborov skupščine

V preteklem mandatnem obdobju so zbori skupščine zasedali praviloma na sku- nih sejah. Tu smo storili določeno izpopolnitev, saj smo imeli v obdobju 2 let le- d- skupni seji vseh treh zborov skupščine, ostale pa so bile sklicane skupno za zbor zd- ženega dela in zbor krajevnih skupnosti, med tem ko je bil družbenopolitični zbor sh- raj redno zasedal na ločenih sejah.

S takimi oblikami dela vsekakor utrjujemo vlogo in samostojnost posameznih zd- rov, ter zagotavljamo lažjo in kvalitetnejšo obravnavo specifičnih vprašanj, ki sodijo- delovno področje posameznega zbora. V prihodnje bi morali v večji meri uravljati- samostojne seje ZZD in ZKS, kar pa predstavlja težave zaradi šibke kadrovske zas- be in dodatnega obremenjevanja poročevalcev, ki bi morali biti prisotni zaradi teh- na vseh treh sejah zbora. Delna rešitev za zagotavljanje samostojnosti zborov je- v tem, da se na skupni seji zbora poda enotna obrazložitev zlasti k pomembnejš- točkam, nato pa poteka ločena razprava po zborih.

4.3.1. Zbor združenega dela

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA, ki nosi vso odgovornost za hitrejši razvoj zlasti go- podarstva in družbenega standarda v celoti ter poslovanja in stališč ter ukrepov za- ščitno samoupravnih odnosov in družbene lastnine, je še premalo povezan s samou- ravnimi organi v OZD in delovnimi skupnostmi, s poslovodnimi organi ter družben- političnimi organizacijami. V zboru združenega dela je opaziti manjšo aktivnost in- vzetost delegatov, čemer je gotovo vzrok v tem, da delegacije ne obravnavajo ved- gradivo, k gradivom niso dana stališča DPO, samoupravnih organov in strokovn- služb, tako da ostajajo delegati brez stališč.

V praksi še niso uveljavljene določbe 489. člena zakona o združenem delu, da- meljijo odnosi med delegacijo in delavskim svetom na načelih sodelovanja in obve- čanja o vprašanjih, ki so skupnega pomena.

Delegacija pa tudi še ne uveljavlja svojih pravic in dolžnosti po zakonu, da zah- vajo mnenje od delavskega sveta ali zbora delavcev glede vprašanj o katerih se o- loča v skupščinah.

Za zagotavljanje boljše povezanosti med strokovnimi službami in delegacijami- pošilja gradivo za seje skupščine tudi individualnim poslovodnim organom zaradi- koše informiranosti o delovanju in zagotovitve pogojev za usklajevanje aktivnosti v- meljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih pri oblikovanju stališč za s- skupščine.

V delegacijah večinoma nimajo dogovorjenih in sprejetih zadolžitvev delegatov- povratnem poročanju o seji skupščine in s tem določene odgovornosti za delo de- gatov. Udeležba delegatov v zboru združenega dela v preteklih dveh letih je b- 68,5 %, kar ni zadovoljivo in bo potrebno to vprašanje v bodoče tekoče spremljati- obravnavati.

4.3.2. Zbor krajevnih skupnosti

ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI po svojih delegatih delujejo v zboru krajevni- skupnosti skupščine občine. Skupnost krajevnih skupnosti pa je nekakšen usklaje-

komunalnih zadev, kjer se usklajujejo sveti KS. V nekaterih KS je povezanost med tom KS in delegacijo zadovoljiva, drugod zlasti v večjih KS pa je ta povezanost zelo hna za to je večja povezanost v tem zboru odprto vprašanje enotnejšega zastojja KS navzven do drugih KS v skupščini občine, in še posebej do OZD (te v KS še našle pripadajočega mesta). Večja povezanost delegacij s svetom KS in skupnunalnih dejavnosti in gradbeništvu.

3. Družbenopolitični zbor

Družbenopolitični zbor vse bolj postaja mesto usklajevanja stališč in opre- tev subjektivnih sil do posameznih vprašanj. Pristojnost delegatov v tem zboru je slabša v primerjavi z ostalima zboroma. Vse politične organizacije še niso dovolj vne pri delovanju v tem zboru in vedno nimajo pripravljenih stališč do najpomemb- nih vprašanj, ki se na zboru obravnavajo in razrešujejo.

Družbenopolitični zbor zaseda v tem obdobju praviloma na ločenih sejah pred se- ostalih dveh zborov in obravnava pomembnejša vprašanja iz dela zborov, ter jema stališča in predloge, ki jih posreduje ostalima zboroma.

Aktivnost delegatov DPZ se je na samostojnih sejah okrepila, kar izhaja zlasti iz ak- osti posameznih organov DPO pri obravnavi gradiva in oblikovanju stališč za de- anje delegatov.

Pri delovanju družbenopolitičnega zbora se postavlja vprašanje vloge OK SZDL konference delegatov za DPZ in v zvezi s tem opredelitve tistih pomembnih vpra- , glede katerih bi bilo potrebno uskladiti stališča posameznih DPO že pred samo z zbora.

Določeno vprašanje, ki se pojavlja pri delovanju DPZ je tudi sorazmerno slaba izleza delegatov, saj je bila 66 %. Udeležba je nekoliko nižja tudi zaradi rednih iz- ankov nekaterih delegatov, katerih odpoklic in nadomestne volitve drugih delega- ki zahtevale izpeljavo celotnega volilnega postopka, ki ga določa zakon. Zaradi ežnosti postopka je ta naloga težko izvedljiva.

4. Nekatera odprta vprašanja v delovanju skupščine občine:

statut občine Logatec in poslovnik občine Logatec določata, katera področja so istojnosti skupščine občine in posameznih zborov, manj podrobno pa kdaj skupš- ali posamezen zbor skupaj s skupščino posamezne SIS za območje občine ena- ravno sodelujejo (139. člen statuta občine). V statutu je sicer zapisano, da o do- ranju politike posamezne družbene dejavnosti »ter sprejemanju planov in progra- » teh dejavnosti odločata tudi zbor združenega dela in zbor krajevne skupnosti, ardar skupščinski zbori vprašanja posameznih interesnih skupnosti obravnavajo pre- o poglobljeno.

posredovati jasnejša gradiva z izvlečki, skrajšati dnevne rede in pravočasno po- iti vabila ter s tem prispevati k boljšemu delovanju skupščine občine in zborov, vprašanja informiranja delegacij in delovnih ljudi ter občanov bo še naprej pe- , dokler ne bomo ustanovili informacijski center in omogočili, da do občanov in zveč pravočasno prispe ustrezna informacija.

kljub že doseženim uspehom pri usposabljanju in izobraževanju delegatov ter rovanju morajo posamezni odgovorni družbenopolitični subjekti opredeliti naloge h področij v svojih programih dela,

čeprav se je oblika sklicevanja vodij delegacij za zbora skupščine občine poka- kot izredno uspešna, je tudi v bodoče to obliko dela z delegacijami treba nego- . Tudi za uspešnejše delovanje ekupščin SIS naj se ta oblika dela uvede v bodoče.

5. Delovanje skupščine občine pri uresničevanju zakona o združenem delu

Zakon o združenem delu (v nadaljnjem besedilu: ZZZ) organ družbenopolitične ljajnosti (skupščina občine) zavezuje, da deluje zlasti na sledečih področjih:

da ukrene, kar je treba, da se organizaciji združenega dela (OZD), ki zaide v iz- tene ekonomske težave, nudi ekonomsko in drugo pomoč (čl. 160.),

da v slučaju motenj ali izgube zahteva program ukrepov za odstranitev motenj anacijo v primeru izgube (152., 153., 154. člen),

da opredeli zajamčeni osebni dohodek za območje občine in zagotovi ustrezna rva sredstva (123., 133. člen ZZZ),

da sodeluje in ukrepa na področju pripravljanja in sprejemanja planov v OZD in ni (24. člen ZZZ ter določbe zakona o planiranju),

da se ustrezno določi deloovovni čas na področjih za katere je pooblaščen a n 185. ZZZ),

da vzajemno zagotavlja socialno in materialno varnost delavcev (188. člen ZZZ),

da se zagotavlja pravica delavcev in delovnih ljudi, da po delegacijah in delegatih PS upravljajo s sredstvi za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb (239. člen

da zagotovijo organiziranje in konstituiranje ali prenehanje TOZD, ter Delovne or- zacije (od 320. do 381. člena ZZZ),

da omogočajo uresničevanje svobodne menjave dela,

da je delavcem po delegatih v skupščinah SIS in skupščini občine omogočeno, elajlo ter odločajo v skladu s smernicami svojih samoupravnih organizacij in skup- (člen 486. do 489. ZZZ),

da vzpodbujajo, omogočajo in spremljajo sklepanje in izvajanje Samoupravnih razumov (SS) ter družbenih dogovorov glede vse neodtujljivih pravic delavcev pri zvezanju dela in sredstev, delitve dela, razporejanja dohodka in čistega dohodka

delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo (člen od 579. do 592.) ter redlaga ponovni preizkus samoupravnega sporazuma za katerega smatra, da so m prizadeti družbenoekonomski odnosi ali drugi v ustavi in zakonu določeni sam- pravni odnosi (člen 596. ZZZ),

da sprejme ukrepe za uresničevanje varstva samoupravnih pravic delavcev in bene lastnine (161. do 635. člen ZZZ),

da obravnava zahteve delavcev, če niso zadovoljni s potekom in načinom reše- a sporov,

da nadzoruje zakonitost dela OZD tudi glede usklajenosti samoupravnih splošnih v z ustavo in zakonom, kakor tudi z drugimi samoupravnimi splošnimi akti (od 641. 46. člena ZZZ),

naštete najpomembnejše funkcije skupščine občine kažejo na to, da v tej fazi so- stičnega samoupravljanja občina kot komuna vse bolj prevzema pglavitne vzvo-

de družbenoekonomskih in družbenopolitičnih razmerij v vseh spleth družbene rep- rodukcije, njen organ – skupščina pa mora vsklajevati, vzpodbujati, spremljati stališča, nadzorovati ter v primerih odstopanja od določil ustave in zakona ukrepati. Poleg teh samoupravnih pravic in dolžnosti pa skupščini ostaja še vedno nekaj zgodovinsko po- gojenih funkcij odločanja.

Kako pa se skupščina občine v resnici razvija v organ komune?

Na to najbolj pomembno vprašanje je potrebno odgovoriti čim temeljiteje, da bi lahko usmerjali nadaljni tok delovanja skupščine občine.

Zal še vedno skupščina pretežno sprejema sklepe in odloke, obenem pa so nare- jeni tudi koraki v smeri podružabljanja stališč in usmeritev. Naj navedemo nekatere od njih. Še v letu 1978 je skupščina skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami in družbenim pravobranilcem samoupravljanja pripravila analizo uresničevanja zakona na področju dohodkovnih odnosov in pripravila stališča, s katerim je opozorila zdru- ženo delo, v kateri smeri je potrebno pospešeno delovati. Skupščina je dala pobudo za združevanje delovnih skupnosti Samoupravnih interesnih skupnosti gospodarskih in družbenih dejavnosti, kar se sicer počasi vendar postopoma realizira. Skupščina je opozorila na to, da je zanemarjeno področje svobodne menjave dela in da je nujen hitrejši prehod iz »proračunskega sistema« k novim odnosom. Skupščina občine je dala pobudo za združevanje obeh osnovnih šol, da bi okrepili prvenstveno vzgojno učne smotre ter racionalizirali gospodarjenje s sredstvi. Skupščina je sprejela smer- nice za srednjeročni razvoj, kot skupno podlago planiranja za naslednjih pet let. Po- sebna aktivnost skupščine je povečena gospodarskim gibanjem v občini ter uresni- čevanju letnih resolucij ter izvrševanju občinskih usmeritev, še zlasti v letu 1980. Prvi rezultati (periodični obračun) kažejo na to, da OZD odgovorno uresničujejo tako do- ločila resolucije in dogovora o razporejanju dohodka v letu 1980 kot stališč in usme- ritev skupščine občine.

Skupščina občine je poleg tega delovala tudi na področju samoupravnega spora- zumevanja in družbenega dogovarjanja in pristopila k 15 samoupravnim sporazumom in 14 družbenim dogovorom na občinskem nivoju poleg tega pa še k medobčinskim in republiškim družbenim dogovorom in samoupravnim sporazumom.

Izvajanje določb samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov je naloženo odborom ali drugim organom, ki navadno v rokih določenih v sporazumih poročajo o izvajanju teh aktov, v vsakem primeru pa temu ni tako in kaže zaostriti obveznost spremljanja in poročanja o izvedbi teh določil.

Drugo vprašanje pa je, kako delujejo in s kom se povezujejo delegati, ki so ime- novani v odbore, komisije in organe za izvajanje sporazumov in dogovorov. Delegati, ne po svoji krivdi, delujejo največkrat neodvisno od udeleženca, ki je k sporazumu ali dogovoru pristopil. (Izpeljati sistem povezanosti delegata s podpisnikom samoupravnega sporazuma ali družbenega dogovora).

Primerjanje sprejetih odlokov in sklepov s sprejetimi stališči, priporočili ter sa- moupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori se še vedno močno v korist prvih. Da bi se stanje zboljšalo, moramo organizirano angažirati vse družbene dejavnike, da bodo že pri sestavi programa dela skupščine občine za naslednje leto predvideli po- trebe po skupnem usklajevanju stališč in usmeritev na določenih področjih dela, ne pa, da vsakdo za sebe sprejema iste akcije v različnih rokih.

Razne izpeljave stališč in dogovorov ter zakonskih določb pa moramo v večji meri prepustiti izvršnemu svetu in upravnim organom. Naloge upravnih organov, izvršnega sveta ter drugih organov in služb pa morajo biti usmerjene tudi na pravočasno opo- zarjanje o problemih, težavah in neskladnostih sprejetih odlokov, sklepov, stališč, sa- moupravnih sporazumov in družbenih dogovorov ter v dogovorih s predsedstvom skupščine tudi k poglobljenemu analiziranju določenih odprtih družbenih vprašanj.

4.4. Delovanje izvršnega sveta

Delovanje izvršnega sveta ima velik pomen za razvoj družbenopolitične skupnosti. Izvršni svet je v prvem, kot tudi v nadaljevanju drugega mandata delegatske skupš- čine izvajal številne aktivnosti. Pred delegatsko skupščino je in nastopa kot predia- gateelj večine gradiv, skrbel za zakonito in učinkovito delovanje upravnih organov, koordiniral dela SIS družbenih in h dejavnosti, sodeloval z delovnimi organizacijami, krajevnimi skupnostmi in družbenopolitičnimi organizacijami.

Zaradi takšnega načina delovanja, lahko rečemo, da je v večini primerov bilo do- seženo soglasje že pred obravnavo in sprejemanjem v občinski skupščini. Na osnovi predhodno oblikovanih mnenj in predlogov je izvršni svet oblikoval ustrezna stališča in sklepe. Menimo, da je zelo važna dvofaznost postopkov obravnavala in sprejema- nja, predvsem dokumentov, na osnovi katerih se predpisujejo določene obveznosti, predvsem materialne narave, za delovne ljudi in občane.

4.4.1. Program dela izvršnega sveta

Izvršni svet deluje v skladu s programom dela SO. Upošteva je srednjeročni druž- beno plan občine Logatec so v programu dela IE zastavljene naloge na področju sa- moupravnega organiziranja, delegatskega sistema, kadrovske politike, usmeritve na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti, prostorske in urbanistične politike, delovanje krajevnih skupnosti, usmeritve na področju ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite, davčne politike, usklajevanje na ravni regije itd. V programu dela IS so opredeljeni nosilci in rok za izvedbo.

Izvršni svet je izvajal razgovore in posvete s predstavniki gospodarstva, družbenimi dejavnostmi in vsemi drugimi dejavniki, ki so soodgovorni za družbenoekonomski raz- voj občine. Takšen način dela IS ne zagotavlja zgolj dogovarjanje in oblikovanje sta- voj občine. Takšen način dela IS ne zagotavlja zgolj dogovarjanje in oblikovanje sta- voj občine. Takšen način dela IS ne zagotavlja zgolj dogovarjanje in oblikovanje sta- voj občine. Takšen način dela IS ne zagotavlja zgolj dogovarjanje in oblikovanje sta- voj občine.

4.4.2. Problematika

Izvršni svet nima svojega sekretarja, zato mora predsednik IS skrbeti tudi za or- ganizacijsko delo pri pripravi programa, gradiv in za realizacijo nalog. Kljub temu, da je bil dosežen določen kvaliteten napredek pri delu IS, moramo iz- postaviti nekatere probleme, katerih odpravi bomo morali v bodoče posvetiti več po- zornosti in to predvsem:

– pri sestavi IS ni pomembna samo struktura, pač pa koliko lahko posamezni člani IS doprinašajo k kreativnosti dela, predvsem s široko razgledanostjo in delovnimi navadami,

– za dobro delo IS je pomembna dobra organiziranost in kadrovska zasedba upravnih organov, kar pa je v tako majhni družbenopolitični skupnosti kot je naša občina, velik problem. V upravnih organih se zaradi neustreznih kadrov in zaradi prekomerne obremenjenosti posameznih referentov delo ne opravlja kvalitetno in večkrat tudi z nedopustnimi zakasnitvami. Tudi koordiniranost dela med posameznimi organi ni najboljše, nujno je ustrezno organizirati sekretariat; ki naj bi opravljal tudi to nalogo.

4.5. Delovanje upravnih organov

Upravni organi so zadolženi, da v mejah pravic in dolžnosti izvršujejo določeno politiko in druge splošne akte skupščine ter izvršnega sveta za katere so pooblaščen oziroma so odgovorni.

Da bi upravni organi uspešneje opravljali vse z zakoni, odloki in sklepi skupščine naložene jim naloge je nujno razmišljati o okrepljivi tako v izobrazbeni kot v številčni strukturi delavcev zaposlenih v upravnih organih. V zadnjih letih se je kadrovska struktura zaposlenih izboljšala, vendar še zdaleč ne ustreza vsem nalogam, ki so jim naložene. Razumljivo je dejstvo, da se struktura zaposlenih pomlajuje, čeprav je to pomlajevanje glede delovnih izkušenj boleče. Nujno pa nam v upravnih organih primanjkuje visoko strokovno usposobljenih kadrov zlasti na področju planskih aktivnosti in analitskega spremljanja gospodarskih gibanj v občini.

Če hočemo pridobiti ustrezne sodelavce bomo morali temeljiteje razmisliti o sistemu delitve po delu, saj sedaj vpeljani sistem nagrajevanja ne stimulira visoko strokovno usposobljenih kadrov, da bi se zaposlili v upravnih organih.

Pri delovanju upravnih organov opažamo, da skupščina sprejema odloke, ki jih pripravi upravni organ, ni pa celovitega spremljanja izvajanja odlokov. Prav tako upravni organi ne podajajo skupščini poročil o stanju oziroma problematiki pri izvajanju posameznih odlokov.

Za učinkovitejše delovanje občinske uprave predvidevamo tudi reorganizacijo občinske uprave v skladu z zakonom o sistemu državne uprave. V fazi osnutka predvidevamo kolegijski organ, kjer je potrebno sodelovanje z SIS in drugimi samoupravnimi organizacijami. Spremembe naj bi bile izvedene v dveh upravnih organih, dočim ostali ostanje samostojni kot to določajo posebni predpisi. Mogoče bi bilo za razmisлити o ustanovitvi nekaterih medobčinskih upravnih organov kot to tudi predvideva zakon o državni upravi. Za nemoteno delovanje na relaciji – občan – upravni organ bi bilo potrebno okrepliti delovanje sprejemne pisarne v kateri bi delavci morali poznati področja vseh upravnih organov.

Delovni čas je usklajen z republiškim predpisom oziroma tudi potrebami občanov, tako, da občan, ki pride na neuraden dan praviloma ni zavržen, čeprav to vpliva tudi na delo posameznih referentov.

Ne nazadnje pa je eden izmed problemov, ki zavira učinkovito delovanje upravnih organov tudi avtomatizacija (avtomatska obdelava podatkov).

Z avtomatsko obdelavo podatkov bi omogočili posameznim referentom, da bi se razbremenili številnih ročnih opravil in se tako posvetili bolj zahtevnim opravilom.

Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti na dokaj neugodne prostorske pogoje (lokacija UO je v treh stavbah), v katerih ti organi delujejo. Ta razdrobljenost prav gotovo ni v korist občanom. Upravne delavce pa teži tudi prostorska stiska, saj več referentov dela v enem – praviloma pretensnem prostoru.

4.6. Delovanje organov državne oblasti

Skupščina občine enkrat letno obravnava poročila o delu državnih organov, ki delujejo na območju občine. Enote temeljnega sodišča, temeljnega javnega tožilstva, Občinskega javnega pravobranilstva, Postaje milice, Organ za vodenje postopka o prekršku, Medobčinskega inšpektorata, Družbenega pravobranilca samoupravljanja in na podlagi tega sprejme zaključke za delovanje na teh področjih v tekočem letu.

Koristo bi bilo, da bi ti organi poročali o pomembnejših ugotovitvah tudi med letom, ter s tem vplivali na preventivno delovanje.

Sodišča opravljajo sodno funkcijo g mejah svoje pristojnosti določene z ustavo in zakonom, v enotnem sistemu oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. V procesu podružabljanja sodstvelelorednih sodišč, kot organov državne oblasti vse bolj in bolj uveljavljajo samoupravna sodišča, kot samostojni družbeni organi v enotnem sistemu oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Funkcija rednih sodišč na prvi stopnji vršijo temeljna sodišča po svojih enotah. Ena izmed takšnih enot temeljnega sodišča v Ljubljani je tudi enota s sedežem na Vrhniki. Enota sodišča odloča o sporih, o temeljnih osebnih razmerjih, o pravicah in obveznostih občanov, o pravicah in obveznostih družbenopolitičnih skupnosti; izreka kazni in druge kazenske sankcije storilcem kaznivih dejanj, ki so kot takšna določena z zakonom, odloča o sporih o premoženjskih in delovnih razmerjih, če odločanje o takšnih sporih ni poverjeno samoupravnim sodiščem, opravlja tudi še druga dela med drugimi nudi še vedno pravno pomoč občanom in delovnim ljudem občine Logatec in Vrhnika.

Za varstvo interesov družbene skupnosti in pregon storilcev kaznivih dejanj skrbi temeljno javno tožilstvo s svojo enoto, ki ima prav tako sedež na Vrhniki.

Javna tožilstva v okviru svoje dejavnosti spremljajo in proučujejo družbene odnose in pojave, ki so pomembni za uresničevanje njihovih funkcij ter dajejo skupščinam ustrezni družbenopolitični skupnosti, državnim in drugim organom, samoupravnim organizacijam predloge za preprečevanje družbi nevarnih in škodljivih pojavov in za utrjevanje zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale.

Tako sodišče, kot tožilstvo sta se v prejšnjem letu reorganizirala. Vsaka reorganizacija potrebuje določen čas, da se stvari uredijo in utečejo. Prvo leto po reorganizaciji so se predvsem temeljna sodišča, manj temeljna tožilstva srečevala s precejšnjimi težavami zlasti s prostorskimi stiskami in organizacijskimi problemi. V zadnjem času opažamo, da se tudi na obeh navedenih področjih stvari izboljšujejo, vsekakor pa je še preuranjeno dajati tako prognozo, kakor tudi preveč kritične ocene za delo obeh državnih organov v preteklem letu.

Čeprav na splošno ugotavljamo, da se z razvojem samoupravnih in delegatskih odnosov krepi tudi vloga samoupravnih sodišč, moramo vendarle sledeč zapažanjem ob delu, posebej poudariti, da vloga poravnalnih svetov, ki naj bi s svojim aktivnim delom v mnogočem razbremenili delo rednih sodišč, ni zaživela. V preteklem letu beležimo le nekaj posredovanj pa tudi v letošnjem letu ni nič bolje. Pred dvema leti so bila za-

mišljena posvetovanja in podučevanja članov poravnalnih svetov. Zlasti funkcije sodnikov opažajo, da imamo premalo informacij o delovanju poravnalnih svetov. Pač čilo o delovanju poravnalnih svetov bi morala SZDL poslati tudi rednim sodiščem medsebojni kontakti bi morali biti čestjeji in dela bolj koordinirana.

Zavedati se namreč moramo, da od dobrega delovanja pravosodnega sistema, katerega najširši krog sodijo tudi poravnalni sveti, zavisi tudi razvoj komunalnega tema in zato si moramo vsi po svojih najboljših močeh prizadevati, da bodo čim bolj polno zaživele vse oblike samoupravnega sodstva, redna sodišča pa naj bi temu jala vsa možno strokovno pomoč, istočasno pa tudi ažurno in s polno družbeno govornostjo opravljala svojo z zakonom in ustavo določeno funkcijo.

5. VSEBINA DELA OBČINE, KOT KOMUNE NA PODROČJU URESNIČEVANJA KOTIČNALNEGA SISTEMA

5.1. Reprodukcijski in planiranje

Na področju družbenega planiranja na vseh ravneh v občini ugotavljamo, da je malo medsebojne povezanosti, zlasti med OZD, SIS in KS. Premalo je dosežene področju medsebojnega usklajevanja potreb in interesov. Tudi IS SO in UO SO na področju nismo bili dovolj uspešni, predvsem zaradi premajhne angažiranosti in šibkega medsebojnega informiranja. V letu 1980 pa je vendarle bil dosežen dolo napredek, zlasti pri dogovarjanju za združevanje sredstev za gradnjo objekto benega standarda in komunalne infrastrukture.

Skupščina občine vpliva na področje reprodukcije in planiranja predvsem s skimi dokumenti, tako srednjeročnim, kot tudi letnim in sicer na način, da se sp majo in izvajajo naloge skupnega pomena za vse temeljne nosilce planiranja.

Pri usklajevanju interesov so čisto prisotni parcialni interesi, zato je določ skupnih in splošnih interesov oteženo.

S prizadevanjem SO, IS in DPO pa vendarle v glavnem uspevamo, da se želje teresi in potrebe delovnih ljudi in občanov usklajujejo z realnimi možnostmi.

Planske odločitve OZD, KS in SIS se v pretežni meri izvajajo. Odstopanja je manjši meri odražanje subjektivnih vzrokov, pač pa predvsem zaradi objektivnih na področju gospodarjenja in nenazadnje tudi zaradi nerealnih izhodišč pri oblik nju in sprejemanju planskih dokumentov.

Za preteklo obdobje (1976-1980

šč je značilno, da so bili planski dokumenti sprejeti pozno, da so bili izdelani brez reznih analiz in ocen možnosti razvoja. Nekatere OZD pa srednjeročnih planov niso sprejela. Letni plani pa so bili odraz kratkoročnih ocen.

SO je na predlog IS in družbenega pravobranilca samoupravljanja sprejemal podbujevalna stališča in sklepe, obvezujoče za vse nosilce planiranja, da bi realni likovali plane in jih tudi dosledno izvajali.

IS periodično in ob zaključnih računih spremlja izvajanje sprejetih planov, u lja vzroke za odstopanje in predlaga SO ustrezne ukrepe, zlasti za področje druž usmeritve razporejanja dohodka.

V letu 1980 je bil sprejet prostorski plan za potrebe kmetijskega in oblikovan storski plan občine. Do sedaj teh pomembnih dokumentov nismo imeli v celoti jeni, zato smo imeli veliko težav, sporov in utemeljenih pripomb delovnih ljudi čanov. Odločitev o koriščenju prostora so bile največkrat odraz trenutnih želja, izven področja urbanističnega načrta Logatca. Na osnovi prostorskega plana e mo izdelati še urbanistični načrt, zazidalne in krajinske načrte.

5.2. Delovanje infrastrukture na področju komunalne, stanovanjske politike, ljiške politike, storitvenih dejavnosti, preskrbovalne politike

5.2.1. Komunalna dejavnost

Izvedena je samoupravna organiziranost. Prisoten je večji vpliv izvajalcev kol rabnikov, ker so v skupščini SIS delegati uporabnikov premalo aktivni. Usklaje razreševanja komunalnih zadev poteka v KCS in skupnosti krajevnih skupnosti, sredno preko izvršnega sveta SO. Pristojnosti in naloge med KCS – skupnosti d jevnih skupnosti – izvršnim svetom in komunalno organizacijo niso dovolj jasno redeljene. Pri nadaljnjem delu je zato potrebno natančneje razmejiti naloge me mi nosilci, ki so odgovorni za razvoj komunalne infrastrukture v občini in kti skupnosti.

Dogovarjanje in usklajevanje z DES, PTT in OVS poteka dokaj dobro, dočim za ceste in tudi Cestnim podjetjem Ljubljana ne poteka zadovoljivo.

5.2.2. Stanovanjska politika

Samoupravno delovanje s SSS še ni povsem zaživelo, zlasti tisti del, ki se na OZD in hišno samoupravno. Planiranje se izvaja bolj »na pamet« kot pa iz resni potreb OZD, ki nimajo dovolj konkretne politike gradnje stanovanj. Družbeno jena stanovanjska gradnja je premalo prisotna, predvsem zaradi neurejenih uti čničnih zadev, nepravčasnega pridobivanja in opremljanja zemljišč ter nezadobi interesa OZD. Ker stanje na področju urbanizacije ni zadovoljivo rešeno prih g prekupčevanja z zemljišči, neupravičenega prilaščanja zemljiške rente in do pfei komunalno urejene gradnje stanovanj.

Izhajajoč iz ocene stanja na področju stanovanjskega gospodarstva v občini log na področju uveljavljanja družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem g darstvu je nujno potrebno za naslednje srednjeročno obdobje zainteresirati vsi javnike za realizacijo nalog in stvarnih potreb delovnih ljudi in občanov na pod stanovanjskega gospodarstva. Poleg tega je zaostri odgovornost vseh nosilcev v, vajalcev za ureditev nevzdržnih razmer na tem področju.

5.2.3. Zemljiška politika

Na področju zemljiške politike je še vedno prisoten prevelik vpliv lastnikov ljišč. Ta vpliv je prisoten tudi pri kreiranju zemljiške politike v okviru kmetijsko ljiške skupnosti, katera še ne odigrava svoje vloge po zakonu o kmetijskih zeml Drugo dejstvo je tudi v tem, da v preteklosti ni bilo dovolj tvornega sodelovanj izvršnim svetom, upravnimi organi skupščine občine, zlasti na področju pridob

z zemljišč za gradnjo. Premalo je bilo storjenega na relaciji gozdarji - KZS (razmejitev bila opravljena pred 10 leti po dejanskem stanju, kjer niso bili upoštevani trendi bo-

ličnih potreb po uporabi zemljišč - gozdnih in kmetijskih).

Premalo ali nič ni bilo storjenega za komasacijo kmetijskih zemljišč, za pridobitev uporabo opučenih kmetijskih zemljišč in za vsklajevanje enotne zemljiške politike obema zadrugama na področju občine.

Solidarnostno zbranimi sredstvi v OZD za pospeševanje kmetijstva je bil dosežen ziviten premik pri usmerjanju kmetij za proizvodnjo mesa in mleka, ter za obnovo kmetijskih gospodarstev.

Pri prometu s kmetijskimi zemljišči je potrebno usmerjati promet tako, da bodo stajali kompleksi lastniških kosov (spontana arondacija) in postopno prehajati na tarne operacije, kjer je možnost ekonomsko utemeljena, (komasacija v Hotedrčici) posebej pa naj KZS v okviru možnosti pridobiva kmetijska zemljišča v družbeno stnino.

Tako kmetijska zemljišča kot gozdna v privatni lastnini, katerih lastniki nimajo sta kmeta, je potrebno čimprej, najkasneje do 15. 2. 1981 opredeliti in prenesti proti škodnini v družbeno lastnino.

Takih primerov je v naši občini cca 200. Gre za površine, ki presegajo 1 ha (nižinski del - največ 0,50 ha gozda) in 3 ha (višinski predeli - največ 0,50 ha gozda).

Posebno pozornost je posvetiti aktivnostim pri podeljevanju statusa kmeta v kra-jnih skupnostih, saj je opredelitev krajevne skupnosti bistveno vplivna.

Storjeni so začeli koraki na področju razvijanja kmečkega turizma. Izdelan je pro-jrski plan za potrebe kmetijstva.

Za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov in za izvajanje pomembnih nalog na dročju zemljiške politike, je nujno poživiti delo KZS in okrepi strokovnost v tej pnosti, ter zagotoviti večji vpliv SO in DPO pri izvajanju zakona na področju kme- stva.

2.4. Storitvena dejavnost

Iz analize stanja malega gospodarstva je razvidno, da nam primanjkuje več vrst ritvenih dejavnosti. Za to dejavnost ni posebnega interesa predvsem zaradi tega, ne zagotavlja dovolj dohodka. Družbeni dogovor o pospeševanju malega gospo- rstva, ki ga je podpisala SO ni bil realiziran (sprejeti bi morali program razvoja ma- ga gospodarstva). Premalo je bilo storjenega na področju pridobivanja prostorov za ritvene dejavnosti, kadrovske in davčne politike in ne nazadnje na področju obli- kovanja cen storitev, ker obstoječi predpisi niso omogočali stimulativnega in selek- nega oblikovanja cen. Premalo je bilo storjenega za sodelovanje z industrijo in na dročju medobčinskega sodelovanja.

Za opravljanje nekaterih storitev je na območju občine premajhno zaledje. V do- mentih za naslednje srednjeročno obdobje je opredeliti pogoje in možnosti za nad- nji razvoj storitvenih dejavnosti.

2.5. Preskrba

Politika preskrbe je v glavnem prepuščena »Mercatorju - TOZD Dolomiti« in ob- na KZ. Preskrba z osnovnimi življenjskimi potrebščinami je delno zadovoljiva v vseh ajevnih skupnostih. Prostorski in sanitarni pogoji pa v večini krajevnih skupnosti niso rezni. Potrošniški svet doslej še niso odigrali svoje vloge, kar v veliki meri vpliva oti kvaliteto preskrbe. Sodelovanje s TOZD Dolomiti je le občasno, ker je sedež te ZD izven občine. Preskrbe z repromateriali, kovinskimi izdelki, gradbenim materia- m, tekstilnimi izdelki in nekaterimi drugimi potrebščinami pa ni zadovoljivo, zato se ecejšen del dohodka, ki ga ustvarjajo potrošniki, odliva v druga središča.

Samoupravni organizaciji in izboljšanju preskrbe v občini moramo pri načrtovanju naslednji srednjeročni plan posvetiti vso pozornost.

3. Svobodna menjava dela

3.1. Svobodna menjava dela na področju družbenih dejavnosti

Z gotovostjo lahko ugotovimo, da na področju družbenih dejavnosti, svobodne menjave dela še ni zaživela, kljub v preteklem letu sprejetemu zakonu o skupnih os- tivah svobodne menjave dela in posebnih zakonov za posamezne dejavnosti. Po do- danjih izkušnjah, ki so morda tudi specifične za občino Logatec, ugotavljamo, da siorbniki storitev v okviru posamezne SIS še nimajo pravega vpliva na obseg sto- retev in ceno storitev, da pa ravno tako nimajo vpliva na realizacijo s vsakoletnim pro- ramom predvidenih storitev. Lahko rečemo, da je zaenkrat čutili v skupščinah SIS edvsem izrazit vpliv izvajalcev in to toliko bolj v skupščinah tistih SIS, kjer se izva- eci pojavljajo kot profesionalci, torej gre za eksistenčno soodvisnost od sredstev, ki za dejavnost namenja združeno delo. Se vedno se kljub nekaterim pozitivnim pre- kom na tem področju vse preveč snuje vrednost programa na osnovi prispevne pnje, ki pa ne predstavlja nič drugega kot inštrument za izračunavanje s finančnim anom opredeljenih zneskov v primerjavi z BOD. Pri tem pa pozabljamo na to, da je nova vsemu nominalno izračunana cena programa storitev, stopnja pa je inštru- ent združevanja sredstev. V tem trenutku lahko ugotovimo, da so kljub korekcijam ravljenim v letu 1978, zaradi takšnega pristopa še vedno posamezna področja druž- nih dejavnosti v neenakopravnem položaju in da bi morali vsekakor pred spreje- om samoupravnih sporazumov o temeljih plana razvoja posamezne SIS, kot celot- ga področja družbenih dejavnosti. Le-te poravnati, oziroma izvesti korekcije, ki po- rjenijo zmanjšanje sredstev v tistih skupnostih, kjer so se do sedaj permanentno po- vjali presežki, oziroma ni bilo mogoče z rednim programom razporediti vseh sred- ev, in tako dobljena sredstva ojačati materialni položaj tistih SIS, ki so bile do sedaj zapostavljenem položaju.

3.2. Razvojni smotri delovanja SIS

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti so uresničevale v letu 1976 sprejeti ednjeročni načrt razvoja družbenih dejavnosti. Ob pregledu realizacije tega plana otovili, da je plan skoraj v celoti uresničen, razen na področju gradnje druž- nih objektov iz naslova samopriskpeva občanov, kjer ugotavljamo določeno zaos- anje. Vzroki za to zaostajanje pa so predvsem v spremenjenih sistemih kreditiranja, oziroma drugače rečeno v zaostrenih pogojih za gradnjo tovrstnih objektov. Žal mo-

ramo ugotoviti, da so programi dela, tako vsakoletni kot srednjeročni, dela samoup- ravnih interesnih skupnosti še vse premalo nadzorovani s strani finanserjev, t.j. zdru- ženega dela. Ugotavljamo namreč, da je aktivnost samoupravnih interesnih skupnosti zelo velika pri sprejemanju programov dela, da pa so delegati uporabnikov vse pre- malo aktivni pri pregledu realizacije teh programov. Med poglavitne naloge pri pripra- vi planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje moramo vsekakor uvrstiti temeljito oceno izvrševanja s programom zastavljenih nalog v tem srednjeročnem ob- dobj. Skupščina občine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti so v lan- skem letu sicer že obravnavale izvajanje nalog iz srednjeročnega obdobje 1976-1980 v prvih treh letih tega obdobja. Preostane nam torej še ocenitev izvajanja nalog v za- dnjem letu tega srednjeročnega obdobja. Taka skupna ugotovitev bo služila za pripra- vo vseh potrebnih dokumentov v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Kljub temu, da take ocene še nimamo, pa se nam že sedaj kažejo nekatera načela, ki jih bomo morali zasledovati v obdobju 1981-1985. Ta načela so predvsem v zmanj- šanju obremenjenosti gospodarstva in delovnih ljudi za potrebe družbenih dejavnosti, v prerazporeditvi sredstev med posameznimi SIS družbenih dejavnosti, o čemer smo govorili v prvem poglavju v poostrenem nadzoru nad izvajanjem sprejetih planov ter v prizadevanjih za večjo kakovost dela v družbenih dejavnostih.

Pri pregledu aktivnosti in sprejemanju planskih dokumentov ugotavljamo, da smo sicer v določenem časovnem zaostanku. Objektivni vzroki zaostajanja so zlasti v tem, da so občinski plani SIS v dokajšnji meri soodvisni od planov regionalnih in republiških SIS, subjektivni pa v tem, da znotraj delovne skupnosti Skupnih strokovnih služb, ki je oenovni strokovni nosilec priprav za sprejem planov, urejene plansko-analitske služ- be.

5.3.3. Organiziranost družbenih dejavnosti

Interesne skupnosti bi naj bile praviloma organizirane tako, da bi skupščino posa- mezne SIS sestavljala zbor uporabnikov in zbor izvajalcev. Tako so organizirane sedaj izobraževalna skupnost, zdravstvena skupnost in skupnost otroškega varstva, kjer se izvajalci pojavljajo kot profesionalci, dvodomno je organizirana tudi skupščina skup- nosti socialnega varstva, ki pa vse od ustanovitve pa do danes ni zaživela tako kot bi morala, pri tem pa gre za objektivno in subjektivno pogojenost. Telesna kultura in kul- tura sta organizirani enodomno, to pa predvsem zaradi tega, ker se izvajalci pojavljajo izključno kot amaterji in se praviloma povezujejo v zvezah društev. Tudi zveze bi mo- rale biti organizirane in delovati na osnovi veljavnega skupščinskega sistema in de- legatskih razmerah. V zvezah bi morali biti oblikovani celoviti programi dejavnosti tu je tudi mesto za eventualne profesionalce na tem področju dočim bi morala biti stvar skupščin predvsem v oblikovanju politike, ki pomeni enakopraven in celovit razvoj tako kulturne kot telesnokulturne dejavnosti v vseh delih občine ne pa samo v eni kra- jevni skupnosti.

Na področju šolstva, se že od leta 1963 vodijo razprave okoli združevanja šol pa kljub tako dolgemu časovnemu razdobju ni bilo v praktičnih pogledih skorajda nič storjenega. Tudi sedanja politična stališča pa tudi samoupravno sprejeti sklepi niso realizirani v takšnem smislu kot je bilo to dogovorjeno in sprejeto.

Temu področju velja posvetiti več pozornosti in začeto delo strokovno proučiti, ter ga zaključiti.

5.3.4. Vzajemnost in solidarnost v občini in izven nje

Vprašanje vzajemnosti in solidarnosti v občini Logatec ne povzroča kakšnih večjih težav in lahko rečemo, da med posameznimi področji predvsem po zaslugi koordinacijskega odbora, katerega vodi izvršni svet, uspemo porajajoče se problematiko spro- ti razreševati.

Obstoja pa drug problem, namreč posamezne SIS se preveč togo držijo svojih fi- nančnih načrtov in premalo upoštevajo, da je potrebno za skupni program, ki zadeva več SIS, tudi združevati sredstva vseh teh SIS.

Poleg občinske solidarnosti in vzajemnosti pa združujemo sredstva tudi za solidar- nost in vzajemnost skupne naloge na ravni republike in vsaki SIS posebej. Na tej re- laciji pa je veliko več težav, kajti republiške SIS veliko težje odstopajo od sredstev, ki so jih že združile, v kolikor pa odstopajo, pa odstopajo sredstva predvsem za manj razvite in obmejne občine, čeravno imamo tudi v Logatcu, ki ima status razvite občine, manj razvite krajevne, ki zagotovo niso v nič boljšem položaju, kot krajevne skupnosti v uradno priznanih manj razvitih občinah. Gre tudi za vprašanje medobčinske solidar- nosti pri združevanju sredstev za naložbe in programe posamezne SIS. Mislimo pred- vsem na zdravstveno skupnost, kjer nastaja zlasti na regionalnem nivoju veliko pro- blemov. Osnovni problem je v tem, da kljub večletnemu prizadevanju še vedno nismo uspeli razrešiti principa domicilnega oziroma delovnega vidika zbiranja sredstev. Po- leg tega osnovnega problema pa v zdravstvu nastaja še cel kup vzporednih proble- mov, kot so npr. zbiranje sredstev v eni občini za zdravstvo in trošenje teh sredstev v matični občini, število pasivnih zavarovancev na enega aktivnega zavarovanca in podobno. Prav naša družbenopolitična skupnost si je v preteklem letu močno priza- devala v okviru skupnosti občin ljubljanske regije in v okviru regionalne zdravstvene skupnosti, da bi se nakopičena problematika pravičneje razrešila. Priznati moramo, da so prizadevanja pripeljala le do določenih pozitivnih premikov.

5.3.5. Vloge samoupravnih interesnih skupnosti v družbenopolitični skupnosti

Opažamo, da ob obravnavi vprašanj s področja družbenih dejavnosti potekajo raz- prave ločeno v skupščini družbenopolitične skupnosti in v skupščinah posameznih SIS. V temeljnih dokumentih naše družbe in v dokumentih posamezne SIS in družbe- nopolitične skupnosti imamo jasno opredeljeno, da v takšnih primerih nastopajo skupščine SIS, ki so sestavni del skupščinskega sistema, kot enakopravni četrti zbor skupščine družbenopolitične skupnosti. Dosedanji primeri skupnega odločanja so bolj izjeme, kot pa potrebno pravilo. V prihodnje bo nujno potrebno to pomanjkljivost odpraviti.

5.3.6. Svobodna menjava dela med delovno skupnosti skupnih strokovnih služb in skupščinami SIS

Neposredno po sprejetju zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela je de- lovna skupnost Skupnih strokovnih služb pripravila osnutek samoupravnega sporazu- ma o medsebojnih obveznostih, pravicah in dolžnostih med skupščinami SIS in delov-

no skupnostjo. Izdelana je bila tudi pogodba, ki regulira svobodno menjavo dela med že navedenimi partnerji in je sestavni del že citiranega sporazuma. Zaradi težav pri konkretizaciji storitev (količina storitev, porabljen čas za opravljene storitve, kvaliteta, cena storitve) pa je v prvem dokumentu opredeljena samo časovna zamuda, ki naj bi bila osnova za ceno storitve, s tem da bi v letu 1979 na osnovi evidence o opravljenem delu oblikovali za leto 1980 pogodbo, ki naj bi vseboval vse tiste elemente, ki so navedeni zgoraj. Predlagana rešitev ni bila sprejeta v nekaterih skupščinah SIS. Delovna skupnost je upoštevajoč pripombe iz javne razprave izdelala nov samoupravni sporazum in novo pogodbo, v kateri so opredeljene storitve in njihova cena ter bodo takšne posredovane temeljnimi delegacijam v razpravo in sprejem. V kolikor bodo predlogi sprejeti, bodo posamezne interesne skupnosti v primerjavi z dosedanjim sistemom zagotavljanja sredstev za delo delovne skupnosti, postavljene v bistveno drugačen položaj. Njihov prispevek bo v prvi vrsti odvisen od vrste in obsega storitev, to pa pomeni odvisnost intenzitete samoupravnega urejanja področij v okviru posamezne SIS (število sej, IO, skupščin, delavske kontrole odborov za IO itrd.).

5.3.7. Temeljne skupnosti in enote SIS

Glede na to da je občina Logatec majhna in da so izvajalske organizacije maloštevilne in skoncentrirane v eni oziroma dveh KS ni bilo čutiti potrebe po organiziranosti temeljnih skupnosti oziroma enot SIS.

5.3.8. Javnost dela in osebna ter kolektivna odgovornost

Glede javnosti dela v pogledu informiranosti še nismo vsega storili. Informiranost poteka sedaj predvsem v eno smer od pripravljalcev gradiv preko delegacij do temeljnih samoupravnih skupnosti, ki pa ni najboljše in preko njih do skupščin SIS. O povratnih informacijah pa bi težko govorili, predvsem zaradi tega, ker nam praksa in dosedanje izkušnje dajo vedeti, da je teh zelo malo in pa so nepopolne ali pa celo popačene in kot drugo, da bo sprejemanju za naše okolje bistveno pomembnih odločitev, ni razlagalcev gradiv v TSS iz kroga članov temeljnih delegacij in celo izvršnih organov SIS. Vse premalo pa se SIS poslužujejo občinskega glasila, ki bi moral postati predmet in mesto posredovanja informacij tudi za ta področja. Glede individualne odgovornosti lahko rečemo, da je ta predvsem odvisna od posameznika, ki je nosilec odgovorne samoupravne funkcije v SIS. Glede kolektivne odgovornosti pa naj pomenimo to, da se na podlagi dosedanjih izkušenj lahko trdi, da je ta v večini primerov prenešana na izvršilne organe SIS in preko njih na Strokovno službo, vse premalo pa je pri tem upoštevana delegatsko oblikovana skupščina. Vsekakor bo potrebno sedanje stanje temeljiteje analizirati in na osnovi analize iti v kadrovske priprave za volitve v letu 1982.

6. KRAJEVNA SKUPNOST – TEMELJNA SESTAVINA NAŠE DRUŽBENE UREDITVE

Krajevna skupnost je skupnost samoupravnih odnosov na določenem območju z vsemi institucijami, oblikami samoupravljanja in organiziranja družbenega življenja.

Na območju občine Logatec je organiziranih 7 krajevnih skupnosti. Vsaj tretina krajevnih skupnosti je gospodarsko slabo razvitih. V teh krajevnih skupnostih se pojavljajo nekateri socialni in tudi drugi problemi; naj naštejemo le nekatere:

- slaba povezanost s centrom (šola, zdravstvom, upravo, trgovino, razne obrtne uslugе itd.);
- avtobusni promet je v oddaljenih KS redkejši – del občanov koristi svoja osebna vozila oz. jim je to edina povezava z drugimi kraji;
- prevoz šolskih otrok je sicer prilično rešen, vendar je še vedno nekaj naselij, ki so odmaknjena od avtobusnih prog. Največ težav nastopi v zimskem času;
- kulturna dejavnost (filmske predstave, razstave, pevskih zborov, dramatika ipd.) v polovici krajevnih skupnosti skorajda ni, čeprav za to niso zgolj vzroki materialnega značaja;
- šibko je razvita komunalna dejavnost, sredstva obveščanja (informacijska sredstva), rekreacija in druge dejavnosti za neposredno zadovoljevanje občanov ter potreb družin oz. gospodinjstva;
- otroško varstvo (razen KS Naklo) je še le v začetku, tako da je le-to v tem času organizirano samo v treh krajevnih skupnostih;
- največ kadrov s srednjo, višjo in visoko šolsko izobrazbo biva v KS Naklo – prav pomanjkanje teh kadrov prispeva k neurejenosti marsikaterega vprašanja, ki je za posamezno krajevno skupnost še kako pomembno;
- telefonsko omrežje še vedno ni dovolj razvito, tako da KS Trate-Medvedje brdo, Laze in Vrh nad Rovtami razpolagajo le z eno telefonsko številko.

6.1. Zbori delovnih ljudi in občanov

Zbori delovnih ljudi so oblika dela, na katerih delovni ljudje neposredno tvorno sodelujejo in odločajo o vseh pomembnejših vprašanjih življenja in dela. Vodstva krajevne skupnosti razen obveznih primerov ne sklicujejo zborov občanov. gopaziti je, da so še bolj uspešni sklici zborov občanov po naseljih, ulicah, zasekih ipd. Taka praksa se je predvsem uveljavila v KS Naklo. Ob takih sklicih je vprašanje prostorov, ki jih v posameznih naseljih ni. Ob tem pa se v ospredje še posebej postavlja vprašanje sklpčnosti oz. prisotnosti občanov na njihovih zborih. Skorajda so redki primeri, da so zbori delovnih ljudi in občanov sklepčni ter s tem postaja vprašljiva formalno-pravna veljavnost sprejetih sklepov na takih zborih. Drug negativen pojav, ki spremlja z zborov delovnih ljudi je, da so na zborih občanov in delovnih ljudi sprejeti sklepi, ki pa se jih kasneje ne uresniči oz. niti ne posreduje sredinam, ki bi tak sklep lahko uresničile. Tako marsikdaj ni znana usoda sprejetega oz. nerealiziranega sklepa.

6.2. Skupščina KS

* Skupščina krajevne skupnosti – organ delovnih ljudi in občanov po delegatskih naličjih. Skupščina krajevne skupnosti mora biti po svojem značaju kraj in oblika stalnega sporazumevanja in dogovarjanja o vseh vprašanjih, ki se rešujejo v krajevni skupnosti je preprečeno z delegatskim načelom oblikovanja osrednjega organa krajevne skupnosti. Zato se mora skupščina KS konstituirati iz delegatov vseh struktur, ki sestavljajo krajevno skupnost. Ob poznavanju prakse in druge plati problema t.j. dosedanjega delovanja skupščin krajevnih skupnosti pa lahko pripomnimo, da še skupš-

čine krajevne skupnosti ne odločajo o vseh pomembnih vprašanjih življenja in delovnih ljudi in občanov. Skupščine KS so sklicane premalokrat in v postopku s pogosto ni bila docela speljana demokratična pot postopkov in oblikovanja stalnih sredinam, ki delegirajo svoje delegate. Ni najti primera, da bi sklicali skupno skupščine KS in krajevne vodstev družbenopolitičnih organizacij – taka praksa ljana le na relaciji Svet KS in družbenopolitične organizacije. Prav pri tem načinu so se prepogosto sprejemale odločitve, ki so v pristojnosti skupščine krajevne skupnosti na sejah svetov krajevne skupnosti. Svet krajevne skupnosti bi moral skrbeti za uresničitev sprejetih sklepov in dogovorov na skupščini krajevne skupnosti.

V večini krajevne skupnosti so z delom delegatov skupščin krajevne skupnosti zadovoljni. Vendar povsod (najbolj izrazit je ta pojav v KS Naklo) ugotavljajo, da delegati iz združenega dela nimajo zadostnega vpliva, da bi lahko stališča in sklepe sprejete na skupščini krajevne skupnosti (prav tako v svetu KS) neposredno uresničevali v združenem delu. Delni vzrok za to je v slabi pripravi stališč za sejo – ni lahkega postopka, dogovorjanja, sporazumevanja. Eden izmed vzrokov je tudi tankih birokratskega načina odločanja v nekaterih sredinam in v premajhnem razširjenosti vloge in funkcije ter povezanosti delovnih ljudi v okviru celotnih interesov občanov, delovnih ljudi in občanov, ko se ti pojavljajo kot proizvajalci in uporabniki krajevne skupnosti.

Ta mnogoterost interesov samoupravno organiziranih mora dobiti tudi odgovorne in kreativne funkcije v organizacijah Socialistične zveze kot te vseh organiziranih socialističnih sil.

6.3. Svet krajevne skupnosti

V skladu z obstoječo prakso in političnimi dokumenti delujejo pri vseh skupščinah svetov krajevne skupnosti. Število članov posameznega sveta je zelo različno. Največ je na Vrh nad Rovtami 5 članov, sledi KS Tabor 9 članov, Trate z 10 člani, KS in Naklo s 15 člani in Rovte s 16 člani. Vse krajevne skupnosti oz. njihove skupščine so izvolile svete krajevne skupnosti oz. tam, kjer ni oblikovana skupščina krajevne skupnosti, so svete KS izvolili občani neposredno na svojih zborih (Laze, Trate nad Rovtami). Iz podatkov vprašalnikov se ni dalo ugotoviti, ali so ti sveti tudi gatsko oblikovani?

Vse krajevne skupnosti oz. njihovi statuti opredeljujejo naloge in pristojnosti svetov krajevne skupnosti. V tistih krajevne skupnosti, kjer nimajo oblikovanih skupščine imajo svete KS širše pristojnosti in naloge kot pa tisti sveti, ki so organ skupščine krajevne skupnosti. Iz vseh opredelitev pa je razvidno, da so sveti krajevne skupnosti izvršilni organi. Dosedanje delo svetov je dokazilo, da je opravičen obstoj svetov krajevne skupnosti in to tudi tam, kjer so oblikovane skupščine. Če kljub pozitivnim izjemam in rezultatom kritično ocenimo funkcioniranje svetov KS, je moč reči, da je prav pri nekaterih svetih pričela koncentrirati precejšnja družbena moč. Tako so se pričeli odtujevati krajanom ali skupščinam ter občane sprejemajo odločitve niso vedno povsem v skladu z avtentičnimi interesi občanov. Delni vzrok temu so premajhni aktivnosti skupščine krajevne skupnosti. Lahko pa tudi rečemo, da so vedno prisotna stara gledanja na vlogo sveta krajevne skupnosti.

6.4. Delovna telesa skupščine in sveta krajevne skupnosti

Krajevna skupnost, skupščine in svet KS za izvrševanje nalog na posameznih področjih življenja in dela občanov oblikujejo delovna telesa. Pri dosedanjem delu KS oz. delu KS je večina delovnih teles bilo imenovanih pri svetu KS. Vsa delovna telesa krajevne skupnosti (komisije, odbori, potrošniški in poravnalni svetovi) bi morali praviloma biti oblikovani po delegatskem načelu, kar pa pri vseh krajevne skupnosti – razen pri KS Naklo in Tabor ni slučaj. Pri skupščinah oz. krajevne skupnosti so najpogosteje oblikovani poravnalni svet in svet potrošnikov. Pri svetu krajevne skupnosti pa lahko opazimo, da najpogosteje oblikujejo komisije in odbore za planiranje, SLO in DS, komunalne zadeve, gospodarska vprašanja, socialna vprašanja, za prosveto in kulturno dejavnost itd. Razen omenjenih komisij in odborov je moč zaslediti, da še sveti KS pogosto imenujejo občana delovna telesa za posamezna vprašanja, ki imajo značaj krajše naloge. Takih primerov je največ v KS Tabor in Naklo.

Kratek oris delovanja nekaterih organov, ki delujejo pri krajevne skupnosti skupščinah ali svetih KS.

Poravnalni sveti. naši občini je v skladu z novo zakonodajo steklo delo poravnalnih svetov šele pred dvema letoma kar pomeni, da razpolagamo s skopimi ocenami njihovega delovanja. Ugotovitve pa so naslednje:

- a) Poravnalni sveti so pri delu prepuščeni preveč sami sebi
- b) Za delo ne dobijo nobene usmeritve niti strokovne pomoči
- c) Brez načrtnega usposabljanja vodstva in članov poravnalnih svetov pa ne moremo pričakovati uspešnega dela in rezultatov

Praksa kaže na to, da se občani še vedno raje obračajo na redna sodišča in zaupajo v spravo na poravnalnem svetu. K spravi na poravnalnem svetu občani merjajo tudi redna sodišča.

Oblikovale so jih le štiri krajevne skupnosti in sicer: Rovte, Trate, Tabor in Mandat potrošniških svetov je enak mandatu skupščine ali sveta KS. Delo potrošniških svetov še ni zaživel, čeprav so bila izkoriščena vsa prizadevanja tako vodstev kot tudi vodstev družbenopolitičnih organizacij v občini. Vzrokov je več in sicer: organizacije združenega dela, ki proizvajajo oz. prodajajo blago ali opravljajo ritve za neposredno porabo ne vzpodbujajo organiziranja in funkcioniranja potrošniških svetov,

- samoupravni organi TOZD in potrošniški sveti niso navezali medsebojnih stikov menjave mnenj ipd.,
- sanitarne, tržne in druge inšpekcijske službe doslej še niso povprašale o delu potrošniških svetov, še manj pa med njimi obstaja kakršnakoli delovna povezanost in ne nazadnje je prisotna dokajšnja mera subjektivne neodgovornosti in pomanjkljivosti vodenja potrošniških svetov (primer: Naklo: po dveh letih še ni prišlo do potrošniškega sveta).

Odbori za ljudsko obrambo in DS. Te odbore so imenovali vse krajevne skupščine oz. skupščine ali sveti v skladu z določili zakona o ljudski obrambi, varnosti in družbeni samozaščiti. Ob lanskoletni oceni teh odborov je v posameznih KS bilo ugotovljeno, da so odbori kljub nekaterim težavam uresničili vse naloge, ki jih narekuje zakon. Slabostmi pri delu teh organov bi lahko omenili le to, da je še vedno čutiti prisotnega in načrtnega dela, nekaj subjektivnih neodgovornosti in premajhne sam-

vnosti. Na koncu še to: komisije za svoje delovanje od širših družbenih organov dobile nobenih strokovnih nasvetov in smernic, niti zanje ni bilo organizirano posebno usposabljanje, da bi lahko opravljale zaupne naloge.

Financiranje krajevnih skupnosti in njihov materialni položaj

Ne da bi posebej ugotavljali ustreznost ali neustreznost financiranja KS, lahko rečemo, da le-to ni zadovoljivo oz. urejeno v skladu s potrebami in zahtevami krajevnih skupnosti. Družbenopolitična skupnost Logatec zagotavlja minimalne vsote sredstev za funkcionalno dejavnost KS in za financiranje delegatskega sistema. Drugi del sredstev, ki je prav tako minimalen pa krajevne skupnosti zbirajo preko delovnih organizacij in skupnosti – tako imenovana »glavarina«. Krajevne skupnosti odmerjajo malo sredstev za razvoj in utrjevanje delegatskega sistema. Sredstva, ki jih zberejo tudi na račun razvijanja delegatskega sistema, često porabijo za druge izdatke kot so honorarji ali osebni dohodek tajnika ali druge organizacijske naloge. Že omenjena sredstva »glavarina« pa koristijo za reševanje perečih komunalnih zadev. Še najbolj zanesljiv vir sredstev so prispevki, ki jih občani s samopriskom namenjajo za zadovoljevanje in urejanje skupnih potreb in interesov v krajevni skupnosti. Tudi financiranje osrednjosti, ki se pojavljajo oz. rešujejo v krajevni skupnosti ni urejeno. Glede na to bi morali urediti odnose med krajevnimi skupnostmi in samoupravno cestno komunalno skupnostjo. Predvsem pa bi moral biti program komunalno-cestno krajevni skupnosti usklajen s programi krajevnih skupnosti.

Na koncu vprašan financiranja KS ugotovimo naslednje. Da obidemo financiranje KS iz sredstev splošne porabe, da tudi »glavarina«, ki v logaški občini znaša 400,00 din po zaposlenem zagotovo ni uresničena ustavna zamisel prispeva sredstev iz združenega dela. Pripombe, ki jih kaže razrešiti, so zlasti, da delom v združenem delu KS nikoli ne predložijo programov dela in razvoja KS, da ni v celoti dograjen način uporabe teh sredstev in kontrole delavcev njihovim trošenjem. Tudi finančna sredstva SIS za določene aktivnosti v KS niso biti samoupravno obravnavana, dogovorjena in potrjena in sejah skupnosti interesnih skupnosti.

Povezanost krajevnih skupnosti z združenim delom

Krajevne skupnosti so povezane z združenim delom na več načinov, vendar so te povezave šibke in ne kaže, da bi jih kaj kmalu poskušali utrditi bodisi na eni ali drugi strani. Normalna vez bi morala teči preko delegatov v skupščini krajevne skupnosti, ki jih pa so slabe, so predstavniki krajevnih skupnosti za razreševanje posameznih zadev najraje navezovali direktne stike z vodstvi TOZD. Take povezave so pogosto dobre rezultate, a jih žal niso uspele doseči v krajevni skupnosti. Prave vezi bi morale predstavljati sami interesi delovnih ljudi, ki zadovoljujejo svoje potrebe prav tako samo v krajevni skupnosti. Prav na področju razvijanja zavesti delovnih ljudi, ki imeli enake interese, ko se pojavljajo kot proizvajalci in uporabniki, bomo morali še veliko narediti. Aktivnosti, problemi bodisi komunalnega ali družbenega reda, kulture, zdravja, vzgoje in izobraževanja, socialnega varstva, trgovina, ki se pojavajo v krajevni skupnosti v katerih živijo in delujejo delovni ljudje iz združenega dela morajo biti dolgoročno načrtovane in verificirane oz. sprejete na zborih delovnih skupnosti v TOZD. Le tako bodo odpravljani dodatni nemoralni posegi, ki so bili pogosto v praksi doslej. Le reševanje posameznih nujnih primerov bi naj bilo mimo običajnih poti vendar na osnovi samoupravne opredelitve delovnih ljudi v TOZD in drugih skupnosti interesnih skupnosti.

Medsebojna povezanost krajevnih skupnosti

Čeprav ne moremo zabeležiti primera, da bi se zaradi konkretne akcije med seboj povezali dve ali več krajevni skupnosti. Zato je na mestu ugotovitev, da je dosežena direktna povezanost krajevni skupnosti bila slaba. Še največ težej po povezanosti so pokazale okoliške krajevne skupnosti, vendar češče z bojaznijo, da ne bi dosegle svojih ali zaželenih ciljev. Skupnost krajevni skupnosti je upravičena za koordinacijski obstoj in ga kaže samo poglobljati, razvijati, širiti in utrjevati.

Vaški sveti krajevni skupnosti

Vaški krajevni sveti skupnosti so bili na pobudo KK SZDL kot metoda dela oblikovani samo na območju krajevne skupnosti Naklo, čeprav so za to skorajda pogoji bili v vseh krajevni skupnosti. Vaški sveti so osnova za delegiranje delegatov v skupščino KS po teritorialnem principu. Takšna organiziranost v KS Naklo omogoča delovnim ljudem in občanom neposredno eodelovanje pri vseh odločitvah in hiter prenos informacij o vseh pomembnejših vprašanih samoupravljanja in političnega delovanja občanov in delovnih ljudi. Organizirano in aktivno delo je v preteklosti uspešno zagovarjalo našeta nasprotja, ki so se sicer pojavila pri delu krajevni skupnosti.

Čeprav taki samoupravni organiziranosti in sodelovanju delovnih ljudi in občanov se ne pojavlja v ospredje vprašanje po večjih (manjših) krajevni skupnosti, ker delovni ljudje in občani imajo dovolj demokratične možnosti in poti za doseganje in razreševanje interesov in ciljev. S takim delom bodo oz. so seje skupščine krajevne skupnosti preko stalnega sporazumevanja in dogovarjanja o vseh pomembnejših vprašanih, rešujejo v krajevni skupnosti.

OBJEKTNE SILE V KOMUNALNEM SISTEMU

Program ZKJ, sprejet leta 1958 označuje socialistične družbene organizacije za glavne nosilce socialističnega razvoja poleg proizvajalca, delovnega kolektiva, komune ter države, kot njihovega skupnega inštrumenta. Hkrati razčlenjuje njihove skupne temeljne naloge, ki jih je mogoče v splošnem povzeti v naslednjem: da so to organizacije, ki se organizirajo na področju določenih interesov občana in krajevni skupnosti in ki zadovoljujejo z ene strani najrazličnejše potrebe občanov in z druge strani pa postajajo instrument družbene skupnosti kot celote njenih najnaprednejših socialističnih sil pri izvajanju dosledne socialistične politike, pri socialistični družbeni vzgoji množic in njihovi kulturni rasti kakor tudi pri ustvarjanju zavestnih naporov vsega ljudstva pri izpolnjevanju odločnih socialističnih nalog.

V nadaljnjem razvoju našega družbenopolitičnega sistema in zlasti sistema samoupravljanja, ki prerašča v temeljni družbeni odnos dobiva vloga družbenopolitičnih organizacij nove razsežnosti. Intenzivna in razvejana idejnopolična, mobilizacijska in povezovalna dejavnost zavestnih organiziranih socialističnih sil, združenih v družbenopolitične organizacije, postaja v razvitejši in hkrati intenzivno bolj razčlenjeni samoupravni družbi vse pomembnejša postavka in hkrati tudi pogoj za razvijanje samoupravnega sistema.

»Prej so bile družbenopolitične organizacije s formalnopravnega stališča v enakem položaju kakor vse druge družbenopolitične organizacije. Seveda v praksi ni bilo tako, ker so vse v večji ali manjši meri neposredno vplivale na upravljanje družbe, še zlasti pa je to delala Zveza komunistov Jugoslavije. Po ustavi iz leta 1974 pa so te organizacije tudi formalnopravno vključene v politični sistem kot sestavni del delegatskega sistema...« (Edvard Kardelj Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja št. 207).

Družbenopolitične organizacije svojo vlogo v komunalnem sistemu uveljavljajo skozi družbenopolitične zbornice v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti. Vloga družbenopolitičnih organizacij se mora održati v delu delegacij. Družbenopolitične organizacije morajo v svojih sredinah budno spremljati aktivnost delegatov ter progresivno vplivati na sprejemanju družbenih odločitev v pogojih, ko te odločitve sprejemajo delovni ljudje sami, kar pa se žal v naši občini premalo odraža v delu družbenopolitičnih organizacij.

Opaža se, da družbenopolitične organizacije vse prevečkrat od strani spremljajo posamezne odločitve, ko pa pride do določenih nepravilnosti pa »od zunaj« posredujejo. Za preprečevanje takšnih nepravilnosti ter za utrditev in stabilnost našega političnega sistema je zdaj bistveno, da se vse sile socialističnega družbenega ustvarjanja demokratično organizirajo okrog delegatskega sistema kot orodje celotnega družbenega in političnega sistema.

VLOGA DPO, POSEBNO SZDL V OBČINI

DPO in zlasti SZDL z ZK morajo v polni meri prevzeti odgovornost in se usposobiti za to, da bo občina kot samoupravna skupnost z vsem svojim sistemom, predvsem pa z delovanjem delegacij in delegatskih skupščin, resnično opravljala svojo revolucionarno družbeno in politično vlogo na vseh področjih družbenega življenja. Da pa bodo DPO sposobne te naloge učinkoviteje opravljati, bi bilo treba čimprej in čimbolj konkretno opredeliti in uveljaviti nove oblike organiziranosti ter vsebine aktivnosti vsake od teh organizacij v TOZD in KS ter občini.

Prav tako bi bilo potrebno jasno opredeliti tudi metode za učinkovito programiranje in usklajevanje dela DPO v razvijanju samoupravnih odnosov ter v procesu usklajevanja stališč in dogovorov vseh družbenih subjektov v občini.

Celotno delovanje delegatskega sistema in razvijanje delegatskih razmerij mora postati v še večji meri temeljno torišče delovanja DPO v občini v njihovi tesni povezavi z družbenimi organizacijami in društvi. Pri tem je potrebno posebno delovanje DPZ kot izraz odgovornosti ter organizacij za politično usmerjanje v procesu usklajevanja in poenotenja stališč ter interesov v skupščini občine.

Z delovanjem DPO bibilo treba sproti zagotavljati, da v celotnem delovanju občine kot samoupravne in temeljne DPS prihajajo enakopravno do izraza interesi vseh delov občanov in vseh organizacij ter skupnosti v njenem okviru, prav tako pa tudi javno, družbeno verifikacijo ter interesov.

Važna skupna naloga DPO je tudi v zagotavljanju družbenih pogojev za delovanje delegatskega sistema ne le znotraj občine, ampak tudi pri zagotavljanju potrebnega vpliva občine na oblikovanje politike v širši DPS.

Potrebno je odločneje odstranjevati forumsko delo in prenašati težišče aktivnosti na delovanje osnovnih oziroma krajevni organizacij, prilagajati način delovanja vseh DPO delegatskemu načinu odločanja ter usmerjati njihovo aktivnost v reševanju odprtih konkretnih problemov, s katerimi se srečujejo delovni ljudje v svojih samoupravnih skupnostih v občini.

Uveljavljanje ideologije in politike, ki se odraža pri nas zlasti v posebni vlogi DPO in družbenih organizacijah, posebno ZK in SZDL, je bistvenega pomena za uveljavljanje in delovanje komune kot resnične samoupravne in temeljne DPS, kjer delovni ljudje in občani v resnici lahko »ustvarijo« in zagotovijo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, uresničujejo in usklajujejo svoj interes, zadovoljujejo skupne potrebe, izvršujejo funkcijo oblasti in upravljajo druge družbene zadeve, kot je to zapisano v ustavi, in to »s samoupravnim sporazumevanjem in dogovarjanjem ter po delegacijah in delegatih v občinski skupščini v drugih organih samoupravljanja«.

V tem pogledu ima v občini pomembno nalogo zlasti SZDL, kot enotna fronta vseh socialističnih sil v skladu s tradicijo OF mora tudi v današnjih pogojih družbenega in političnega življenja zagotoviti ustrezne pogoje, da se bodo vsi delovni ljudje in občani, tudi tisti, ki niso marksistično izobraženi, katerih ideološki nazori niso vedno in na vsakem področju v skladu z ideologijo marksizma in ki se tudi vedno ne strinjajo z mnenji večine, ki pa so privrženi socializmu kot obliki uresničevanja njihovih družbenoekonomskih in političnih interesov, vključevali v politično življenje prav zato, da bi sodelovali v demokratičnem boju mnenj v okviru SZDL, v svetih in akcijah, njenih občinskih in krajevni organizacijah ter drugih organih in določili skupne interese in skupno politiko.

To je pozitivna alternativna večstrankarskega političnega pluralizma in enostrankarskega sistema. Ta alternativa, ki naj postane resničnost v samem političnem življenju in razvoju, omogoča svobodno demokratično izražanje in borbo mnenj, ter omogoča, da bi ideologija in politika spreminjali človeka v abstraktnega političnega državljanja.

Usposabljanje in usmerjanje občinske in krajevne organizacije SZDL, da se v usmerjanju dela delegacij in delegatov uveljavljajo kot demokratična ustvarjalna sila, je pogoj da se tako v krajevni skupnosti kot TOZD in SIS, pa tudi v organizacijah ZSMS in ZS v resnici sprostijo in aktivirajo mnenja, stališča in pobude vseh delovnih ljudi in občanov v ustvarjalnem reševanju skupnih problemov in uresničevanju skupnih interesov.

Brez tega bo ostalo delo teh organizacij omejeno na relativno ozek, bolj ali manj razširjen politični aktiv. Brez delovanja v tej smeri ni mogoče pričakovati, da bi se angažirale dejansko vse znanstvene sile in strokovno znanje, a tudi ustvarjalne pobude posameznikov v uresničevanju nalog in ciljev našega družbenega razvoja. To je tudi

ena od najbolj zanesljivih jamstev, da bomo v naši družbeni praksi in družbenem življenju končno presegli uveljavljanje občine, predvsem preko organov občinske skupščine in stališč, ki jih ti oblikujejo, in tako tudi izenačevanja njenega samoupravnega bistva v občinsko skupščino. V delovanju skupščin DPS pa to zahteva tudi ustrezno delovanje njihovih DPZ.

III. STALIŠČA IN PREDLOGI ZA NADALJNJE DELO PRI UVELJAVLJANJU KOMUNALNEGA SISTEMA

UVOD

Delavci v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih se morajo medsebojno sporazumevati in dogovarjati o vseh vprašanih neposrednega povezovanja glede planiranja razvoja, združevanja dela in sredstev, ustvarjanja in razporejanja dohodka ter čistega dohodka, skupnih osnov in meril delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, urejanje odnosov med proizvodnimi in trgovskimi organizacijami, urejanje svobodne menjave dela, zadovoljevanja interesov v krajevnih skupnostih in drugih za razvoj organizacij združenega dela in skupnosti pomembnih vprašanj.

2. DRUŽBENO DOGOVARJANJE IN SAMOUPRAVNO SPORAZUMEVANJE

Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje se počasi uveljavlja kot temeljna oblika samoupravnega urejanja odnosov na posameznih področjih.

DRUŽBENO DOGOVARJANJE

- Na področju izvajanja družbenih dogovorov, s katerimi se ureja posamezna vprašanja v okviru republike in regij, je potrebno zagotoviti večjo informiranost udeležencev o njihovem izvajanju,
- zagotoviti bo potrebno večjo stopnjo odgovornosti za izvajanja družbenih dogovorov,
- v občini je potrebno redno spremljati izvajanje vseh sprejetih družbenih dogovorov in o tem obveščati vse udeležence,
- pripraviti je potrebno družbeni dogovor o razporejanju dohodka in čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo

SAMOUPRAVNO SPORAZUMEVANJE

V prihodnjem obdobju moramo v občini spodbujati samoupravno sporazumevanje kot obliko urejanja specifičnih vprašanj med temeljnimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi na posameznih področjih delovanja.

- V večji meri moramo težiti za tem, da bodo pobude za samoupravno sporazumevanje prihajale iz temeljnih celic našega samoupravnega sistema,
- prizadevati si moramo za doslednejše spremljanje in izvajanje sprejetih samoupravnih sporazumov,
- s kontinuiranim delovanjem si moramo prizadevati, da bodo temeljne samoupravne organizacije in skupnosti po poti samoupravnega sporazumevanja samoupravno reševale svoje interese in cilje.

3. OBLIKE SAMOUPRAVNE ORGANIZIRANOSTI IN DELOVANJA DELAVCEV V OBČINI

Na področju delegatskega sistema moramo delovati zlasti pri urejanju naslednjih vprašanj

- skrbeti, da bo socialna sestava delegacij ustrezna in da bodo zastopani v njih vsi deli delovnega procesa,
- zagotavljati moramo nenehno usposabljanje članov delegacij za njihovo odgovorno delo,
- izboljšati je potrebno vsebino dela delegacij, zagotoviti povratno informiranje delegatov o sejah občinske skupščine in zagotoviti odgovornost za delo članov delegacij in delegatov,
- za boljše delovanje je nujno potrebno doseči vsebinsko in časovno uskladitev programov dela med občinsko skupščino, DPO, SIS in krajevnimi skupnostmi in TOZD,
- v pripravah na naslednje volitve naj se povsod, kjer to pogoji omogočajo, predvidijo posebne delegacije,
- v poslovnih delegacij je potrebno zagotoviti sprejemanje stališč z večino glasov vseh izvoljenih članov delegacij, obenem pa upoštevati stališča, ki so jih samoupravne organizacije in skupnosti samoupravno opredelili v svojih srednjeročnih in letnih programih dela,
- gradiva za seje naj predlagatelji pošiljajo pravočasno. Gradivo naj bo pripravljeno v obliki kratkih izvlečkov, ki pa jih naj prejmejo vsi člani delegacije,
- strokovne službe samoupravnih organizacij in skupnosti so dolžne skupaj z individualnimi poslovnimi organi pomagati delegacijam pri zavzemanju stališč do posameznih gradiv, poleg njih pa naj pri obravnavi posameznih gradiv nudijo pomoč tudi člani IO SIS,
- IO so tisti organi samoupravljanja SIS, ki morajo skrbeti za izvajanje politike SIS, za izvedbo sklepov in stališč ter s povratno informacijo seznanjajo skupščino o tem, na sejo skupščine naj se pošlje delegata, ki je seznanjen s področjem, ki bo obravnavano, če pa en sam ni dovolj, naj se določi za določeno področje posebnega delegata,
- oceniti je potrebno delo IO, skupščin, odborov za SLO in DS in organe samoupravne kontrole

4. OBČINSKA SKUPŠČINA KOT ORGAN DRUŽBENEGA SAMOUPRAVLJANJA IN USKLAJEVANJA SAMOUPRAVNIH INTERESOV TER NJENI ORGANI

Občinska skupščina mora s svojim delovanjem vsestransko pripravljati, usklajevati in odločati o skupnih interesih delovnih ljudi in občanov, mora biti usmerjevalec samoupravnega izražanja in uresničevanja družbenih procesov v združenem delu tako, da se uresničuje splošni družbeni interes.

4.1. Programiranje dela skupščine

Programiranje dela skupščine še vedno v celoti ne uresničuje ustrezne vloge vezovalca in usklajevalca interesov v občini, zlasti zaradi premalo vsebinsko in no opredeljenega delovanja vseh samoupravnih organizacij in skupnosti, KS, SIS in društev.

- Vsi družbeni subjekti morajo medsebojno vsebinsko in rokovno vskladiti svoje delovanje s skupno sprejetim programom dela občinske skupščine
- Skupščina s svojim izvršnim svetom stalno spremlja izvajanje sklepov, stališč, poročil ter v povezavi z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, kontinuirano deluje na njihovem dograjevanju.

4.2. Način in vsebina dela zborov skupščine

- Nadaljevati s samostojnimi zasedanji vseh treh zborov skupščine
- **Zbor združenega dela** mora nositi vso odgovornost za hitrejši razvoj gospodarskega poslovanja ter standarda delovnih ljudi, sprejemati stališča in ukrepe za zaščito samoupravnih odnosov in družbene lastnine
- Delovanje ZSD mora biti tesneje povezano ne le preko svojih delegacij in volivcev, ampak tudi s samoupravnimi organi organizacij združenega dela. Večja odgovornost za delovanje delegacij morajo prevzeti samoupravni in poslovodni organi ter družbenopolitične oorganizacije v organizacijah združenega dela.
- Gradiva za ZSD morajo obravnavati tudi samoupravni organi in poslovodni organi na zahtevo delegacije.
- Gradivo za seje ZSD je potrebno pošiljati poleg delegacijam tudi individualnim poslovnim organu, delavskemu svetu in sindikalni organizaciji OZD.
- Delegacije naj proučijo svoje poslovniške delovanja in jih ustrezno spremljajo, dopolnijo (npr. obvezno poročanje o predhodni seji Skupščine, odgovornost za ostanek iz seje, pozivanje na seje delegacije ustrezne strokovne službe in podobno).

- Zbor krajevnih skupnosti

- Povečati usklajevanje stališč med delegacijo in svetom KS in skupnostjo krajevnih skupnosti.
- Večja povezanost KS z OZD v in izven KS.

- Družbenopolitični zbor

- Družbenopolitične organizacije morajo zagotoviti udeležbo delegatov na seji skupščine.
- Poglobljena aktivnost DPO do vseh družbenih tako političnih kot ekonomskih dejavnosti, širši sodelovanje pri pripravi gradiv za seje skupščine, odgovornost za ostanek iz seje, pozivanje na seje delegacije ustrezne strokovne službe in podobno.

4.3. Povezovanje posameznih zborov skupščine občine s skupščinami skupnosti in biti konkretno opredeljeno že v programu dela

4.4. Druga vprašanja

- Gradiva z izvlečki pravočasno pošiljati delegacijam ter bolj uskladiti tematska gradiva posameznih sej zborov skupščine. O tem sprejmejo ustrezne sklepe izvršni svet in izvršni svet.
- Informiranje delovnih ljudi in občanov ni zadovoljivo zato naj se oblikuje uradna informacijski center ter v Logaskih novicah objavlja delegatska priloga z vsebino najširših gradiv za seje skupščine občine
- Usposabljanje delegatov ter njihovo izobraževanje mora postati stalni sestavni del programov delovanja družbenopolitičnih organizacij
- Delovanje skupščine občine pri uresničevanju zakona o združenem delu mora biti tako, da opozarja, vzpodbuja ter ukrepa v primerih odstopanja od določil zakona.
- Skupščina mora v večji meri sprejemati stališča in usmeritve na vseh družbenopolitičnih in ekonomskih in družbenopolitičnih področjih vse manj pa ohranjati klasično oblastnega organa s sprejemanjem odločitev in sklepov.
- Sprejete samoupravne sporazume in družbene dogovore, katere je skupščina pisala, le redko spremljajo organi, ki so za to zadolženi in premalo poročajo o njihovi realizaciji določb sporazumov in dogovorov. Potrebna je večja zaostriženost spremljanja sprejetega. Poleg tega pa je nujno postaviti večjo odgovornost med delegati, ki delujejo v posameznih organih in skupnostih in skupščini kot udeleženko sporazuma ali dogovora.

4.5. Izvršni svet skupščine občine

- delo IS in UO mora biti v bodoče še bolj prilagajena zahtevam delegatskega sveta, ker se mora odražati v doslednejšem izvajanju sprejete politike na vseh področjih in v učinkovitem in pravočasnem informiranju delegatov ter ostalih dejavnosti v občini o celovitem stanju in razvojnih problemih,
- za realizacijo sprejetih nalog, sklepov in stališč je nujno zaostriženost odgovornosti sameznih nosilcev, članov IS, predstojnikov UO in drugih,
- realizirati zakon o državni upravi, kar pomeni, ustrezno organizirati delovanje vseh organov in IS, zlasti je poiskati ustrezno rešitev za učinkovito delovanje na področju planiranja, odnosno izvajanja nalog v oddelku za gospodarstvo, nadaljevanje sekretariata za vsa ostala upravna področja in strokovne službe za izvajanje delovanja IS in SO
- zagotoviti še uspešnejše koordiniranje dela med UO in strokovnimi službami, nujno je združiti strokovne službe SIS, odnosno nekatere naloge in dela izven okvira UO SO.

4.6. Delovanje upravnih organov

- V upravnih organih bi bilo potrebno delovati zlasti v naslednjih smereh
- prizadevati si za okrepitev izobrazbene strukture delavcev in za ustrezno širitev in dopolnitev z delavci v posameznih upravnih organih zlasti na področju planiranja in izvedbe,

pravni organi morajo v bodoče celovito spremljati izvajanje splošnih aktov, ki jih prejme občinska skupščina in o stanju ter problematiki s področja dela upravnega organa poročati občinski skupščini.

izadevati si za uvajanje avtomatske obdelave podatkov in s tem zagotoviti bolj kvalitetno delo posameznih referentov.

delati in sprejeti stimulativen sistem delitve po delu, ki bo dajal možnosti za zaposlitev visoko strokovno usposobljenih kadrov v upravnih organih.

kadrovanju upoštevati zlasti višjo strokovno usposobljenost ter skrbeti za krepitev izobrazbene strukture delavcev skladno z nalogami upravnih organov, zlasti na področju planiranja je zagotoviti ustrezne kadre.

Pravosodje

Potrebno je dosledno uveljavljati družbenopolitično in zakonsko opredeljeno funkcionalnega sodstva. V polni meri moramo zagotavljati in razvijati varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine ter omogočati nudenje pravne pomoči občanom.

SEBINA DELA OBČINE KOT KOMUNA NA PODROČJU URESNICEVANJA KOMUNALNEGA SISTEMA

Reprodukcija in planiranje

Občina je dolžna na vseh področjih družbenega planiranja spremljati uresničevanje planskih aktivnosti s tem, da se pravočasno sprejmejo vsi planski dokumenti (letni, rednoročni, dolgoročni, prostorski).

na osnovi prostorskega plana je potrebno izdelati še urbanistične zazidalne in krajske načrte.

planske odločitve OZD, SIS in KS se morajo izvajati v skladu s sprejetimi temeljnimi planiranjem.

je dolžan spremljati uresničevanje sprejetih planskih dokumentov, ugotavljati odstopanja in vzroke zanje in predlagati skupščini občine ustrezne ukrepe.

Delovanje infrastrukture na področju komunale, stanovanjske politike, zemljiške politike, storitvenih dejavnosti, preskrbovalne politike

1. Komunalna dejavnost

Na področju komunalnih dejavnosti je potrebno zmanjšati vpliv izvajalcev ter aktivirati uporabnike. Pri usklajevanju in razreševanju zadev je potrebno pristojnosti in odgovornosti med vsemi nosilci. Potrebno je še povečati sodelovanje in usklajevanje z območnimi SIS.

2. Stanovanjska politika

Samoupravne odnose v okviru SSS moramo oživiti predvsem v OZD in hišnih svetov. Planiranje mora temeljiti na dejanskih potrebah OZD v okviru razpoložljivih finančnih možnosti. Pospeshevati moramo družbeno usmerjeno in združno gradnjo ter prostorsko obdelati in komunalno opremiti dogovorjene komplekse tako, da te priprave odlagajo začetka gradnje. Zemljišča je potrebno pridobiti v družbeno lastnino in izbrati kriterije za oddajanje v uporabo za graditev.

3. Zemljiška politika

Razporeditev gospodarstva moramo razdeliti med osnovne porabnike tako, da ne bo okrnjena primarna dejavnost – kmetijstvo in gozdarstvo. Med kmetijstvom in gozdarstvom je potrebno upoštevati trendov in primernosti zemljišč določiti smeri razvoja v prostoru s poudarkom proizvodnje hrane in čuvanja kvalitetnih kmetijskih zemljišč pred posejstvom.

kmetijsko zemljiška skupnost mora voditi politiko združevanja zemljišč spontano ali organizirano (agrarne operacije), kjer je to površinsko in ekonomsko utemeljeno. V ta namen mora pridobiti čimveč zemljišč v družbeno lastnino. Zemljišča nekmetijskih (kmetijska in gozdna) je potrebno do 15. 2. 1981 opredeliti in pričeti s prenosom v družbeno lastnino proti odškodnini.

V kmetijsko zemljiški skupnosti moramo okrepi strokovnost, zagotoviti večji vpliv in sodelovanje pri izvajanju zemljiške politike in zakonodaje.

4. Storitvena dejavnost

Na področju malega gospodarstva moramo s posameznimi ukrepi spodbujati delovanje tudi takih obrtnih dejavnosti, ki ekonomsko niso donosne za njihove nosilce.

izvajati moramo sprejeti družbeni dogovor o pospeševanju malega gospodarstva in sprejeti program razvoja malega gospodarstva v občini.

spodbujati moramo poslovno sodelovanje malega gospodarstva z industrijo.

5. preskrba

Delovati moramo za izboljšanje preskrbe v občini ter zagotoviti ustrezno organiziranost prostorske in sanitarne pogoje za delo trgovskih organizacij ter boljše sodelovanje z njimi.

Za hitrejšo urejanje področja preskrbe v občini je potrebno proučiti delovanje posameznih svetov v občini.

Svobodna menjava dela

1. Svobodna menjava dela med uporabniki in izvajalci SIS družbenih dejavnosti

Zaradi doseganja poenostavljanja in že utečenega avtomatizma, ki je posledica avtonomne republike do sedaj dogovorjenih standardov in normativov, se je potrebno na področju specifik v naši občini oziroma v posamezni SIS dogovoriti za »naše« standardov in normative z upoštevanjem zakonov o svobodni menjavi dela na posameznem področju družbenih dejavnosti.

Izvajalci bodo morali na osnovi tako dogovorjenih standardov in normativov formirati ceno za posamezno storitev, ter se za tako ceno dogovoriti z uporabniki z upoštevanjem, da je skupščina SIS mesto dogovarjanja in usklajevanja, ne pa mesto merjenja moči med izvajalci in uporabniki, le-ti pa bi morali predhodno zagotoviti medsebojno uskladitev ob upoštevanju in interesov vseh izvajalcev posamezni SIS.

Strokovna služba bi morala delovati izključno za potrebe samoupravnih institutov SIS, ne pa biti v funkciji izvajalcev ali uporabnikov.

Oživetje je in zagotoviti kontrolo nad izvajanjem programov storitev predvsem preko organov delavske kontrole (vsebinska programov). Ni si mogoče predstavljati, da je predmet menjave dela program storitev brez preverjanja, ali je ta po svojem obsegu in vsebini opravljen, ali ne.

Za boljše delo temeljnih delegacij morajo te dobiti enakopraven status, kod ga imajo delavski sveti, oziroma sveti KS, in delegacije za zbornice občinske skupščine, predvsem znotraj posamezne temeljne samoupravne skupnosti.

Oblikovati je potrebno skupščine zvez društev in zagotoviti njihovo delovanje v skupščinah SIS v skladu z skupščinskim sistemom in delegatskimi razmerji – zagotoviti dvodomni sistem.

5.3.2. Razvojni smotri delovanja SIS

Zaradi celovitosti področja socialne varnosti dati družbenopolitično težo na delu skupnosti socialnega varstva, njenem mestu in vlogi v DPS in med posameznimi SIS s področja socialne varnosti.

Zagotoviti moramo enakomernejši razvoj vseh družbenih dejavnosti, kar pomeni, da moramo hitreje kod dosedaj razvijati zlasti kulturo, telesno kulturo, otroško varstvo, socialno skrbstvo ter raziskovalno dejavnost.

Dosledneje moramo spoštovati načelo o oblikovanju politike na tem področju v skupščinah SIS, medtem ko so izvršni odbori skupščin le izvajalci tako sprejete politike, s poudarkom na kolektivni odgovornosti in hkrati delu.

5.3.3. Organiziranost družbenih dejavnosti

Razprave okoli združevanja šol je strokovno, družbeno in politično proučiti ter zaključiti.

SIS moramo tako organizirati, da bodo imeli izvajalci v družbenih dejavnostih in uporabniki storitev v skupščinah enakopraven položaj.

Zavzemati se moramo za celovito izravnavo finančnih bremen naših občanov z občani, ki živijo v razvitejših občinah. Tega verjetno ne bo mogoče dosegati samo z vzajemnostjo in solidarnostjo, temveč bomo morali usmeriti vse sile in sredstva za krepitev in akumulativno sposobnost občinskega gospodarstva.

Oceniti moramo celokupno obremenjenost naših občanov z občani razvitejših in ekonomsko močnejših sredin z vidika vseh treh oblik porabe.

5.3.4. Vloge samoupravnih interesnih skupnosti v družbenopolitični skupnosti

Zagotoviti moramo pogoje, da bodo lahko skupščine SIS, ki so sestavni del skupščinskega sistema, sočasno, kot četrti zbor z občinsko skupščino obravnavale vprašanja iz svoje pristojnosti.

5.3.5. Svobodna menjava dela med delovno skupnostjo skupnih strokovnih služb in skupščinami SIS

Skupne strokovne službe SIS moramo kadrovsko okrepiti (plan – analize, pravno – normativni del) zaradi opravljanja nalog in doseganja smotra, zaradi česar so bile ustanovljene.

Zaključiti je potrebno začeto delo pri oblikovanju enotne in enovite skupne strokovne službe za vse SIS s področja gospodarstva in gospodarstva.

Zaključiti je potrebno začeto delo pri oblikovanju novega samoupravnega sporazuma in iz njega izhajajoče pogodbe, upoštevajoč ceno, obseg in kakovost storitev ter izpeljati postopke odločanja o sprejemu SS in pogodbe v skupščinah SIS.

Oživiti delo delavske kontrole.

5.4. Javnost dela in osebna ter kolektivna odgovornost

- javnost dela in osebno ter kolektivno odgovornost moramo zagotoviti s sprotim preverjanjem realizacije sprejetih sklepov in stališč.
- na neizvajanje sklepov in stališč bi morali hitreje reagirati, zaradi sprotnega odpravljanja žarišč eventualnih konfliktnih situacij in sicer celovito in sočasno na vseh nivojih (skupščine SIS in DPO).

6.1. Vodstva družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti morajo dosledno spoštovati določila statutov KS in ugotoviti, katera so tista vprašanja, o katerih morajo obvezno razpravljati in sklepati delovni ljudje in občani na svojem zboru. Opustiti je treba prakso, da se za celo KS sklicuje enoten zbor. Zbore občanov je treba sklicevati po naseljih, ulicah stanovanjskih blokih ipd. Vodstva družbenopolitičnih organizacij morajo doseči, da se v večjih krajevnih skupnostih oblikujejo VAŠKI SVETI KS kot metode dela in temeljna sredina za delegiranje delegatov v različne samoupravne organizme v krajevni skupnosti. Občinska konferenca SZDL naj skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami izdela postopek – navodilo, kako je treba voditi – opraviti – zaključiti zbor občanov in kakšen naj bo postopek – usoda sprejetih sklepov.

6.2. Ne glede na izrečeno mnenje o delovanju skupščin krajevnih skupnosti lahko kljub nekaterim pomanjkljivostim rečemo, da so dosežene občutne kvalitete sprejembe v delovanju krajevnih skupnosti. Ob doseženih uspehih pa bi v bodoče morali uredniti še naslednje:

- povsod tam, kjer so pogoji je treba oblikovati skupščine KS pa tudi v najmanjših KS,
- vzpostaviti je treba več medsebojnega povezovanja v oblikah dela med organi krajevne skupnosti in vodstvi družbenopolitičnih organizacij na vseh nivojih. Še posebej vez je treba vzpostaviti med vodstvi in samoupravnimi organi samoupravnih delovnih organizacij in skupnosti,
- v vse oblike samoupravnega organiziranja in delu vseh krajevnih samoupravnih vzvodov se morajo obvezno vključiti hišni sveti, zbori stanovalcev (še niso oblikovani), enote samoupravnih interesnih skupnosti (še prav tako niso oblikovane), družbene organizacije in društva ipd.

6.3. Čimprej je treba uskladiti normativno opredeljene pristojnosti med sveti in skupščinami krajevnih skupnosti oz. zbori občanov in delovnih ljudi. Tudi v manjših KS bi sveti krajevnih skupnosti morali biti delegatsko oblikovani. Delegatje bi bili: vodstva družbenopolitičnih organizacij, posamezna naselja in zaselki ter temeljne samoupravne organizacije in skupnosti, ne glede na to, če teh na območju posamezne KS ni. Seveda je delegate te vrste treba izbrati izmed delavcev, ki stanujejo v konkretni krajevni skupnosti. Več kot doslej bo treba storiti, da bodo sveti KS zares izvršili organi skupščin – tam, kjer teh ni pa nosilci uresničevanja tistih nalog, za katere jih pooblastijo v skladu s statutom zbori občanov. Sveti morajo biti nosilci operativnih nalog, koordinator in organizator dela. Pri tem pa morajo polno angažirati druga delovna telesa kot pomožne ne skupščin oz. krajevnih skupnosti.

6.4. Delo komisij in odborov lahko ocenimo kot zelo koristno, vendar njihovo delo in rezultati dela niso vedno zadovoljivi. Vzrokov je več. Eden izmed njih je gotovo tudi ta, da pogosto krajevne skupnosti imenujejo komisije ali odbore za problematiko, za katero imamo v kraju že društvo, organizacijo ali delegacijo delegacijo. Tudi pri krajevnih vodstvih družbenopolitičnih organizacij često delujejo organi za ista področja dela – problematiko. Najprej bi morali vložiti napore za aktiviranje teh struktur. Za razreševanje nalog na posameznem področju bi programsko usmerjali in usposabljali ljudi za opravljanje teh in podobnih funkcij. Skorajda v vseh KS še tovrstnih komisij, odborov niso oblikovali. Socialistična zveza je odgovorna za delovanje teh organov, zato je treba le-te čimprej oblikovati, vendar samo za tista področja, za katera niso pokrita z drugimi oblikami samoupravnega ali družbenopolitičnega delovanja.

6.5. Krajevna vodstva družbenopolitičnih organizacij in krajevnih skupnosti morajo ponovno oceniti pomembnost funkcioniranja potrošniških svetov in oživeti njihovo delo. Vprašanje bi morali obravnavati tudi občani na svojih zborih, saj gre nedelavnost potrošniških svetov prav v njihovo škodo.

6.6. Ugotavljamo, da so krajevna vodstva družbenopolitičnih organizacij pri danjem delu vaških svetov posvečala premalo pozornosti. Pred vsemi vodstvi družbenopolitičnih organizacij stoji obveza, da to obliko organiziranja in dela delovnih in občanov čimprej oživimo, tam, kjer pa še vaških svetov ni oblikovanih, jih je čimprej oblikovati, ker je prav ta način samoupravnega organiziranja predpogoj za boljše samoupravljanje in večje aktivnosti delovnih ljudi in občanov v konkretni krajevni skupnosti.

7. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

Obogatiti je potrebno naš politični sistem s takšnimi oblikami demokratičnega delovanja, ki bodo omogočali, da se bo pluralizem samoupravnih interesov čim bolj izražal v okviru demokratičnega samoupravnega odločanja. Za uresničitev tega načela je zelo pomembno delovanje in angažiranost družbenopolitičnih organizacij kot nosilcev politične aktivnosti. DPO morajo v polni meri prevzeti odgovornost in se nenehno usposabljati, da bo občina kot samoupravna skupnost s celotno odgovornostem, predvsem pa z delovanjem delegacij in delegatskih skupščin, resnično odražala svojo revolucionarno družbeno-politično vlogo na vseh področjih družbenega življenja.

GRADIVO JE PRIPRAVLJENO
DELOVNA SKUPINA SKUPŠČINE OBČINE
DPO

Osnutek amandmajev k ustavi SR Slovenije

I. AMANDMA

1. Vsi organi oblasti in samoupravljanja ter drugi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij zagotavljajo v okviru svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti, uresničevanje interesov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v družbenoekonomskih in političnih odnosih socialističnega samoupravljanja, zlasti pa v delegatskem sistemu, in tudi pogoje za uresničevanje pravic, obveznosti in odgovornosti delovnih ljudi in občanov v samoupravnih in drugih organizacijah in skupnostih v družbenopolitičnih skupnostih.

Organizacija, sestava in način dela kolektivnih organov oblasti in samoupravljanja se urejajo tako, da se zagotavljajo kolektivno delo, odločanje in odgovornost ter enakopravnost članov ter organov pri uresničevanju njihovih pravic, dolžnosti in odgovornosti, določenih z ustavo oziroma statutom in zakonom.

Vsak član kolektivnega organa je osebno odgovoren za delo v skladu s svojimi pravicami in dolžnostmi za delo in odločitve tega organa. Vsak član kolektivnega organa, ki je pooblaščen, da sodeluje pri delu drugih organov in teles, mora po načelih delegatskega sistema ravnati v skladu s pooblastili, smernicami in stališči tega organa.

Vsi organi oblasti in samoupravljanja in drugi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij morajo izvrševati svoje pravice in dolžnosti tako, da je omogočeno uresničevanje družbenega nadzorstva nad njihovim delom.

2. S tem amandmajem se dopolnjujejo določbe 1. točke II. poglavja II. dela ustave SR Slovenije.

II. AMANDMA

1. Voljeni in imenovani funkcionarji in drugi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, za katere tako določajo ustava, statut ali zakon, se volijo oziroma imenujejo za dobo do štirih let, če za posamezne izmed njih ustava ne določa drugače.

Voljeni in imenovani funkcionarji in drugi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, za katere tako določajo ustava, statut in zakon, so lahko izvoljeni oziroma imenovani za isto funkcijo največ dvakrat zaporedoma, če za posamezne izmed njih ustava ne določa drugače.

Dolžino mandatne dobe in omejitev ponovne izvolitve oziroma imenovanje izvoljenih in imenovanih funkcionarjev in drugih nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, za katere tako določajo ustava, statut in zakon, določajo ustava oziroma v skladu z ustavo statut, zakon ali poslovnik skupščine družbenopolitične skupnosti.

Dolžino mandatne dobe nosilcev pravosodnih funkcij in družbenega pravobranilca samoupravljanja in možnost njihove ponovne izvolitve oziroma imenovanja ureja zakon.

2. S tem amandmajem se nadomesti 182. člen ustave SR Slovenije.

III. AMANDMA

1. Predsedstvo republike sestavlja sedem članov, ki jih volijo občinske skupščine in skupščine skupnosti občin kot posebnih družbenopolitičnih skupnosti, ter predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije in predsednik republike, ki sta člana predsedstva Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki sta člana predsedstva republike po položaju.

Člani predsedstva republike so izvoljeni, če je za listo kandidatov za članstvo v predsedstvu glasovala večina delegatov v dveh tretjinah občinskih skupščin ter skupnosti občin kot posebnih družbenopolitičnih skupnosti.

2. Predsednika predsedstva republike voli skupščina SR Slovenije izmed članov predsedstva.

Predsednik predsedstva republike se voli za eno leto in je lahko največ dvakrat zaporedoma izvoljen za to funkcijo.

Postopek in način volitev predsednika in članov predsedstva republike določa zakon.

3. S tem amandmajem se nadomestijo prvi trije in četrti odstavek 383. člena SRS Slovenije ter dopolnita 335. in 350. člen ustave SR Slovenije.

IV. AMANDMA

1. Za predsednika izvršnega sveta ne more biti ista oseba izvoljena dvakrat zaporedoma.

Člani izvršnega sveta, republiški sekretarji in drugi z zakonom določeni funkcionarji, ki vodijo republiške upravne organe, so lahko največ dvakrat zaporedoma izvoljeni oziroma imenovani na isto funkcijo.

2. Izvršni svet odloča z večino glasov vseh članov.

3. S tem amandmajem se nadomestijo peti in šesti odstavek 294. člena in prvi odstavek 397. člena ustave SR Slovenije.

V. AMANDMA

1. Ustavno sodišče sestavlja deset sodnikov. Sodnike ustavnega sodišča predlagajo Predsedstvo republike in Skupščina Socialistične republike Slovenije. Sodniki ustavnega sodišča se volijo za dobo do petih let in po poteku te dobe ne morejo biti ponovno izvoljeni.

2. Predsednika ustavnega sodišča voli Skupščina Socialistične republike Slovenije izmed sodnikov na predlog Predsedstva republike za eno leto in je lahko največ dvakrat zaporedoma izvoljen za to funkcijo.

3. S tem amandmajem se nadomestita prvi in drugi odstavek 425. člena ustave SR Slovenije.

gotovitve in usmeritve

činu oblikovanja samoupravnih organov in metod dela SIS na področju družbenih dejavnosti:

Zakon o skupnih osnovah svobodne menjave dela in na njegovi podlagi sprejeti in na posameznih področjih družbenih dejavnosti so okvirno opredelili vsebino in uresničevanja odnosov svobodne menjave dela v oz. po SIS, kot tudi izhodišče neoupravno organiziranost SIS. Določbe posebnih zakonov, ki predstavljajo neoupravno organiziranost SIS kot tudi uvedbo zakonsko podlago za oblikovanje samoupravnih organov SIS ter jajo konkretno načel, oblik in metod kolektivnega dela in odgovornosti pa terjajo konkretno načel in načel v samoupravnih splošnih aktih skupnosti.

Pri dograjevanju organiziranosti samoupravnih organov in metod dela SIS v skladu z javno zakonodajo in uresničevanjem načela kolektivnega dela in odgovornosti izhajajo predvsem iz vloge SIS kot oblike samoupravnega organiziranja združenega dela oz. združevanja dela in sredstev v zvezi z zadovoljevanjem skupnih potreb delavcev v združenem delu ter delovnih ljudi in občanov na posameznih področjih družbene reprodukcije. Upravni sporazum o temeljih plana družbenih dejavnosti predvsem v zvezi z povezovanjem družbenega dela na področju materialne dejavnosti in na področju družbenih dejavnosti je potrebno da organiziranost SIS kar najbolj neposredno in enakopravno dogovarjanje med tistimi, ki opravljajo storitve in uporabniki storitev. Dogovarjanje o skupnem razvojnem planu določeno v skladu s potrebami združenega dela ter v skladu z obstoječimi materialnimi možnostmi ni izključno stvar dogovora med uporabniki storitev in delavci, ki se mora pri tem upoštevati tudi interese drugih področjih združenega dela in družbenega razvoja. Zato je potrebno zagotoviti, da bodo samoupravni splošni akti in plani družbenih dejavnosti posebnega družbenega pomena, ki omogočajo zakonitske možnosti za samoupravno urejanje posebnosti planiranja sameznem področju teh dejavnosti, v skladu z dogovori o temeljih plana oz. plani skupnosti.

Prav tako je potrebno, da bodo v nadaljnjem procesu uveljavljanja sistema planiranja predpostavki, da bodo v nadaljnjem procesu uveljavljanja sistema planiranja, ki se nanašajo na planirani razvoj, do največje mere razčiščene in določene v postopkih demokratičnega sprejemanja in usklajevanja planskih aktov od KS navzgor, je treba doseči, da bodo tudi v oblikah in metodah dela SIS izražene slabosti, ki so danes še prisotne. Te se kažejo v težnjah posameznih organov in občanov planskih razmerij neodvisno od medsebojnega sočasnega nastajanja in uveljavljanja teh odnosov. Vse to pa se seveda odraža tudi v težnjah po takšni notranji organiziranosti SIS ki ob neustreznih metodah dela vzdržuje stare - delitvene odnose. Zato je potrebno, da se v smislu mesta za dogovarjanje in sporazumevanje, ki po smotrnem funkcioniranju posameznega celovitega družbenega področja, pa je potrebno upoštevati tudi okoliščino, da funkcije SIS niso na vseh področjih enake in bi bilo zato nujno potrebno njihovo notranjo organiziranost podrediti po smotrnem funkcioniranju posameznega celovitega družbenega področja. i tem je potrebno še posebej poudariti razmerja skupščin SIS do skupščin DPS, ki se vključujejo v smislu enakopravnega odločanja o vprašanih s posameznem področju ki so v pristojnosti skupščine DPS.

Prav tako je potrebno, da se v nadaljnjem procesu uveljavljanja sistema planiranja, ki se nanašajo na planirani razvoj, do največje mere razčiščene in določene v postopkih demokratičnega sprejemanja in usklajevanja planskih aktov od KS navzgor, je treba doseči, da bodo tudi v oblikah in metodah dela SIS izražene slabosti, ki so danes še prisotne. Te se kažejo v težnjah posameznih organov in občanov planskih razmerij neodvisno od medsebojnega sočasnega nastajanja in uveljavljanja teh odnosov. Vse to pa se seveda odraža tudi v težnjah po takšni notranji organiziranosti SIS ki ob neustreznih metodah dela vzdržuje stare - delitvene odnose. Zato je potrebno, da se v smislu mesta za dogovarjanje in sporazumevanje, ki po smotrnem funkcioniranju posameznega celovitega družbenega področja, pa je potrebno upoštevati tudi okoliščino, da funkcije SIS niso na vseh področjih enake in bi bilo zato nujno potrebno njihovo notranjo organiziranost podrediti po smotrnem funkcioniranju posameznega celovitega družbenega področja. i tem je potrebno še posebej poudariti razmerja skupščin SIS do skupščin DPS, ki se vključujejo v smislu enakopravnega odločanja o vprašanih s posameznem področju ki so v pristojnosti skupščine DPS.

Prav tako je potrebno, da se v nadaljnjem procesu uveljavljanja sistema planiranja, ki se nanašajo na planirani razvoj, do največje mere razčiščene in določene v postopkih demokratičnega sprejemanja in usklajevanja planskih aktov od KS navzgor, je treba doseči, da bodo tudi v oblikah in metodah dela SIS izražene slabosti, ki so danes še prisotne. Te se kažejo v težnjah posameznih organov in občanov planskih razmerij neodvisno od medsebojnega sočasnega nastajanja in uveljavljanja teh odnosov. Vse to pa se seveda odraža tudi v težnjah po takšni notranji organiziranosti SIS ki ob neustreznih metodah dela vzdržuje stare - delitvene odnose. Zato je potrebno, da se v smislu mesta za dogovarjanje in sporazumevanje, ki po smotrnem funkcioniranju posameznega celovitega družbenega področja, pa je potrebno upoštevati tudi okoliščino, da funkcije SIS niso na vseh področjih enake in bi bilo zato nujno potrebno njihovo notranjo organiziranost podrediti po smotrnem funkcioniranju posameznega celovitega družbenega področja. i tem je potrebno še posebej poudariti razmerja skupščin SIS do skupščin DPS, ki se vključujejo v smislu enakopravnega odločanja o vprašanih s posameznem področju ki so v pristojnosti skupščine DPS.

snutek amandmajev k ustavi SFRJ

MANDMA

Vsi organi oblasti in samoupravljanja ter drugi nosilci samoupravnih, javnih in družbenih funkcij zagotavljajo v okviru svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti uresničevanje interesov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v družbenoekonomskih in političnih odnosih socialističnega samoupravljanja, zlasti pa v delegatskem sistemu, in pogoje za uresničevanje pravic, obveznosti in odgovornosti delovnih ljudi in občanov v samoupravnih in drugih organizacijah in skupnostih in v družbenoekonomskih skupnostih. Organizacija, sestava in način dela kolektivnih organov oblasti in samoupravljanja terjajo tako, da se zagotavlja kolektivno delo, odločanje in odgovornosti ter enakopravnost članov teh organov pri uresničevanju njihovih pravic, dolžnosti in odgovornosti določenih z ustavo oziroma statutom in zakonom.

enakopravno odločanje uporabnikov in izvajalcev o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih. V zvezi s tem je potrebno okrepi odgovornost skupščine in njenih zborov ter s tem tudi članov skupnosti, ne le v procesu samoupravnega sporazumevanja, ampak tudi pri uresničevanju skupno sprejetih samoupravnih dogovorov in odločitev.

Delo skupščine vodi predsednik, ki ga izvoli skupščina SIS izmed članov delegacij. V primeru dvodomne sestave skupščine SIS izvoli predsednika zbora vsak zbor samostojno izmed članov svojih delegacij.

Mandat predsednika skupščine in predsednikov zborov skupščin SIS, ki se vključujejo v enakopravno odločanje skupščin DPS, se praviloma uskladi s trajanjem mandatske dobe za predsednike skupščin in zborov skupščin ustreznih DPS; v skupščinah drugih SIS pa se oblikujejo ustrezne statutarne rešitve na podlagi celovite ocene razmer in metod delovanja skupščine skupnosti in njenih zborov.

Predsednik skupščine SIS predstavlja skupnost v stikih z drugimi SIS, skupščinami DPS, DPO in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi. Predsednik skupščine praviloma opravlja tudi funkcijo zastopanja skupnosti v pravnem prometu.

Za opravljanje nalog, ki so povezane z usklajevanjem dela skupščine in njenih zborov (npr. določanje predlogov dnevnih redov sej zborov skupščine, spremljanje zagotavljanja pogojev za delo delegatov ipd.) se oblikuje **koordinacijsko telo predsedstva** kot metoda dela skupščine. Člani koordinacijskega telesa so predsednik skupščine, ter predsedniki zborov in njihovi namestniki oz. podpredsedniki (v primerih, ko jih voli skupščina v skladu s samoupravnimi splošnimi akti posamezne skupnosti).

2. Skupščina SIS oblikuje **skupne samoupravne organe** (nega ali več) za urejanje skupnih zadev pripravo in izvrševanje samoupravno sprejetih delegatskih odločitev skupščin na področju svobodne menjave dela, uresničevanje sistema družbenega planiranja in izvajanja pravic posameznikov na podlagi sprejetih zakonov (npr. odbor za družbeno planiranje, uresničevanje svobodne menjave dela, kadrovske politike ipd.).

Po potrebi lahko skupščina skupnosti oz. njena zbora oblikuje tudi **stalna ali občasna delovna telesa** za organiziranje in usklajevanje priprav za samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje v skupščinah SIS ter za zagotavljanje uresničevanja sprejetih delegatskih odločitev. Tako skupni samoupravni organi kot delovna telesa nimajo pristojnosti odločanja izven izvrševanja sprejetih odločitev skupščine.

Člane skupnih samoupravnih organov in delovnih teles izvoli oz. imenuje skupščina oz. zbori SIS izmed delegatov uporabnikov in izvajalcev. Delo skupnega samoupravnega organa oz. delovnega telesa vodi predsednik, ki ga skupščina oz. zbori izvolijo oz. imenujejo izmed članov organa oz. delovnega telesa.

Mandat članov skupnih samoupravnih organov in delovnih teles skupščine oz. njenih zborov se opredeli glede na specifičnost, vsebino in način dela posameznega organa oz. delovnega telesa oz. uskladi z mandatno dobo skupščine.

Funkcija predsednikov skupnih samoupravnih organov in stalnih delovnih teles se praviloma opravlja nepoklicno.

3. Stalna skupna samoupravna organa skupnosti sta: (Uradni list SRS, št. 17/78) **odbor za samoupravni nadzor**; b) na podlagi zakona o ljudski obrambi ter zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah (Ur. l. SRS, št. 23/76) **pa odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito**.

4. Za razreševanje sporov iz družbenoekonomskih in drugih samoupravnih razmerij ustanovijo SIS lastno ali skupno **posebno samoupravno sodišče združenega dela** za sorodna področja veljavnosti na nivoju republike ali za več občinskih SIS skupaj. Če se tako dogovorijo, pa lahko tudi za več sorodnih SIS v regiji.

Vsak član kolektivnega organa je osebno odgovoren za svoje delo in v skladu s svojimi pravicami in dolžnostmi za delo in odločanje tega organa. Vsak član kolektivnega organa, ki je pooblaščen, da sodeluje pri delu organov in teles, mora v soglasju z načeli delegatskega sistema ravnati v skladu s pooblastili, smernicami in stališči tega organa.

Vsi organi oblasti in samoupravljanja ter drugi nosilci samoupravnih, javnih in družbenih funkcij morajo izvrševati svoje pravice in dolžnosti, tako da je omogočeno uresničevanje družbenega nadzorstva nad njihovim delom.

2. S tem amandmajem se dopolnjujejo določila I. oddelka II. poglavja drugega dela ustave SFRJ.

II. AMANDMA

1. Voljeni in imenovani funkcionarji ter drugi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, za katere tako določa ustava, statut ali zakon, se volijo oziroma imenujejo za čas do štirih let, če ni za posamezne izmed njih z ustavo drugače določeno.

Voljeni in imenovani funkcionarji ter drugi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, za katere tako določa ustava, statut ali zakon, so lahko izvoljeni oziroma imenovani največ dvakrat zaporedoma za isto funkcijo, če ni za posamezne izmed njih z ustavo drugače določeno. Trajanje mandata in omejitev ponovne izvolitve oziroma imenovanja voljenih in imenovanih funkcionarjev ter drugih nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, za katere tako določa ustava, statut ali zakon, se urejajo z ustavo oziroma statutom ali zakonom v skladu z ustavo. Trajanje mandata in možnost za ponovno izvolitev oziroma imenovanje nosilcev pravosodnih funkcij in trajanje mandata in omejitev ponovnega imenovanja družbenega pravobranilca samoupravljanja se urejajo z zakonom.

2. S tem amandmajem se nadomešča 151. člen ustave SFRJ.

III. AMANDMA

1. Predsednik in podpredsednik skupščine SFRJ in predsednik zbora skupščine SFRJ se volijo za eno leto.

Predsednik skupščine SFRJ in predsednik zbora skupščine SFRJ se volita vsako leto iz druge republike oziroma avtonomne pokrajine. Podpredsednik skupščine SFRJ ne more biti ponovno izvoljen za isto funkcijo med trajanjem mandata delegata v skupščini SFRJ.

IV. AMANDMA

1. Predsedstvo SFRJ sestavljajo po en član iz vsake republike in avtonomne pokrajine, ki ga voli skupščina republike oziroma skupščina avtonomne pokrajine s tajnim glasovanjem na skupni seji vseh svojih zborov, in po položaju predsednik organa Zveze komunistov Jugoslavije, določena s statutom Zveze komunistov Jugoslavije.

2. S tem amandmajem se nadomešča 321. člen ustave SFRJ.

V. AMANDMA

1. Predhodni postopek predlaganja kandidatov za izvolitev predsednika in člana zveznega izvršnega sveta se izvede v Socialistični zvezi delovnega ljudstva Jugoslavije.

Za predsednika zveznega izvršnega sveta ne more biti izvoljen dvakrat zaporedoma ista oseba.

Člani zveznega izvršnega sveta so lahko največ dvakrat zaporedoma izvoljeni za isto funkcijo.

2. Po poteku dveh let od izvolitve predsednika in članov izvršnega sveta zvezni izvršni svet v okviru svojih pravic in dolžnosti zboroma skupščine SFRJ po ostanju na vseh področjih družbenega življenja, o izvajanju politike in izvršitvi zveznih zakonov in drugih predpisov ter splošnih aktov skupščine SFRJ in o delu in delu zveznih upravnih organov. Zbora skupščine SFRJ imata posebno pravico, da o tem poročilo, ocenjujeta delo zveznega izvršnega sveta in odločata ali se bo rekla za zaupnico predsedniku in članom zveznega izvršnega sveta.

3. S tem amandmajem se dopolnjuje drugi odstavek 348. člena, nadomešča prvi in tretji odstavek 349. člena, nadomešča drugi in tretji odstavek

VI. AMANDMA

1. Funkcionarji, ki vodijo zvezne upravne organe in zvezne organizacije in funkcionarji, ki jih imenuje skupščina SFRJ, so lahko imenovani največ dvakrat zaporedoma za isto funkcijo.

2. S tem amandmajem se nadomešča drugi odstavek 366. člena ustave SFRJ.

VII. AMANDMA

1. Sodniki ustavnega sodišča Jugoslavije se volijo za osem let in ne morejo biti ponovno izvoljeni za sodnike tega sodišča.

Predsednik ustavnega sodišča Jugoslavije se voli izmed sodnikov tega sodišča eno leto, vsako leto iz druge republike oziroma avtonomne pokrajine.

2. S tem amandmajem se nadomešča drugi odstavek 381. člena ustave SFRJ.

Nekaj izhodišč in usmeritev glede dopolnjevanja statuta občin

Osnutki ustavnih amandmajev k zvezni in republiški ustavi, o kateri začenjamo javno razpravo, po svoji vsebini nakazujejo tudi nekatere naloge glede dopolnjevanja statotov in drugih samoupravnih aktov občin.

1-A. V prvem (zveznem in republiškem) amandmaju se skozi razčlenitev Titove ideje o kolektivnem delu ter odgovornosti opredeljuje vsebina in usmeritev v delu oblastnih in drugih organov ter s tem pravzaprav določa tudi družbeni smisel predvidenih ustavnih sprememb.

B. Naša ocena je, da sedanje ustavne ter druge normative rešitve že omogočajo uresničevanje vsebine razmerij, ki so opredeljena v tem amandmaju, kar velja tako za skupščine kot izvršne organe, tako da iz njih neposredno ne izhaja obveznost za spreminjanje občinskih statotov. Te odločbe bolj ali manj načelne narave pa seveda zavzujejo tako delegatske skupščine kot druge organe oblasti ter samoupravne organe k določenemu ravnanju.

Nedvomno bo treba – tam, kjer niso – temeljito in kritično oceniti tako ustrezne druge normative akte kot prakso z vidika, ki so v predlaganem ustavnem amandmaju posebej poudarjeni. Gre zlasti za zagotavljanje javnosti dela skupščin, njihovih zborov, izvršnih svetov, pa tudi skupščin SIS (posebej tistih, ki se vključujejo v delovanje skupščin DPS) pri zagotavljanju celovitega vpogleda in vpliva uporabnikov na delovanje ustreznih SIS, za uresničevanje osebne in skupne odgovornosti članov teh organov za vsebino in dosledno uresničevanje družbenih dogovorov o kadrovske politiki, za opredeljevanje delovnega področja zborov skupščine. O slednjih dveh bi morda kazalo ponekod razmisliti tudi o ustreznih spremembah, glede drugih vprašanj in vidikov pa bo šlo v večini primerov za nujnost, da boljše vsebino vseh družbenih dejavnikov (uprave, družbenih svetov, DPO in posebej SZDL, pri kateri gre predvsem za zagotavljanje učinkovitejšega družbenega nadzorstva idr).

2.A. Osnutek besedila drugega zveznega (in republiškega) amandmaja je konkretniji in iz njega izhajajo tudi nekatere prvine, ki bi jih bilo treba upoštevati pri dopolnjevanju statotov občin.

Po tem amandmaju se voljeni in imenovani funkcionarji ter drugi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, za katere tako ustava, statut ali zakon, volijo

oz. imenujejo za mandatno obdobje do štirih let, razen če je za posamezne izmed njih z ustavo drugače določeno (to velja le za organe pravosodja).

Voljeni in imenovani funkcionarji ter drugi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij so lahko izvoljeni oz. imenovani največ dvakrat zaporedoma za isto funkcijo če ni za posamezne izmed njih z ustavo drugače določeno: trajanje mandata in omejitev ponovne izvolitve oz. imenovanja voljenih in imenovanih funkcionarjev ter drugih nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij se urejata z ustavo oziroma statutom oz. poslovníkom ali zakonom, v skladu z ustavo.

Glede funkcionarjev skupščine SFRJ se dolžina mandata konkretizira v mandatu, tretjem amandmaju, in sicer tako, da je predlagan za predsednika in podpredsednika skupščine ter predsednika obeh zborov enoten, tj. enoletni mandat. Glede mandatne dobe v sedanjih ustavnih določbah ni urejena in to je v skladu z restriktivnim pristopom k dopolnjevanju ustave – tega vprašanja predlagamo, da se ureja s predlaganimi amandmaji. Ostaja torej možnost, da se to vprašanje uredi s poslovníkom republiške skupščine.

Iz podobnih razlogov kot za republiško raven ustavna dopolnila k republiški ustavi ne bodo urejala dolžine mandatov funkcionarjev občinskih skupščin ter skupščin DPS. Gre za to, da bi v nasprotnem primeru okrnili samoupravno samostojnost občine, vprašanje pa po dosedanjih razpravah ni take narave, da bi ga morali šteti za temeljna načela za samoupravno organiziranost občine, ki se sicer urejajo z ustavo in zakonom.

Slejkoprej pa bi bilo treba reševanju tega vprašanja upoštevati sprejete politične usmeritve. Glede republiške skupščine so se izoblikovala politična stališča, da bi bilo treba iti na enoletni mandat za njene funkcionarje, kar bo urejeno s kasnejšimi inštitivami poslovníka republiške skupščine.

B. V občinah bi bilo treba celovito družbenopolitično ocenjevati mandatno obdobje, da bi bila za vsako dobo najustreznejša in to, opredeliti v statutu občine oz. poslovníku občinske skupščine. Pri tem pa je treba opozoriti tudi na potrebo, da se v okviru republike opredelijo temeljna, enotna oz. skupna izhodišča, za kar so se zavzeli v sedanjih razpravah tako v zvezi kot v republiški ustavni komisiji.

izhodišča bi lahko bila naslednja:
v vseh občinskih skupščinah se je treba usmeriti na skrajševanje sedanjih štiri- letnih mandatov predsednikov in podpredsednikov zborov;
glede konkretne dolžine mandata bi se bilo mogoče odločiti za enoletni mandat posebej o tem, ali je po poteku tega mandata funkcionar lahko ponovno izvoljen eno mandatno dobo ali ne.
glede predsednikov in podpredsednikov skupščin ter predsednikov zborov pride v poštev **enoletni**, (oba z ali brez ponovne izvolitve). Odločitev o ponovnem imenovanju bi bila odvisna predvsem od ocene uspešnosti dela v prvem mandatnem obdobju. Izjemoma bi se lahko odločili za dvoletni mandat, kar bi bilo treba posebej utemeljiti;
vse te funkcije bi, tako kot doslej, volili zbori občinske skupščine in bi bili odgovorni.
rešitve o krepitvi kolektivnega dela in odgovornosti v tej smeri, da bi sedanje predsedstvo spreminjali v forum iz katerega se za krajšo ali daljšo dobo izvoli predsednik oz. predsedujoči, niso ustrezne. Predsedstva je treba razvijati izključno kot mehanizem dela v oblikovanju dela ter pripravah na seje zborov.
ljuno bi torej bilo, da se o teh okvirih in izhodiščih čim bolj konkretno pogovorimo, če bi bilo potrebno na njihovi podlagi čimprej iti v pripravo ustreznih sprememb statutov občine, hkrati pa je treba pripraviti tudi družbenopolitično oceno razmer v vsaki občini, če bi bilo potrebno upoštevati pri dokončnem oblikovanju statutarnih določb.

A. Glede izvolitev in mandatne dobe predsednika in članov IS se je v naši republikovala ocena, da vsebinske spremembe v ustavi niso potrebne, medtem ko je na zveznem nivoju sprejeta rešitev, ki v bistvu pomeni ohranitev sedanjega štiriletnega mandata članov in predsednika ZIS, s tem da je predsednik lahko izvoljen le enkrat, člani pa dvakrat na to funkcijo. Predvideno je tudi, da bi skupščina po dveh letih obravnavala celovito poročilo o delu ZIS ob tej priliki se bi lahko odločili za morebitne kadrovske spremembe v sestavi sveta.

1. Predvidene rešitve v zvezni in republiških amandmajih neposredno ne bodo vplivale na vprašanje dolžine mandata predsednika IS in članov IS niti na način njihove

izvolitve oz. razrešitve, kjer se bo treba glede tega vprašanja opredeliti posebej.
Za zdaj se kaže kot sprejemljiva rešitev:
štiriletni mandat predsednika in članov, ki se pri predsedniku ne more ponoviti. Štiriletni mandat z možnostjo enega ponovnega imenovanja, bi naj veljal tudi za vodje (predstojnike) upravnih organov.
- Razmisliti bi kazalo, na kakšen način bi bilo možno okrepiti odgovornost IS ter upravnih organov do občinske skupščine (morda predvideti redna letna poročila o njihovem delu, ki bi jih obravnavala skupščina ipd.), kolikor to že sedaj ni urejeno s sedanjimi statutarnimi odločbami.
- Oceniti je potrebno, če bi kazalo tudi za izvršni svet občinskih skupščin uvesti pravilo, da odloča IS z večino glasov vseh članov (namesto navadne večine). Taka rešitev je namreč predvidena v drugi točki V. ustavnega amandmaja k naši republiški ustavi in je po svoji vsebini bolj približana načelu kolektivnega dela in odgovornosti kot sedanja normativna ureditev.
- Poudarili smo že tudi, da bi v samem delovanju IS kazalo v večji meri uveljaviti odnose, ki jih nakazuje prvega zveznega ter republiškega amandmaja.
4. V pripravah na dopolnitve statuta občine, o katerih bi tekla razprava skupaj z razpravo o osnutku amandmajev v republiški in zvezni ustavi, je treba zagotoviti najširšo vključitev delovnih ljudi in občanov ter posebej družbenopolitičnih organizacij, prav tako pa priprave in razprave načrtovati tako, da bi lahko sprejeli spremembe občinskega statuta v vseh občinah v določenem roku, morda tri mesece, po sprejemu ustavnih amandmajev.

5. V razpravo o izhodiščih in predvidenih rešitvah za dopolnitev statutov občin, ki izhajajo iz vsebine Titove pobude za okrepitev kolektivnega dela odločanja in odgovornosti, bi bilo smotno, tudi tiste predloge za dopolnitev statutov na drugih področjih, ki so deloma že pripravljene in verificirane. O vseh drugih vprašanjih, ki bi jih bilo potrebno še urediti v statutih, se bi bilo koristno dogovoriti, da se predlogi pripravijo in spremenijo do konca sedanjega mandata delegatskih skupščin.

6. Hkrati z začetkom priprav predloga sprememb občinskega statuta naj bi začeli tudi postopek za spremembo družbenih dogovorov o kadrovske politiki v občini, ki se praviloma realizira v istem roku kot sprememba statuta, ter te vidike smiselno upoštevati tudi v procesu dopolnjevanja statutov ter drugih aktov SIS (o tem vprašanju se pripravijo posebna izhodišča).

Najbolj brane knjige v zadnjem omesečju

- Nada Matičič: Labirint
- Vitomil Zupan: Menuet za kitaro
- Carolina Kolmanič: Sence na belih listih
- Slavko Pregl: Geniji v kratkih hlačah
- Gerald Green: Holokavst
- Herman Wouk: Vihre vojne
- James Jones: Dih smrti
- Anthony Scaduto: Bob Dylan
- Hermann Hesse: Siddharta
- Francoise Flor: Martinovo jutro

OBVESTILO OBČANOM

Občane, lastnike in upravljalce zgradb, ki nimajo še odrejenih hišnih števil, pa v zgradbah že stanejo, obveščamo, da morajo najkasneje do 15. 3. 1981 pri Geodetski upravi skupščine občine Logatec zahtevati določitev hišne številke. Občani, ki so iz kakršnegakoli razloga odstranili ali niso še namestili hišne številke, naj to store čimprej, zaradi nemotenega poteka akcije za popis prebivalstva.

Geodetska uprava

OBVESTILO

Z namenom, da bi uredili in izboljšali prevoz delavcev, dijakov in študentov v Ljubljano in druge kraje

vabimo vse vozače

(delavce, dijake, študente), da se udeležijo **razgovora** o problemih in težavah, ki jih imajo ob vsakodnevni vožnji z avtobusi ali vlakom.

Razgovor bo v petek, 30. januarja 1981 ob 17. uri v mali dvorani Narodnega doma v Logatcu.

Razprave se bodo udeležili predstavniki občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij ter odgovorni delavci avtobusnih podjetij.

Razgovora se udeležite v čim večjem številu.

vabimo vas

Tokrat se v Novicah oglašamo precej zgodaj z napovedjo programa v februarju. Uredništvo Logaških novic se je namreč odločilo izhajati v sredini meseca, ker je lažje zbirati celoten material za tisk do konca tekočega meseca, ko je potrebno oddati članke v tiskarno. Tudi pošta bo imela lažje delo pri raznašanju, saj so poštarji ob koncu meseca precej obremenjeni in jim bo raznašanje Novic v novem terminu gotovo bolj godilo.

Iz teh razlogov smo nekoliko zgodnji z napovedjo filmov, toda upam, da vas 15-dnevna vnaprejšnja napoved ne bo preveč motila pri izbiri filmov.

V februarju bomo srečali spet odličen spektakel z naslovom METEOR. Cela vrsta znanih igralcev nam zagotavlja dve uri nape-tega zrenja v ekran. Bivši James Bond Sean Connery se bo spopadal s težavami, ki jih prinašajo deli velikanskega meteorja na Zemljo. Film spada v žanr uspešnic kot so bili ROJ, ŽRELO, PEK-LENSKI STOLP in podobni. Med napete filme vsekakor spada tudi DOMINIKA – DUH, KI UBIJA. Duh mrtve žene pregnanja moža do njegovega konca. V filmu nastopa znani ameriški igralec Cliff Robertson, ki se ga boste spomnili iz TV nadaljevanke Washington za zaprtimi vrati. Tam je igral šefa CIA. – Med avanturizmu posvečene filme spada tudi PEST VELIKEGA ZMAJA z nepremagljivim Bruceom Leejem v glavni vlogi. Zgodba je sicer taka, kot običajno, a kljub vsemu so Bruceovi karate-filmi najboljši. Bil je pač mojster svoje »obrbi«.

Med komedijami nikakor ne bi smeli zamuditi italijanske z Ugom Tognazzijem in Ornello Mutti PRVA LJUBEZEN. Ostareli zapeljivec doživi pravo ljubezen z mlado sobarico. Kot zanimivost naj omenimo, da nastopa v vlogi upravitelja doma ostarelih znameniti italijanski tenorist Mario del Monaco, ki pa v tem filmu ne bo nič tenoriral. Zabaven in odlično igran film.

Med komedijami je vreden pozornosti tudi SLUGA SVOJIH GOSPODARJEV, italijanski film o sobarju, ki služi po vojni novim gospodarjem, sam pa se čuti visoko nad njimi, saj je pred vojno služil povsem drugačnim ljudem. Odlično je zaigral Lando Buzzanca v vlogi sobarja.

V tem mesecu bomo videli tudi prvenec mladega slovenskega režiserja Matije Milčinskega, ki mu je za film PRESTOP uspelo pridobiti Mirka Bogataja, Milado Kalezič in Dragana Nikoliča. Sicer je še nekoliko zgodaj za napovedi, toda upam, da bomo režiserja in glavnega igralca uspeli povabiti na filmski razgovor v Logatcu. Podoben pogovor lani ob filmu KRČ je bil uspešen in upam, da bomo letos tudi imeli dovolj sreče.

MUPPET SHOW je posebna popoldanska predstava 12. februarja, namenjena prav vsem. Odlične lutke v animaciji, podobni kot na TV, bodo zaigrale v celovečernem filmu, kjer bodo seveda tudi nepogrešljivi gostje. Film priporočam vsem ljubiteljem dobrega animiranega filma!

Kot je že običaj, naj omenim še nekaj »resnih« filmov, torej takih, ki na žalost v Logatcu ne pritegnejo večjega žtevila gledalcev, a so gotovo vredni, da jih vidimo. To je najprej NORMA RAE, film z oskarjem nagrajeno Sally Field režiserja Martina Ritta, ki ga poznamo po odličnih filmih, kot: HUD, DOLGO VROČE POLETJE, ČRNI IZZIV, KRUIH IN BES, KRINKA, BES in drugi. Film govori o ljubezni, družini, zakonu in skušnjavah mlade žene, ki je med vsem tem še borka za socialne pravice žena v Ameriki. Poleg Oskarja je Sally Field dobila lani tudi Zlato palmo v Cannesu. Odličen film, poln vsebine za razmišljanje.

Film z nenavadnim naslovom TEK JE MOJE ŽIVLJENJE prihaja nekako ob pravem času. Pripoveduje zgodbo moža srednjih let – igra ga Michael Douglas –, ki je v življenju doživljal neuspeh za neuspehom, potem pa je nenadoma našel nov smisel življenja – tek. Ko ga sprejmejo celo v olimpijsko moštvo, ve, da je našel svoje mesto.

Čeprav je februar kratek mesec, je na sporedu dovolj zanimivih filmov, ki vam bodo, tako upam, dodali zrno veselja in spoznanja v vsakodnevem življenju.

Primož Sark

Filmski spored za mesec februar

- 30.–1. ameriški glasbeni TRENUTEK ZA TRENUTKOM, režija J. Wagner, gl. vloge J. Travolta, L. Tomlin
- 31.–1. zahodnonemški erotični ZAPELJIVKA, r. S. Rothemund, gl. vl. Sylvia Kristel
- 4. italijanska komedija SLUGA SVOJIH GOSPODARJEV, r. L. F. D'Amico, gl. vl. L. Buzzanca, M. Brochard
- 6.–8. ameriški avanturistični FLIPER (TILT), r. R. Durand, gl. vl. B. Shields, C. Durning
- 7.–8. ameriška grozljivka DOMINIKA – DUH, KI UBIJA, r. M. Anderson, gl. vl. C. Robertson, J. Simmons, S. Ward, J. Agguter
- 10. slovenska družbena drama PRESTOP, r. M. Milčinski, gl. vl. Mirko Bogataj, Milada Kalezič, Dragan Nikolič, Polona Vetrih
- 12. ameriški lutkovni MUPPET SHOW, r. J. Hanson, gl. vl. žabec Kermit, Pujska, junaki TV showa
- 13.–15. ameriški fantastični METEOR, r. R. Neame, gl. vl. S. Connery, N. Wood, H. Fonda, T. Howard, K. Malden
- 14.–15. francoska komedija STRAH IMA HITRE NOGE, r. G. Oury, gl. vl. P. Richard, V. Lanoux
- 17. ameriška drama NORMA RAE, r. M. Ritt, gl. vl. S. Field (**oskar 1980!**), B. Bridges
- 20.–22. angleški avanturistični IŠČEMO STEGNERJA, r. M. Winner, gl. vl. Sophia Loren, J. Coburn, E. Wallach, A. Franciosa
- 21.–22. kanadska drama TEK JE MOJE ŽIVLJENJE, r. S. Stern, gl. vl. M. Douglas, S. Apanach
- 24. italijanska komedija PRVA LJUBEZEN, r. D. Risi, gl. vl. U. Tognazzi, O. Mutti, M. del Monaco
- 27.–1. hongkonški avanturistični PEST VELIKEGA ZMAJA, r. L. Wei, gl. vl. Bruce Lee
- 28.–1. angleška erotična komedija ŠPANSKA MUHA, r. B. B. Kelleter, gl. vl. L. Philips, L. Thomas

MI IN VI ...

- Vidiš, Morca, nam v Gorenjem Logatcu so pa postavili semafor!
- Nič se ne hvali, Nežka, mi v Dolenjem Logatcu smo bolj moderni. Mi celo trimčkamo, kar na cesti in na prehodih trimčkamo ...

NEDOSLEDNOST

Konec novembra in v začetku decembra smo brali sredi Logatca prepoved:

NEMA ULAZA

Po našem skromnem mnenju je objavitelj te prepovedi objavil na pripis enakega besedila v cirilici – zaradi črkopisne enakopravnosti.

● IDRIJSKI SLADKOR – MED PRIJATELJI

- A res hodiš po sladkor v Idrijo?
- Seveda.
- Pa je tam slajši?
- Ne, prijatelj mi ga prodaja.

Maš

Logaške novice – glasilo SZDL občine Logatec. Predsednik izdajateljskega sveta Franc Jerina. Ureja uredniški odbor. Glavni odgovorni urednik Primož Sark. Številka žiro računa 50110-67812-87486. Tisk Šolski center tiska in papirja, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije SR Slovenije št. 421-1/72 je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.